

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. mai 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0089(COD)

7639/1/22
REV 1

AGRI 120
AGRISTR 17
AGRIORG 36
AGRILEG 42
CODEC 377
IA 32

ETTEPANEK

Komisjoni dok nr: COM(2022) 134 final/2

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid Euroopa Liidu geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete kvaliteedikavasid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2017/1001 ja (EL) 2019/787 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 134 final/2.

Lisatud: COM(2022) 134 final/2

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.5.2022
COM(2022) 134 final/2

2022/0089 (COD)

CORRIGENDUM

This document replaces COM(2022)134 final of 31.03.2022.

Addition of the cross-references to the linked SWD and SEC documents.

Concerns all language versions.

The text shall read as follows :

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid Euroopa Liidu geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete kvaliteedikavasid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2017/1001 ja (EL) 2019/787 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012

{SEC(2022) 197 final} - {SWD(2022) 135 final} - {SWD(2022) 136 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Geograafilised tähised osutavad toodetele, millel on oma päritolukoha looduslikest ja inimteguritest tulenevad omadused, tunnused või maine. Tegemist on intellektuaalomandiõigusega, mille eesmärk on edendada tootjate seas ausat konkurentsi, ennetades nime pahauskset kasutamist ning ebaausaid ja petlikke tavasid. Geograafilised tähised tagavad tarbijatele toote autentsuse ja eristavad toodet turul, tagades müügi ja ekspordi kõrgema hinnaga. Geograafilisi tähiseid on rahvusvaheliselt tunnustatud alates 1883. aastast¹ ja liit on neid järk-järgult kaitse alla võtnud alates 1970. aastatest (vein) kuni 1992. aastani (põllumajandustooted ja toit), sh registrite lõpuleviimine² 2020. aastal. Praegu on ELi geograafiliste tähiste registris peaaegu 3 500 veini, piiritusjooget, põllumajandustootet ja toidu nimetust.

Liidu geograafiliste tähiste süsteem on usaldusväärne, ent poliitiliste strateegiate hindamine ja mõjuhinnangu protsess on siiski näidanud, et arenguruumi on, eeskätt geograafiliste tähiste süsteemi tugevdamisel, sest see on oluline kvaliteetse toiduga varustamise ning kultuurilise, gastronoomilise ja kohaliku pärandi kaitsmise jaoks terves liidus. See puudutab peamiselt järgmisi aspekte.

- Kuidas on kõige parem jõustada tootjate põhiõigust oma geograafiliste tähiste kaitsele intellektuaalomandiõiguse vormis. Geograafilist tähist kui immateriaalset vara omavatel tootjatel on õigus tähist kaitsele ning liit püüab õigust tagada nii tõhusalt ja tulemuslikult kui võimalik, ka interneti aktiivsema kasutamise ajal.
- Kuidas ennetada tootenimetuste pahauskset kasutamist ettevõtjate poolt, kellel puuduvad vastavad õigused või seosed autentse tootega. Üle tuleb vaadata ka eeskirjade jõustamine, eeskätt internetis, ja nende täitmise kontroll.
- Kuidas suurendada geograafilise tähistega toodete kestlikku tootmist. Geograafilisi tähiseid kui vahendeid, millega väärtustatakse looduslike tegurite ja kohaliku piirkonna tootjate oskusteabega lahutamatult seotud tooteid, kasutatakse sel eesmärgil liiga vähe.
- Kuidas saab tarbijaid paremini teavitada autentsetest toodetest, et seeläbi tegeleda moondu teabe probleemiga. Tarbijate teadlikkus vastavatest liidu sümboolsetest on väga väike ja see viitab teavitamisraskustele.
- Kuidas tagada, et tootjad saavad õiglase tulu oma toote eest, mille omadused on seotud selle tootmisega, ning suudavad tugevdada oma positsiooni toiduainete tarneahelas.

Garanteeritud traditsiooniliste toodete kava ei ole oma 30aastase olemasolu vältel toonud tootjatele ja tarbijatele oodatud kasu. Traditsiooniliste põllumajandustoodete paremaks

¹ <https://www.wipo.int/treaties/en/ip/paris/>

² <https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/>

kindlakstegemiseks ja edendamiseks liidus tuleks garanteeritud traditsiooniliste toodete kava lihtsustada ja selgitada.

Ettepanek aitab saavutada ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) eesmärgi, eeskätt parandada liidu põllumajanduse reageerimist ühiskondlikele nõudmistele põllumajanduspoliitika majandusliku, ühiskondliku ja keskkonnavalase kestlikkuse tulemuste suhtes. See tugevdab geograafiliste tähiste kui intellektuaalomandiõiguste praegust süsteemi. Ettepanekuga parandatakse geograafilise tähisega toodete majanduslikke, ühiskondlikke ja keskkonnavalaseid tulemusi, antakse tootjatele rohkem õigusi ja vastutust, vähendatakse uut moodi rikkumisi (internet), parandatakse toodete autentsust tagava jõustamise ja kontrolli tulemuslikkust, kõrvaldatakse seadusandlikke lünki ning muudetakse registreerimismenetlused tõhusamaks. Lisaks geograafilistele tähistele keskendutakse ettepanekus ka garanteeritud traditsioonilisi tooteid käsitlevatele eeskirjadele, eeskätt nende määratluse selgemaks muutmisele. Ettepanekuga ei muudeta aga vabatahtlike kvaliteedimõistete eeskirju; need kehtestati alles 2012. aastal ja liikmesriigid peavad nende võimalusi kõigepealt põhjalikult uurima. Ettepanek ei puuduta mittepõllumajanduslike toodete geograafilisi tähiseid; komisjonil on kavas pakkuda nende jaoks eraldi õigusakti.

Geograafiliste tähiste läbivaatamise üldeesmärk on hõlbustada nende kasutuselevõtmist terves liidus intellektuaalomandi vahendina, mis on kättesaadav kõigile põllumajandusettevõtjatele ja põllumajandustoodete tootjatele, kelle tooted on oma omaduste või maine poolest seotud tootmiskohaga. Geograafiliste tähiste süsteemi üldises ülesehituses ei kavandata muudatusi ning seega säilib liikmesriikide roll geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodetega seotud taotluste menetlemisel; intellektuaalomandi õiguste kõrgetasemeline kaitse; geograafiliste tähiste eripära veini ja piiritusjookide sektoris ning riiklik jõustamine nii ametliku kontrolli määruse kui ka intellektuaalomandi vahendite raames.

Ehkki kvaliteetsete põllumajandustoodete tootmine on Euroopa põllumajanduse tugevus, puudub registreeritud geograafiliste tähiste arvus liidu lõikes geograafiline tasakaal. See on märk liikmesriikide erinevast lähteolukorrast ja kogemustest kulinaaria- ja kultuuripärandi säilitamisel. Geograafiliste tähiste läbivaatamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata nende kasutuselevõtmise soodustamisele liikmesriikides, kus geograafilisi tähiseid täiel määral ei kasutata. Geograafilised tähised toetavad tootjaid nende jõupingutustes toota väga mitmekesist valikut kvaliteettooteid, mis omakorda võib tuua kasu maapiirkondade majandusele. Eriti kasulik on see niisugustele vähem soodsatele piirkondadele, mägipiirkondadele ja äärepoolseimatele piirkondadele, kus põllumajandussektor moodustab olulise osa majandusest ning tootmiskulud on suured ja ebasoodsaid tingimusi on palju. Lisaks soovitakse suurendada registreeritud geograafiliste tähiste arvu liidu keskmiseni kõigis liikmesriikides, kus neid vähem kasutatakse.

Ettepanekul on seega järgmised üldeesmärgid:

1. tagada intellektuaalomandiõiguste tulemuslik kaitse liidus, sh tõhus registreerimisprotsess, et tootjad saaksid oma jõupingutuse eest õiglast tasu;
2. suurendada geograafiliste tähiste kasutuselevõtmist kõikjal liidus, et see tooks kasu maapiirkondade majandusele.

Neid kaht üldeesmärki on üksikasjalikult kirjeldatud kuues erieesmärgis:

1. parandada geograafilise tähise eeskirjade jõustamist, et paremini kaitsta nii intellektuaalomandi õigusi kui ka geograafilisi tähiseid internetis, sh pahauskse

registreerimise, ebaausate ja petlike tavade ning domeeninimesüsteemis kasutamise eest, ning võidelda võltsimiste vastu;

2. tõhustada ja selgitada õigusraamistikku, et lihtsustada ja ühtlustada uute nimetuste registreerimistaotluse esitamise ja tootespetsifikaatide muutmise korda;
3. aidata kaasa liidu toiduainesüsteemi kestlikumaks muutmisele teatavate kestlikuskriteeriumide lõimimise kaudu;
4. anda tootjatele ja tootjarühmadele võimalus oma geograafilise tähisega hõlmatud vara paremaks haldamiseks ning ärgitada arendama struktuure ja partnerlusi toiduainete tarneahelas;
5. parandada turul valitsevat suhtumist ja tarbijate teadlikkust geograafiliste tähist poliitikast ja liidu sümbolitest, et tarbijad saaksid teha teadlikke ostuvalikuid;
6. tagada traditsiooniliste toidunimetuste kaitse, et paremini väärtustada ja säilitada traditsioonilisi tooteid ja tootmismeetodeid.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Liidu õigusaktidega on päritolunimetuste ja geograafiliste tähist kaitse veini puhul ette nähtud alates 1970. aastate algusest, piiritusjookide puhul alates 1989. aastast ning põllumajandustoodete ja toidu puhul alates 1992. aastast. See võimaldab registreerida väärtuslikke tootenimetusid, mis on toodetud tootespetsifikaadi kohaselt vastavas geograafilises piirkonnas ja mille puhul tootjad on rakendanud tunnustatud oskusteavet. Ettepanek on kooskõlas geograafiliste tähist valdkonnas praegu kehtivate õigusnormidega. Eesmärk on parandada kehtivaid sätteid ning kehtestada lihtsustatud ja ühtlustatud eeskirjad, samas tugevdada geograafiliste tähist teatavaid elemente, eeskätt tootjarühmadele suuremate volituste andmist ja paremat kaitstuse taset internetis. See ärgitab tootjarühmi, kes tegelevad geograafiliste tähistega hõlmatud toodete tootmisega, lisama tootespetsifikaati nõuet saavutada vabatahtlikkuse alusel paremad tulemused majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnavalase kestlikkuse valdkonnas. Registreerimise kvaliteedi ja taotluste menetlemise parandamiseks antakse ettepanekuga komisjonile õigus kasutada taotluste läbivaatamisel mõne asutuse tehnilist abi, jättes samas geograafiliste tähist registreerimise ja üldise vastutuse geograafiliste tähist poliitika eest komisjonile.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas ühise põllumajanduspoliitika jaoks kehtestatud üldise õigusraamistikuga. Ettepanekuga täiendatakse teisi meetmeid, mille eesmärk on tagada liidu põllumajandustoodete, veinide ja piiritusjookide tootmise kvaliteet ja mitmekesisus, tasustada tootjaid õiglaselt nende jõupingutuste eest, kaitsta tootjate põhiõigusi omandiõiguse valdkonnas ning teavitada kodanikke ja tarbijaid eespool nimetatud sektorite teatavate kindlate omadustega, eelkõige selge geograafilise päritoluga toodetest.

Komisjon võttis strateegia „Talust taldrikule“³ puhul endale kohustuse panustada kestlikule toiduainesüsteemile üleminekule, et tugevdada geograafiliste tähist õiguslikku raamistikku ja lisada vajaduse korral sellesse konkreetseid kestlikkuse kriteeriumid. Geograafilisi tähiseid nimetatakse ka seoses täiustatud eeskirjadega, mille eesmärk on põllumajandustootjate ja

³ https://ec.europa.eu/food/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en

tootjarühmade positsioonide tugevdamine väärtusahelas. Tegevuskavas „Talust taldrikule“ tehakse teatavaks teised geograafilisi tähiseid mõjutavad algatused, eeskätt ettepanek kehtestada 2023. aastaks kestliku toidusüsteemi õigusraamistik. Käesolev geograafilisi tähiseid käsitlev algatus lisati komisjoni 2021. aasta tööprogrammi⁴ õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT)⁵ algatuste raames ning on seotud Euroopa rohelise kokkuleppega⁶.

Mis puudutab kliimaneutraalsuse eesmärki ning liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärke, siis ei avalda ettepanek kliimale negatiivset mõju.

Lisaks andis komisjon oma teatistes intellektuaalomandi tegevuskava kohta⁷ teada, et tugevdab geograafiliste tähiste kaitsesüsteemi, muutmaks seda tõhusamaks, sh intellektuaalomandiõiguste rikkumistega võitlemisel.

Nõukogu järeldustes strateegia „Talust taldrikule“⁸ kohta avaldati rahulolu kestliku arengu Euroopa kvaliteedipoliitikasse parema lõimimise üle ning kutsuti komisjoni üles taaskinnitama Euroopa kvaliteedikavade asjakohasust ja tähtsust ning tugevdama geograafilisi tähiseid käsitlevat õiguslikku raamistikku.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek kuulub ühise põllumajanduspoliitika (ELi toimimise lepingu⁹ artikkel 43) ja intellektuaalomandi õiguste (ELi toimimise lepingu artikkel 118) kohaldamisalasse.

Ühise põllumajanduspoliitika puhul on põllumajandustoodete, toidu, veinide, aromatiseeritud veiniproduktide ja piiritusjookide siseturule laskmise ning siseturu terviklikkuse tagamise nõuded ja reeglid liidu pädevusse kuuluvad küsimused.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Määrusega (EL) nr 1308/2013, määrusega (EL) 2019/787 ja määrusega (EL) nr 1151/2012 on liit kehtestanud põhjaliku süsteemi eritoodete nimetuste kaitsmiseks, et edendada nende ainulaadseid omadusi, mis on seotud nende geograafilise päritoluga, ning traditsioonilist oskusteavet põllumajandustoodete, veini ja piiritusjookide valdkonnas. Seetõttu ei tohi liikmesriigid selle poliitilise eesmärgi saavutamiseks üksinda tegutseda. Geograafiliste tähiste praegust süsteemi on võimalik tugevdada üksnes liidu tasandil võetavate meetmetega, nimelt kõnealuste määruste läbivaatamisega.

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2021_commission_work_programme_annexes_en.pdf

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof_et

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_et

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12510-Intellectual-property-action-plan_et

⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12099-2020-INIT/et/pdf>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=ET>

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek sisaldab piiratud hulgal konkreetseid muudatusi praeguses geograafilisi tähiseid käsitlevas õiguslikus raamistikus, mis ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik geograafiliste tähiste süsteemi tugevdamise saavutamiseks. Ettepanekuga jäetakse alles sektorite eripärad, samas ühtlustatakse kõigile sektoritele ühiseid eeskirju, eeskätt nimetuse registreerimise või tootespetsifikaadi muutmise menetlust, nimetuste kaitsmist ning kontrolli ja jõustamist.

- **Vahendi valik**

Geograafiliste tähiste poliitika näeb ette selle vahetu kohaldatavuse liikmesriikides. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus on asjakohane vahend geograafiliste tähiste süsteemi läbivaatamiseks, võttes arvesse, et praegu kehtivad õigusaktid sisaldavad järgmist:

- põllumajandustoodete ja toidu geograafilised tähised — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta¹⁰;
- veini geograafilised tähised — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007¹¹;
- piiritusjookide geograafilised tähised — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määramist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008¹².

Ettepanekuga kaasneb esimese eespool nimetatud määruse kehtetuks tunnistamine ja muudatused kahes viimases.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJUHINNANGUTE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Korraldati liidu poliitika hindamine seoses liidus kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodetega. Tulemused avaldati 21. detsembril 2021 komisjoni talituste töödokumendis¹³. Kokku hõlmas see peaaegu 3 400 geograafilist tähist ja 64 garanteeritud traditsioonilist toodet, mis olid pärit liikmesriikidest. Hindamise eesmärk oli anda hinnang sellele, mil määral on geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete tegevuskava oma eesmärgid saavutanud. Selle käigus analüüsiti geograafiliste tähiste

¹⁰ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

¹¹ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

¹² ELT L 130, 17.5.2019, lk 1.

¹³ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cmef/products-and-markets/geographical-indications-and-traditional-specialities-guaranteed-protected-eu_et

ja garanteeritud traditsiooniliste toodete võrgustiku tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja lisaväärtust liidu tasandil.

Geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete eesmärgid on **üldjoontes tõhusalt** saavutatud. Poliitikal leitakse sidusrühmade jaoks olevat väga erinevad võimalikud kasutegurid, nt tootjatele õiglase tasu ja õiglase konkurentsi tagamine. Need kasutegurid ei ole siiski kõigis liikmesriikides süsteemsed. Peamisteks puudusteks on mõne liikmesriigi tarbijate vähenenud teadlikkus ja teadmised sellest poliitikast ning teatavad puudused kontrollimenetluses väärtusahela järgmistes etappides. Poliitika muud põhieesmärgid, st tagada geograafiliste tähiste ja intellektuaalomandi õiguste austamine siseturul ning aidata traditsiooniliste toodete tootjatel kaitsta garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul tavakohaseid tootmismeetodeid ja retsepte, on üldjoontes saavutatud.

Geograafiliste tähiste / garanteeritud traditsiooniliste toodete raamistikku peetakse **tõhusaks**. Geograafilised tähised ja garanteeritud traditsioonilised tooted annavad tootjatele mitu eelist,¹⁴ samas kui kulud ametiasutustele (nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil) on madalad – geograafilise tähisega või garanteeritud traditsioonilise tootena müügi koguväärtusest hinnanguliselt 0,12 %. Lihtsustamist ja halduskoormuse vähendamist saab siiski jätkata, eeskätt seoses pikaajaliste registreerimis- ja muutmismenetlustega nii liikmesriikide kui ka liidu tasandil.

Poliitika loetakse **asjakohaseks** nii erasektori sidusrühmade kui ka ametiasutuste jaoks. Geograafiliste tähiste / garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul on eesmärk tegeleda eri sidusrühmade tegelike vajadustega. Geograafilisi tähiseid / garanteeritud traditsioonilisi tooteid peetakse maapiirkondade jaoks suureks eeliseks ja piirkondliku identiteedi edendamise oluliseks vahendiks. Geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete tugevdamine maaelu arengu toetuse kaudu on eeskätt seotud integratsiooni süvendamise vajadusega. Ehkki keskkonnakaitse ja loomade heaolu ei ole geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete tootmise põhieesmärk, märkisid küsitletud tootjarühmad, et mõnes tootespetsifikaadis võetakse arvesse keskkonnakaitse ja loomade heaoluga seotud küsimusi.

Mis puudutab **sidusust**, siis ei leitud geograafiliste tähiste ja liidu kaubamärkide, geograafiliste tähiste / garanteeritud traditsiooniliste toodete ja riiklike/piirkondlike kavade ning geograafiliste tähiste / garanteeritud traditsiooniliste toodete ja teiste liidu poliitikavaldkondade puhul olulisi vastuolusid.

Lisaks on neil selge **liidu lisaväärtus**, sest geograafilised tähised ja garanteeritud traditsioonilised tooted mõjutavad märkimisväärselt nii siseturu terviklikkust kui ka õiglast kaubandust kolmandate riikidega.

Seoses **saadud õppetundidega** võib lisaks eespool nimetatud puudustele kontrolli ja jõustamise valdkonnas (järgnevatel turgudel) ning tarbijate vähestele teadlikkusele ja teadmistele nimetada veel järgmisi aspekte.

¹⁴ Geograafilise tähisega / garanteeritud traditsioonilise toote keskmine hind on kaks korda kõrgem kui võrreldavatel toodetel, millel puudub geograafiline tähis või mis ei ole garanteeritud traditsioonilised tooted; suhteliselt väiksem hinnavariatsioon geograafilise tähisega toodete puhul; õiglase konkurentsi tootjate vahel geograafilise tähisega / garanteeritud traditsioonilise toote väärtusahelas; põllumajandusettevõttes toimuva tegevuse mitmekesistamine, st töötlemine, uut liiki müük (otsemüük, internetimüük) ja maaturism.

- Erinevused rakendamisel toovad kaasa probleemid tootjate intellektuaalomandiõiguste jõustamisel väljaspool tootjaliikmesriiki. Lisaks hõlmavad geograafilised tähised väga erinevaid tooteid ja neid müüakse eri kanalite kaudu (sh veebimüük), mis raskendab nende tõhusat jõustamist veelgi.
- Üks küsimustest on tihedalt seotud komisjoni uute poliitiliste eesmärkidega, eeskätt Euroopa rohelise kokkuleppe ja strateegiaga „Talust taldrikule“. Ehkki viimastel aastatel on rohkem rõhutatud kestlikkusega seotud probleeme, ei võeta geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete tootmise puhul neid arvesse või ei tehta seda süstemaatiliselt.
- Tootjarühmadele kuulub geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete rakendamisel keskne roll. Hindamise käigus leiti siiski, et ülesanded, mida neil on õigus täita, on sektoriti ja liikmesriigiti äärmiselt erinevad, sest need on liidu tasandil määratletud üksnes põllumajandus- ja toidutootmissektori, mitte veinide ja piiritusjookide jaoks.
- Pikki ja keerulisi registreerimis- ja muutmismenetlusi nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil peetakse tootjate jaoks peamiseks segavaks teguriks ja halduskoormuse allikaks.
- Piiratud arv garanteeritud traditsiooniliste toodetena registreeritud tooteid, millele ei laiene intellektuaalomandi õigus, osutab vähesele huvile selle kava vastu ja raskustele traditsiooniliste tootmismeetodite kaitsmisel kõikjal liidus.
- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Selle algatuse jaoks välja töötatud konsultatsioonistrateegia hõlmas kõiki algatuse aspekte ja eesmärk oli tugevdada geograafiliste tähiste süsteemi. Algatus oli suunatud sidusrühmade eri kategooriatele: ametiasutused, põllumajandus- ja töötlemissektori organisatsioonid; Euroopa, liikmesriikide ja valdkondlikud föderatsioonid ning eraettevõtted, tarbijaorganisatsioonid, kaubandus- ja jaemüügisektori organisatsioonid; kolmandad riigid, akadeemilised ja teadusasutused, üldsus jt.

Kogu kommunikatsioonistrateegias välja kuulutatud tegevus toimus vastavalt kavandatule: dokumendi „Tegevuskava — esialgne mõjuhindang“ tagasiside, sidusrühmade konverents, kodanikuühiskonnaga dialoogi pidamise rühma kohtumised ja küsimustik, liikmesriikide kohtumised ja küsimustik ning sihipärased konsultatsioonid valitsusvälise sektori ekspertidega.

Tagasiside dokumendile „Tegevuskava — esialgne mõjuhindang“

Üldjoontes toetasid sidusrühmad dokumendis „Tegevuskava — esialgne mõjuhindang“¹⁵ sätestatud suundi; dokument avaldati tagasiside saamiseks 28. oktoobril 2020. Tegevuskava kohta anti 51 tagasisidevastust.

Valdav osa vastajaist toetas komisjoni algatust tõhustada liidu geograafiliste tähiste süsteemi. Tagasiside keskendus peamiselt kestlikkusega seotud aspektide lisamisele tootespetsifikaati ning vajadusele parema kaitse ja õigusaktide selgitamise järele. Garanteeritud traditsiooniliste toodete kava tulevikku kommenteerinud leidsid, et seda tuleks jätkata, selgemaks muuta ja

¹⁵ file:///C:/Users/dufouva/Downloads/090166e5d5274a42%20(1).pdf

lihtsustada. Vähem oli neid, kes märkisid ära lihtsustamise, kontrolli ja jõustamisega seotud probleeme, geograafiliste tähiste tootjarühmadele suuremate volituste andmist ja küsimusi, mis olid seotud liidu sümboli kasutamisega märgisel.

Konverents „Geograafiliste tähiste tugevdamine“, 25.–26. november 2020

Komisjon ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) korraldasid ühise kõrgetasemelise konverentsi, mis oli sidusrühmadele kontaktpunktiks, kus nad said avaldada oma seisukohti mitmesuguste geograafilise tähise läbivaatamise protsessis käsitletavate küsimuste kohta. Üritusel oli palju osalejaid, sealhulgas geograafiliste tähistega toodete tootjad, sidusrühmad tervest toidu väärtusahelast, liikmesriikide ametnikud, rahvusvahelised ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, ELi ametnikud, aga ka üliõpilased ja teemast huvitatud avalikkuse esindajad.

Lisaks täiskogu ava- ja lõpukoosolekule toimus 15 arutlusringi, et käsitleda mitmesuguseid geograafilise tähise läbivaatamise küsimusi. Vaadeldi ka kestlikkusküsimusi ja tootjatele volituste andmist algatusega „Talust taldrikule“ tegelemisel, samuti geograafiliste tähiste külgetõmbavuse suurendamist ning nende ajakohastamist ja paremat jõustamist kooskõlas intellektuaalomandi tegevuskavaga.

Konverentsi salvestised ja kõik materjalid (ppt. / video / audio / gallery) on kättesaadavad EUROPA veebisaidil kuni 2022. aasta novembrini¹⁶.

Avalik konsultatsioon

Alates 15. jaanuarist 2021 kuni 9. aprillini 2021 korraldas komisjon EU-SURVEY kaudu avaliku konsultatsiooni kõigis ELi ametlikes keeltes. Eesmärk oli koguda ametiasutuste, sidusrühmade ja avalikkuse seisukohti. Saadi 302 vastust 21 liikmesriigi esindajatelt.

Vastajad määrasid kindlaks geograafiliste tähiste läbivaatamise **põhiprobleemid**.

- Seoses geograafiliste tähiste maine aktiivsema ärakasutamisega internetis on vaja **ennetada pettusi** ja geograafilise tähisega toodete võltsimist.
- Geograafiliste tähiste tootjarühmadel peaksid olema **suuremad volitused ja vastutus geograafiliste tähiste haldamisel, edendamisel ja jõustamisel** Praegu ei ole neil võimalik võtta vastu otsuseid, mis oleksid nende liikmetele siduvad.
- **Logo ei tunta piisavalt**, mille põhjuseks on vähene teave geograafiliste tähiste eelistest ja nende vähene propageerimine.

Konsultatsioon kvaliteedi ja müügi edendamise üle dialoogi pidava kodanikuühiskonna rühmaga

Kodanikuühiskonnaga dialoogi pidamise rühma liikmed esindavad tootjate, töötajate, jaemüüjate, tarbijate, keskkonnakaitsjate jt huve. Komisjon pidas kõnealuse rühmaga konsultatsioone kohtumistel, mis toimusid:

- 5. novembril 2020: teave protsessi kohta; esimene arutelu geograafiliste tähiste läbivaatamise üle;

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/events/strengthening-geographical-indications-digital-conference-2020-nov-25_et

- 9. märtsil 2021: arutelu geograafiliste tähiste läbivaatamise peamiste vajaduste üle, keskendumine teatavatele aspektidele, sh kestlikkusele;
- 1. juulil 2021: avaliku konsultatsiooni tulemused ja sihipärane konsultatsioon kodanikuühiskonnaga dialoogi pidamise rühmaga; arutelu eesmärkide ja arvamuste üle;
- 30. novembril 2021: mõjuhinnangu protsessi tulemuste tutvustamine.

Komisjon pidas sarnaseid konsultatsioone ka veinide üle dialoogi pidava kodanikuühiskonna rühmaga 5. mail ja 8. novembril 2021 ning piiritusjookide üle dialoogi pidava kodanikuühiskonna rühmaga 9. märtsil ja 29. oktoobril 2021.

Komisjon konsulteeris kvaliteedi ja müügiesituse üle dialoogi pidava kodanikuühiskonna rühmaga ka kirjaliku küsimustiku kaudu, mis käsitles geograafiliste tähiste kestlikkust, märgistamist ja garanteeritud traditsioonilisi tooteid.

• **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon pidas konsultatsioone liikmesriikide ekspertidega põllumajanduse ja maaelu arengu kvaliteedi ja kestlikkuse eksperdirühma raames. Selle eksperdirühma koosolekud toimusid:

- 23. veebruaril 2021: tegevuskava kontekst, probleemid ja eesmärgid ning kava käsitlev tagasiside;
- 22. aprillil 2021: eksperdirühmaga peetud avaliku konsultatsiooni ja sihipärase konsultatsiooni tulemused; üldine lähenemine;
- 23. septembril 2021: poliitikavalikud.

Enne neid koosolekuid kogus komisjon teavet garanteeritud traditsiooniliste toodete kava rakendamise kohta 19. oktoobri 2020. aasta põllumajandustoodete kvaliteedipoliitika komitee koosolekul, muu hulgas küsimustiku vormis.

Komisjon konsulteeris ka eksperdirühma liikmetega kirjaliku küsimustiku kaudu, mis käsitles geograafiliste tähiste kestlikkust, kõnealuste tähiste süsteemi lihtsustamist, keskendudes liikmesriikides kasutatavatele protsessidele, seostele maaelu arengu tegevuskava ja garanteeritud traditsiooniliste toodete kavaga.

Kestlikkuse puhul oli valdav seisukoht, et seda ei tuleks geograafilise tähisega toodete tootjatele peale suruda, vaid seda tuleks soodustada ning pakkuda nõustamist ja abi. Olemasolevaid kestlikkusega seotud tavasid tuleks tunnustada ja edendada. Liikmesriikide eksperdid rõhutasid eriti kestlikkusega seotud nõuete järkjärgulise sisseviimise tähtsust. Vaja on rohkem tuge (nt kestlikkuse sertifitseerimine, asjakohased investeeringud) ja muud laadi algatusi (nt prioriteetsus rahastamisel), samuti teavitamis- ja müügiesitustegevusi. Seoses murega täisväärtusliku toidu ja tervisliku toitumise pärast leiti eeskätt, et keskendumine toiteväärtusele ja toitumisvajadustele ei tohiks geograafiliste tähiste puhul hajutada päritolu mõistet, st vastava geograafilise piirkonna looduslikest ja inimteguritest tulenevate omaduste korrelatsiooni kaudu saavutatava kvaliteedi mõistet.

Ehkki eksperdid toetasid **menetluste lihtsustamist** ja halduskoormuse vähendamist, märkisid nad samuti, et geograafilise tähise taotluste põhjalik ja täpne läbivaatamine peaks olema

menetluse kiirusest olulisem. Mitmed eksperdid pooldasid menetluseeskirjade paremat ühtlustamist kõigis sektorites ning toetasid paremaid suuniseid ja teabevahetust, et hõlbustada heade tavade levitamist koos paremini toimiva IT-rakendusega.

Seoses **riikliku menetluse** põhiliste probleemidega kerkivad esile kaks olulist elementi. Esiteks, tootjate koondamine aktiivse organisatsioonina näib aja ja ressursside piiratuse tõttu olevat keeruline. Tootjatele on vastumeelt teha koostööd geograafilise tähise registreerimise varajases etapis ning neil võib olla eriarvamus tootmisprotsessi määratlemise kohta tootespetsifikaadis. Tootespetsifikaadi koostamine on teine probleem, millega tootjad kokku puutuvad: neil on raske koguda teavet, mis kinnitab, et toode vastab geograafilise tähise nõuetele, toote eripärasid kirjeldatakse ebaselgelt, puuduvad teadmised selle kohta, milline teave on nõutav jne.

Mis puudutab seoseid **maaelu arengu sekkumistega**, siis leidis valdav osa eksperte, et eesmärk ei peaks olema mitte üksnes tarbijate teadlikkuse suurendamine ja geograafiliste tähiste poliitika edendamine, vaid oluline on suurendada ka tootjate konkurentsivõimet ja ärgitada neid taotlema kaitset ja parandama kestlikkust.

Ekspertid selgitasid, et **garanteeritud traditsiooniliste toodete** registreerimismenetlust peetakse keerukaks ja koormavaks ning seega võiks kavandada kriteeriumide selgitamist. Nad rõhutasid, et võimaldades garanteeritud traditsiooniliste toodete piiranguteta tootmist väljaspool nende päritoluriiki, ei hakkaks tootjad kavas osalema, sest nende silmis ei tõuseks registreerimisega kaasnevast koormusest mingit kasu.

- **Mõjuhindang**

Mõjuhindang korraldati ajavahemikul 2020. aasta oktoobrist kuni 2021. aasta jaanuarini ning selle aja jooksul kohtus talitustevaheline juhtrühm neli korda. Juhtrühma töös osalesid 12 peadirektoraadi ja komisjoni talituste (komisjoni talitustevahelise juhtrühma) ning EUIPO esindajad. Mõjuhindangu sisu on arendatud ja täiustatud komisjon talitustevahelise juhtrühma töös aktiivselt osalenud talituste abil ning nende panust ja kommentaare on arvesse võetud.

Õiguskontrollikomitee esitas negatiivse arvamuse mõjuhindangu kavandi kohta pärast 30. juunil 2021 toimunud koosolekut. Komitee peamised tähelepanekud olid järgmised.

- Hinnangus puudub selge põhjendus ja piisavad tõendid, mis toetaksid vajadust meetmete võtmiseks kestlikkuse, tervisliku toitumise, logode kasutamise ja tarneahela tasakaalustamatuse valdkonnas.
- Hinnangus ei ole olemasolevaid poliitikavalikuid piisavalt selgelt välja toodud. Hinnangus ei uurita piisavalt teistsuguseid poliitikameetmete kombinatsioone, mis võiksid olla paremad või poliitiliselt kõige asjakohasemad.
- Hinnang ei ole asutuse kaasamise ja seotud kulude küsimuses piisavalt selge.
- Aruandes ei tehta piisavalt vahet eri sidusrühmade seisukohtadel keskses küsimustes.

Komisjoni talitustevahelise juhtrühmaga konsulteeriti 10.–15. septembril 2021 kirjalikult mõjuhindangu läbivaadatud versiooni küsimuses pärast seda, kui õiguskontrollikomiteelt saadi märkused. Läbivaadatud versioonis võeti kommentaare nõuetekohaselt arvesse.

Nõutavad selgitused ja täiendused lisati mõjuhindangusse ja selle lisadesse ning hinnang esitati komiteele uuesti 25. septembril 2021. Selle alusel esitas komitee 24. oktoobril 2021 reservatsioonidega¹⁷ positiivse arvamuse. Komitee tunnustas hinnangus tehtud parandusi ning palus täiendavaid selgitusi järgmiste küsimuste kohta.

- Eelistatud poliitikameetmete valimine ei ole ülejäänud hinnanguga kooskõlas. Puudub alternatiivsete poliitikameetmete pakettide selge ülevaade ja järjekindel hinnang ning nende võrdlus.
- Hinnangus ei põhjendata piisavalt eelistatud poliitikameedet, mis puudutab asutuse kaasamist.
- Sidusrühmade eri kategooriate seisukohti ei kajastata põhihinnangus piisavalt.

Kõiki komitee märkusi võeti mõjuhindangu ja selle kommenteeritud kokkuvõtte viimases versioonis arvesse¹⁸.

Mõjuhindangu protsessis analüüsiti geograafiliste tähiste läbivaatamisel kolme valikuvõimalust.

Esimese võimaluse — paranda ja toeta — eesmärk on täiustada juba olemasolevaid vahendeid ning anda tootjatele, liikmesriikidele, ametiasustustele ja teistele sidusrühmadele täiendavat tuge. Põhitähelepanu on juhendamisel (nt seoses jõustamise, toimikute hindamise ja õigusliku tõlgendamise/selgitamisega), liikmesriikidevahelisel tõhustatud koostööl ja suutlikkuse suurendamisel, sh kestlikkusega seotud küsimustel. Menetlusi täiustatakse nende ühtlustamise teel sektorite lõikes. Paindlikuma lähenemisviisiga liidu logodele püütakse jõuda selleni, et tootjad neid aktiivsemalt kasutaksid.

Garanteeritud traditsiooniliste toodete kava asendatakse traditsiooniliste põllumajandustoodete ja toitade ametliku tunnustamisega, mis on liikmesriikide asutuste ülesanne; selleks kehtestatakse liidu tasandil kriteeriumide piiratud loetelu ning liikmesriigid teavitavad komisjoni avalikustamise eesmärgil traditsiooniliste toodete nimetustest.

Teise võimalusega — parem määratlemine ja tugevdamine — suurendatakse geograafiliste tähiste kaitset ja parandatakse ettevõtjate võrdseid võimalusi seeläbi, et kehtestatakse ühtsed kontrollimenetlused kõigi sektorite jaoks ning töötatakse välja üksikasjalikud eeskirjad, mis käsitlevad geograafilisi tähiseid veebimüügi korral. Samuti määratakse kindlaks roll, mille geograafiliste tähiste tootjarühmad saavad vabatahtlikkuse alusel enda kanda võtta, et panustada ühiskonnas valitsevate kestlikkusega seotud probleemide lahendamisse, lisades selleks vastavad kriteeriumid tootespetsifikaati ning tugevdades oma geograafilise tähisega vara haldamist ja jõustamist. Geograafilise tähisega tooteid tootvate ja liikmesriikide asutuste tunnustatud tootjarühmade konkreetseid ülesandeid laiendatakse kõigile sektoritele. Logo kasutamine tootemärgisel ei ole kohustuslik ning tootjad saavad otsustada selle suuruse ja koha üle märgisel. Õigusaktide puhul on kasu õigusterminoloogia selgitamisest, tootmisprotsessi paindlikkusest ja lihtsustatud menetluseeskirjade ühtse kogumi loomisest.

Selle valiku raames tugevdatakse liidu haldusstruktuure geograafiliste tähiste hindamisel seeläbi, et olemasolev asutus kaasatakse registreerimismenetlusse. Ehkki riigi tasandi

¹⁷ Sisesta hüperlink pärast avaldamist.

¹⁸ Sisesta hüperlink pärast avaldamist.

hindamine jääb liikmesriikide hooleks, annaks asutus komisjonile taotluste ja vastuväidete ELi tasandil kontrollimise ajal tehnilist abi. Ehkki mõjuhinnanguga nähakse kaudselt ette, et ka asutus teeb otsuseid, teeb komisjon range seadusandliku kontrolli säilitamise eesmärgil kõik õiguslikud otsused.

Kolmanda valikuga — ühtlusta ja uuenda — tagatakse täielik ühtlustamine ühe määrase väljatöötamisega, mis sisaldab ühtlustatud jõustamis- ja kontrollieeskirju. Samuti koondatakse kaitsega seotud sätted ja menetluseeskirjad ühte põhiakti. Ettenähtud logode kasutamine on kõigis sektorites kohustuslik. Ühtlustamine ei mõjuta siiski geograafilise tähise määratlusi ja aitab säilitada konkreetsete sektorite eripära. Geograafilise tähisega toodete kestlikkuse kriteeriumid määratakse kindlaks liidu õigusaktides ja need jõustatakse tootespetsifikaati lisamisega, mis tähendab seda, et neid hakatakse ametlikult kontrollima. Lisaks eelmise poliitikavaliku raames sätestatud meetmetele tugevdavad geograafiliste tähiste tootjarühmade tegutsemise erisuunised tootjarühmade positsiooni geograafilise tähise väärtusahelates ja võimaldavad neil oma geograafilise tähisega vara paremini hallata.

See valik näeb ette registreerimisprotsessi täies mahus allhankimise olemasolevalt asutuselt ja annab võimaluse esitada apellatsioonikogule apellatsioonkaebuse. Valik võimaldab liikmesriike erineval määral kaasata: korraldada esialgne riigi tasandi hindamine kehtivate eeskirjade alusel, konsulteerida liikmesriikidega või neid mitte kaasata.

Garanteeritud traditsiooniliste toodete kavast loobutakse. Need traditsioonilised toiduainete nimetused, mis vastavad kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise kriteeriumidele, võiks nendena registreerida, samas kui muud traditsioonilised nimetused võiks registreerida kaubamärgina.

Mõjuhinnangus jõuti järeldusele, et **teisel valikul on enim eeliseid**. See valik sai kulude ja geograafilise tähisega tootjatele tuleneva kasu võrdlemisel kõige parema tulemuse. Ehkki tootjad saavad kasu kiiremast ja paremast kaitsest, vähenevad kulud, mis on eeskätt seotud registreerimismenetluse pikkuse ja vajalike ressurssidega. Kui geograafilise tähisega toodete tootjarühmad lisavad tootespetsifikaati vabatahtlikult kestlikkuskriteeriumid, tooks see kaasa nõuete täitmise ja sertifitseerimisega seotud täiendavad kulud, mida saaks osaliselt tasakaalustada toetusmeetmetega maaelu arengu tegevuskava raames; see oleks vastavuses tarbijate ootustega toodetele, mida iseloomustavad suuremad kestlikkusega seotud ambitsioonid.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek tugineb õigusnormide toimivuse kontrollimisele ja lihtsustamisvõimaluste analüüsile.

Kavandatava määrasega lihtsustatakse geograafiliste tähiste haldamist kõigi sektorite jaoks ühtsete menetlus- ja kontrollieeskirjade kehtestamisega. Sellega ühtlustatakse ka kõigi sektorite kaitsmist puudutavaid sätteid. Seega tagab see sidususe ja muudab geograafiliste tähiste süsteemi sidusrühmade jaoks lihtsamini mõistetavaks.

Lihtsustamise põhielemendid on järgmised:

- ühtsed eeskirjad taotlusprotsesside ja kontrollimise jaoks, mis toob kaasa eeskirjade sidususe sektorite lõikes ning kaotab praegused erinevused menetlustes;
- selgitused puudutavad eeskätt intellektuaalomandi õigusi;

- kasutusele võetakse lihtsamad mõisted, eeskätt garanteeritud traditsiooniliste toodete kavas, et tootjad ja tarbijad mõistaksid neid paremini.

Mis puudutab halduskoormuse vähendamist, siis nähakse ettepanekuga ette tehniline abi olemasoleva ELi asutuse tehtava registreerimismenetluse raames ja digivahendite täielik kasutuselevõtmine. Mõjuhinnangust nähtub, et tehnilise abi tulemusel lüheneb menetluse kestus, paraneb taotluste kvaliteet (tänu tagasisidetsüklile) ja hindamise kvaliteet ning väheneb koormus tootjatele ja liikmesriikidele. See nõuab väiksemat avalikku haldussuutlikkust ja vähem ressursse ning lühendab registreerimisega.

EUIPO loodav uus domeeninimede teabe- ja hoiatussüsteem annab geograafilise tähise taotlejatele taotlemisprotsessi osana täiendava digivahendi, et nad saaksid oma geograafilise tähise õigusi paremini kaitsta ja jõustada.

• **Põhiõigused**

Liit on Euroopa Liidu põhiõiguste harta¹⁹ (artikli 17 lõige 2) alusel kohustatud kaitsma intellektuaalomandit. Kavandatud meetmed loovad paremad tingimused geograafiliste tähiste kaitsmiseks ning vähendavad lubamatu kasutamise, jäljendamise ja geograafilise tähise nimetuste tühistamise riski, aidates seeläbi tagada tootjate sissetulekut. Ühtlustatum lähenemisviis menetluseeskirjadele peaks tagama tõhusama registreerimisprotsessi, lühema registreerimisaja, väiksema koormuse menetlejatele ja registreerimisprotsesside kõrgema kvaliteedi, pidades seeläbi kinni komisjoni kohustusest menetleda geograafiliste tähiste taotlusi erapooletult, õiglaselt ja mõistliku aja jooksul.

4. **MÕJU EELARVELE**

Ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. **MUU TEAVE**

• **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Meetmete rakendamise üle tehakse järelevalvet ja antakse aru, tuginedes mõjuhinnangu aruandes loetletud peamiste tegevuseesmärkide seire põhinäitajatele.

Selleks et jälgida, kuidas geograafilised tähised säästvat arengut mõjutavad, ja tagada läbipaistvus, on geograafiliste tähiste registris (GIview) rubriik iga registreeritud geograafilise tähise kohta ning liikmesriikide asutused lisavad sinna kestlikkuse deklaratsiooni.

2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes on sätestatud, et kolm institutsiooni lepivad kokku, et kaaluvad reeglipäraselt õigusaktidega ette nähtud läbivaatamisklauslite kasutamist, ja võtavad arvesse aega, mida on vaja rakendamise ning tulemuste ja mõju kohta tõendite kogumiseks. Sellest lähtuvalt korraldab komisjon hindamise mitte varem kui viis aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva. Hindamine toimub kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega.

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_et

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanek koosneb eeskirjade kogumist, mis on kavandatud selleks, et luua ühtne geograafiliste tähiste süsteem, mille eesmärk on aidata tootjatel paremini edastada teavet oma geograafilise tähisega toodete kvaliteedist, omadustest ja eri külgedest ning tagada tarbija asjakohane teavitamine. Lisaks selgitatakse ja täiustatakse ettepanekus garanteeritud traditsiooniliste toodete kava, kuid sellega ei muudeta vabatahtlike kvaliteedimõistete süsteemi.

Ettepanek sisaldab järgmisi sätteid:

I jaotis: Üldsätted

Üldsätetes määratakse kindlaks subjekt ehk geograafilised tähised, millega kaitstakse veinide, piiritusjookide ja põllumajandustoodete nimetusi. Neis esitatakse ka määruses konkreetselt kasutatavate mõistete määratlused ja andmekaitse-eeskirjad.

II jaotis: Geograafilised tähised

1. peatükk: Üldsätted

Üldsätetes selgitatakse, et geograafiliste tähiste kava eesmärk on luua ühtne ja ainuõiguslik süsteem, mis kaitseb selliste veinide, piiritusjookide ja põllumajandustoodete nimetusi, mille omadused, tunnused või maine on seotud nende tootmiskohaga. [Üldsätetes esitatakse kaitsega hõlmatud toodete liigid. Neis esitatakse ka käesolevas jaotises konkreetselt kasutatud mõistete määratlused.

2. peatükk: Geograafiliste tähiste registreerimine

Selles peatükis sätestatakse eelkõige ühtsed registreerimiseeskirjad nii riigi kui ka liidu tasandil, sealhulgas vaidlustamismenetlus; määratakse kindlaks taotleja ja loetletakse taotlejale esitatavad nõuded; täpsustatakse taotlusedokumentide sisu ja määratakse kindlaks registri roll. Peatükis kehtestatakse ajutise kaitsega seonduv ja üleminekumeetmed. Samuti sisaldab see sätteid tootespetsifikaadi muutmise ja geograafilise tähise registreeringu tühistamise kohta.

3. peatükk: Geograafiliste tähiste kaitse

Käesolevas peatükis sätestatakse geograafiliste tähiste kaitse tase. Peatükis sätestatakse ka eeskirjad koostisosadena kasutatavate geograafiliste tähiste kohta, selgitatakse üldmõisteid ja homonüümsete geograafiliste tähiste registreerimist ning seost kaubamärkidega. Selles kehtestatakse eeskirjad tunnustatud tootjarühmade jaoks. Kindlaks määratakse seos mõistete kasutamisega interneti domeeninimedes. Lisaks sisaldab käesolev peatükk eeskirju liidu sümbolite, tähiste ja lühendite kasutamise kohta asjaomase toote märgistamisel ja reklaamimisel.

4. peatükk: Kontroll ja jõustamine

Käesolevas peatükis sätestatakse kontrollieeskirjad, sealhulgas selle kindlakstegemine, kas geograafilise tähisega toode on toodetud kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga, samuti järelevalve geograafiliste tähiste turul kasutamise üle. Sellega nähakse ette ka liikmesriikide

asutuste vastastikune abistamine. Lisaks nõutakse selles, et tootja taotluse korral peavad jõustamisasutused esitama tõendi sertifitseerimise kohta.

5. peatükk: Registreerimismenetluse täiendavad üksikasjad

Peatükis kehtestatakse kriteeriumid, millest lähtuvalt teha järelevalvet Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) tegevuse üle; amet annab komisjonile tehnilist abi taotluste kontrollil.

6. peatükk: Põllumajandustoodete geograafilised tähised

Peatükis sätestatakse kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise määratlus põllumajandustoodete puhul. Sellega nähakse ette tootespetsifikaadi ja koonddokumendi sisu põllumajandustoodete geograafiliste tähistega. Lisaks sellele sisaldab see sektorile eriomaseid eeskirju, eelkõige taimesortide ja loomatõugude, sööda ja tooraine hankimise kohta.

7. peatükk: Menetlussätted

Peatükis sätestatakse, et komisjoni abistab geograafiliste tähistega komitee.

8. peatükk: Ülemineku- ja lõppsätted (geograafilised tähised)

Peatükis sätestatakse, et komisjoni abistab geograafiliste tähistega komitee. Samuti nähakse sellega ette registrite järjepidevus ja selgitatakse eeskirju enne käesoleva määruse jõustumist esitatud taotluste kohta.

III jaotis: Kvaliteedikavad

1. peatükk: Garanteeritud traditsioonilised tooted

Peatükis sätestatakse garanteeritud traditsiooniliste toodete kava eeskirjad. Võrreldes kehtivate eeskirjadega selgitatakse selles garanteeritud traditsiooniliste toodete registreerimise kriteeriume, eelkõige ei pea need tooted enam olema eriliste omadustega. Samuti selgitatakse ja ühtlustatakse menetluseeskirju.

2. peatükk: Vabatahtlikud kvaliteedimõisted

Peatükis sätestatakse vabatahtlike kvaliteedimõistete kasutamise eeskirjad. Selles valdkonnas kehtivaid õigusakte ei ole muudetud.

3. peatükk: Menetlussätted

Peatükis sätestatakse, et komisjoni abistab põllumajandustoodete kvaliteedi komitee.

IV jaotis: Määruste (EL) nr 1308/2013, (EL) 2019/787 ja (EL) 2017/1001 muutmine [BT: määruste järjestus]

Käesolev jaotis sisaldab sätteid, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013 ja määrust (EL) 2019/787, kuna käesoleva määruse eelmistes peatükkides on kehtestatud uued ühtlustatud eeskirjad kaitse, registreerimismenetluse ning kontrolli ja jõustamise kohta. Sellega muudetakse määrust (EL) 2017/1001, et anda EUIPO-le geograafiliste tähistega haldamise ülesanded.

V jaotis: Ülemineku- ja lõppsätted

Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas määruses sätestatud tingimustel. Peatükis selgitatakse ka üleminekueeskirju, eelkõige seda, et enne käesoleva määruse jõustumist esitatud taotluste puhul tuleb järgida enne selle jõustumist kohaldatavaid eeskirju. Käesoleva määruse jõustumine on määratud [...] päevale pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid Euroopa Liidu geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete kvaliteedikavasid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2017/1001 ja (EL) 2019/787 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2 ja artikli 118 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²⁰,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa roheline kokkulepe²² sisaldab õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi („talust taldrikule“) väljakujundamist sellistes poliitikavaldkondades, millega soovitakse muuta liidu majandust kestliku tuleviku nimel.
- (2) Komisjoni 20. mai 2020. aasta teatises „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“, milles kutsuti üles minema üle kestlikele toidusüsteemidele, kutsuti ühtlasi üles tugevdama geograafilisi tähiseid käsitlevat õigusraamistikku ja lisama vajaduse korral konkreetsed kestlikuskriteeriumid. Teatises võttis komisjon kohustuse tugevdada muude majanduselus osalejate seas geograafilise tähisega toodete tootjate, nende ühistute ja tootjaorganisatsioonide positsiooni toiduainete tarneahelas.
- (3) Oma 25. novembri 2020. aasta teatises „Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks“ võttis komisjon kohustuse otsida võimalusi põllumajandustoodete, veini ja piiritusjookide geograafiliste tähiste edendamiseks, ajakohastamiseks, ühtlustamiseks ja tõhusamaks jõustamiseks.

²⁰ ELT C ..., XX.X.2022, lk XX.

²¹ ELT C ..., XX.X.2022, lk XX.

²² https://ec.europa.eu/info/publications/communication-european-green-deal_et

- (4) Liidu veini-, piiritusjookide ja põllumajandustootmise üks olulisi tugevusi peitub kvaliteedis ja mitmekesisuses, mis annab liidu tootjatele konkurentsieelise ning olulise panuse liidu veel olemas olevasse kultuuri- ja kulinaariapärandisse. Liidu tootjad on oma oskuste ja meelekindlusega hoidnud elus traditsioone, käies samal ajal kaasas uute tootmismeetodite ja materjalide arenguga.
- (5) Liidu kodanikud ja tarbijad ootavad aina paremat kvaliteeti ning suureneb ka nõudlus traditsiooniliste toodete järele. Samuti on nad huvitatud liidu põllumajandustootmise mitmekesisuse säilimisest. See tekitab nõudluse teatavate kindlate omadustega, eelkõige oma geograafilise päritoluga seotud omadustega veini, piiritusjookide ja põllumajandustoodete järele.
- (6) Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigus. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725²³ on esitatud eeskirjad, milles käsitletakse füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist. Et tagada kõrgetasemeline kaitse, tuleb komisjoni ja liikmesriikide roll seoses isikuandmete töötlemisega nende pädevuses olevates menetlustes selgelt kindlaks määrata. Isikuandmete töötlemine on seaduslik, kui see on vajalik avalik-õiguslikes huvides olevate ülesannete täitmiseks. Geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete registreerimise, muutmise või registreeringu tühistamise menetlused, mida tehakse käesoleva määruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013²⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/787²⁵ raames, peaksid toimuma nõuetekohaselt. Nende menetluste nõuetekohaseks haldamiseks on registreerimis-, muutmis- või tühistamismenetlustes vaja töödelda selliste taotlejate, vastuväidete esitajate, üleminekuperioodidest kasusaajate ning asutuste ja füüsiliste isikute andmeid, kellele on delegeeritud teatavad ametliku kontrolli ülesanded geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete registreerimise, muutmise või registreeringu tühistamise menetluste raames. Lisaks on need menetlused avalik-õiguslikku laadi. Läbipaistvus võimaldab ettevõtjatevahelist ausat konkurentsi ning aitab avalikult kindlaks nende menetlustega seotud era- ja avalik-õigusliku sektori majandushuvid. Selleks et isikuandmetega kokkupuudet oleks võimalikult vähe, tuleks nende dokumentide puhul, mida tuleb asjaomaste menetluste käigus esitada, nõuda isikuandmete edastamist nii vähe kui võimalik. Sellest hoolimata võib komisjonil ja liikmesriikidel tekkida vajadus töödelda teavet, mis sisaldab isikuandmeid, näiteks nimesid ja kontaktandmeid. Osutatud raamistikus peaks komisjonil ja liikmesriikidel olema avalik-õiguslikes huvides ning kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 lubatud selliseid isikuandmeid töödelda ning avalikustada või avaldada, kui see on vajalik, et tuvastada taotlejaid registreerimis-, muutmis- või tühistamismenetluses, vaidlustajaid

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008 (ELT L 130, 17.5.2019, lk 1–54).

vaidlustamismenetluses, registreeritud nimetuse kaitsest erandi tegemiseks ette nähtud üleminekuaja saajaid ning asutusi, kes on volitatud kontrollima toote vastavust tootespetsifikaadile.

- (7) Määruse (EL) 2018/1725 kohaldamisel on komisjon asutus, kelle juures isikuandmete omanikud võivad kasutada kaasnevaid õigusi, st saata märkusi, tõstatada küsimusi või probleeme või esitada kaebusi isikuandmete kogumise ja kasutamise kohta. Seetõttu oleks vaja selgitada, et komisjoni käsitatakse vastutava töötajana määruse (EL) 2018/1725 tähenduses, kui ta töötleb isikuandmeid menetluses, mille eest ta vastutab kooskõlas käesoleva määrusega, määrusega (EL) nr 1308/2013, määrusega (EL) 2019/787 ning nende alusel vastu võetud sätetega.
- (8) Kui liikmesriik asjaomaste menetluste käigus isikuandmeid töötleb, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679²⁶. Kõnealuse määruse kohaldamisel on liikmesriigi pädevad asutused sellised asutused, kelle juures isikuandmete omanikud võivad kasutada kaasnevaid õigusi, st saata märkusi, tõstatada küsimusi või probleeme või esitada kaebusi isikuandmete kogumise ja kasutamise kohta. Seetõttu oleks vaja selgitada, et komisjoni käsitatakse vastutava töötajana määruse (EL) 2016/679 tähenduses, kui ta töötleb isikuandmeid menetluses, mille eest ta vastutab kooskõlas käesoleva määrusega, määrusega (EL) nr 1308/2013, määrusega (EL) 2019/787 ning nende alusel vastu võetud sätetega.
- (9) Liidus kaitstud nimetustega seotud intellektuaalomandi õiguste ühetaoline tunnustamine ja kaitse kogu liidus on esmatähtis eesmärk, mida saab tulemuslikult saavutada üksnes liidu tasandil. Geograafilised tähised, millega kaitstakse selliste veinide, piiritusjookide ja põllumajandustoodete nimetusi, mis on oma tootmiskohaga seotud omaduste, tunnuste või maine kaudu, kuuluvad liidu ainupädevusse. Seetõttu tuleb ette näha geograafiliste tähiste ühtne ja ainuõiguslik süsteem. Kõigil määratletud piirkonnas tegutsevatel ja tootespetsifikaati järgivatel nõuetele vastavatel tootjatel on kollektiivne õigus geograafilistele tähistele. Ühiselt tegutsevatel tootjatel on rohkem volitusi kui üksiktootjatel ja nad võtavad ühise vastutuse oma geograafiliste tähiste haldamise eest, sealhulgas vastates ühiskonna nõudlusele kestlikust tootmisest tulenevate toodete järele. Toimivad geograafilised tähised toovad oma tootjatele õiglaselt kasu nende jõupingutuste eest toota mitmesuguseid kvaliteetseid tooteid. See võib tuua kasu ka maapiirkondade majandusele, eriti looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega piirkondades, nagu mägipiirkonnad ja äärepoolseimad piirkonnad, kus põllumajandussektor moodustab olulise osa majandusest ja tootmiskulud on suured. Nii on kvaliteedikavadega võimalik toetada ja täiendada maaelu arengu poliitikat ning turu- ja sissetulekutoetuste poliitikat ühise põllumajanduspoliitika raames. Eelkõige võivad need aidata kaasa põllumajandussektori ja eelkõige ebasoodsas olukorras olevate piirkondade arengusuundadele. Liidu raamistik, mis kaitseb geograafilisi tähiseid, nähes ette nende kandmise liidu tasandi registrisse, lihtsustab põllumajandussektori arengut, kuna selle tulemusel loodud ühtsema lähenemisviisiga tagatakse aus konkurents selliselt tähistatud toodete tootjate vahel ja suurendatakse toodete usaldusväärsust tarbijate silmis. Geograafiliste tähiste süsteemi eesmärk on võimaldada tarbijatel teha teadlikumaid ostuvalikuid ning aidata neil märgistamise ja reklaami kaudu tootjate tooteid turul õigesti ära tunda. Geograafilised tähised on intellektuaalomandi õiguse liik ning ettevõtjad ja ettevõtted saavad nende abil oma immateriaalselt varalt väärilist

tulu teenida. Selleks et vältida ebaõiglaste konkurentsitingimuste loomist ja säilitada siseturgu, peaks igal tootjal, sealhulgas kolmanda riigi tootjal, olema võimalik kasutada registreeritud nimetust ning turustada geograafilist tähist kandvaid tooteid kogu liidus ja e-kaubanduses, tingimusel et asjaomane toode vastab kindla tootespetsifikaadi nõuetele ja et tootja suhtes kehtib kontrollisüsteem. Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) nr 1308/2013, (EL) 2019/787 ja (EL) nr 1151/2012²⁷ rakendamisel saadud kogemusi, on vaja käsitleda teatavaid õigusküsimusi, selgitada ja lihtsustada teatavaid eeskirju ning ühtlustada menetlusi.

- (10) Selleks et olla vastavuses põllumajandustoodete määratlusega rahvusvahelises raamistikus, st Maailma Kaubandusorganisatsioonis, tuleks geograafiliste tähiste puhul ette näha kombineeritud nomenklatuuri kasutamine.
- (11) Juba mõnda aega on liit soovinud ühise põllumajanduspoliitika õigusraamistikku lihtsustada. Seda lähenemisviisi tuleks kohaldada ka geograafilisi tähiseid reguleerivate määruste puhul, seadmata seejuures kahtluse alla iga sektori eriomadusi. Pikkade registreerimis- ja muutmismenetluste lihtsustamiseks tuleks veini, piiritusjookide ja põllumajandustoodete geograafilisi tähiseid käsitlevad ühtlustatud menetluseeskirjad kehtestada ühes õigusaktis, säilitades samal ajal määruses (EL) nr 1308/2013 veini, määruses (EL) 2019/787 piiritusjookide ja käesolevas määruses põllumajandustoodete suhtes kohaldatavad tootepõhised sätted. Liidust pärit geograafiliste tähiste registreerimisi, tootespetsifikaadi muutmise ja registreeringu tühistamise menetlusi, sealhulgas vaidlustamismenetlusi, peaksid teostama liikmesriigid ja komisjon. Nad peaksid vastutama iga menetluse eri etapi eest. Liikmesriigid peaksid vastutama menetluse esimese etapi eest, millesse kuulub tootjarühmalt taotluse saamine, selle hindamine, sealhulgas riigisisese vaidlustamismenetluse korraldamine, ning pärast hindamise tulemuste saamist taotluse esitamine komisjonile. Komisjon peaks vastutama menetluse teises etapis taotluse kontrollimise eest, sealhulgas ülemaailmse vaidlustamismenetluse korraldamise ja geograafilisele tähisele kaitse andmise või mitte andmise otsuse tegemise eest. Geograafilisi tähiseid peaks saama registreerida ainult liidu tasandil. Samas peaks liikmesriikidel olema õigus võtta alates kuupäevast, mil liidu tasandi registreerimistaotlus komisjonile esitati, tooted riigi tasandil ajutise kaitse alla, ilma et see mõjutaks siseturgu või rahvusvahelist kaubandust. Käesoleva määrusega võimaldatavat kaitset, mis eeldab registreerimist, tuleks pakkuda ka kolmandate riikide geograafilistele tähistele, mis vastavad kehtestatud kriteeriumidele ning mida kaitstakse nende päritoluriigis. Komisjon peaks teostama vastavaid menetlusi ka kolmandatest riikidest pärit geograafiliste tähiste suhtes.
- (12) Selleks et aidata minna üle kestlikule toidusüsteemile ning vastata ühiskonna nõudmistele selliste tootmismeetodite järele, mis on kestlikud, keskkonna- ja kliimasõbralikud, loomade heaolu tagavad, ressursitõhusad, sotsiaalselt ja eetiliselt vastutustundlikud, tuleks geograafiliste tähiste tootjaid julgustada järgima kohustuslikest standarditest rangemaid ja headest tavadest kaugemale ulatuvaid kestlikkusstandardeid. Sellised erinõuded võib sätestada tootespetsifikaadis.
- (13) Selleks et tagada ühtne otsustusprotsess kaitsetaotluste ja nende vastu esitatud kohtulike kaebuste puhul, mis on esitatud siseriikliku menetlusena, tuleks komisjoni

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

õigeaegselt ja korrapäraselt teavitada liikmesriikide kohtutes või muudes organites algatatud menetlustest seoses registreerimistaotlusega, mille liikmesriik on komisjonile edastanud, samuti nende menetluste lõpptulemustest. Samal põhjusel, kui liikmesriik leiab, et kaitsetaotluse aluseks olev siseriiklik otsus võidakse riigisisese kohtumenetluse tulemusena kehtetuks tunnistada, peaks ta sellest hinnangust komisjonile teatama. Kui liikmesriik soovib peatada taotluse kontrolli liidu tasandil, tuleks komisjon vabastada kohustusest pidada kinni kontrolli tähtajast. Selleks et kaitsta taotlejat pahatahtlike kohtumenetluste eest ja säilitada taotleja õigus saada nimetuse kaitse mõistliku aja jooksul, peaks kohustusest vabastamine piirduma juhtudega, kus registreerimistaotlus on tühistatud riigi tasandil viivitamata kohaldatava, kuid mitte lõpliku kohtuotsusega, või kus liikmesriik on seisukohal, et taotluse põhjendatust vaidlustav hagi on piisavalt põhjendatud.

- (14) Selleks et võimaldada ettevõtjatel, kelle huve nimetuse registreerimine mõjutab, jätkata selle nimetuse kasutamist piiratud aja jooksul, minnes vastuollu artiklis [27](#) sätestatud kaitsekorraga, tuleks kehtestada konkreetsed erandid nimetuste kasutamiseks üleminekuperioodide vormis. Selliseid ajavahemikke võib lubada ka selleks, et ajutistest raskustest üle saada ja pikaajalise eesmärgiga tagada, et kõik tootjad järgiksid tootespetsifikaati.
- (15) Selleks et tagada läbipaistvus ja ühtsus kõigis liikmesriikides, on vaja luua elektrooniline liidu geograafiliste tähiste register, millesse on kantud kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisena registreeritud nimetused, samuti on vaja seda registrit hallata. See register peaks andma teavet tarbijatele ja kauplejatele. Register peaks olema üldsusele kättesaadav infosüsteemis säilitatav elektrooniline andmebaas.
- (16) Liit peab oma kaubanduspartneritega läbirääkimisi rahvusvaheliste lepingute üle, sealhulgas päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste kaitsmist käsitlevate lepingute üle. Selleks et lihtsustada üldsusele teabe andmist selliste rahvusvaheliste lepingutega kaitstud nimetuste kohta, ja eelkõige selleks, et tagada nimetuste kaitsmine ja nende kasutamise viiside kontrollimine, võib need nimetused kanda liidu geograafiliste tähiste registrisse. Sellised nimetused tuleks kanda registrisse kaitstud geograafilise tähisena, välja arvatud juhul, kui need on vastavates rahvusvahelistes lepingutes konkreetselt kindlaks määratud päritolunimetuseks.
- (17) Siseturu optimaalseks toimimiseks on vaja, et tootjatel ja teistel asjaomastel ettevõtjatel, ametiasutustel ja tarbijatel oleks kiire ja lihtne juurdepääs registreeritud kaitstud päritolunimetusi või kaitstud geograafilisi tähiseid käsitlevale asjakohasele teabele. See teave peaks vajaduse korral sisaldama andmeid, mis võimaldavad riiklikul tasandil tunnustatud tootjarühma kindlaks teha.
- (18) Liidu geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetused peaksid olema kaitstud, eesmärgiga tagada, et neid kasutataks ausalt, ja selleks et vältida tarbijate eksitamise võimalusi. Selleks et tõhustada geograafiliste tähiste kaitset ja paremini võidelda võltsimise vastu, tuleks päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste kaitset kohaldada ka internetis olevate domeeninimede suhtes.
- (19) Et teha kindlaks, kas tooted on geograafilise tähisena registreeritud toodetega võrreldavad, tuleks arvesse võtta kõiki asjakohaseid tegureid. Tuleks uurida, kas toodetel on ühised objektiivsed omadused, näiteks tooraine tootmismeetod, füüsiline

välimus või kasutamine; millistel puhkudel kasutatakse tooteid vastava tarbija seisukohast; kas neid levitatakse sageli samade kanalite kaudu ning kas nende suhtes kohaldatakse samaväärseid turustuseeskirju.

- (20) Võttes arvesse kaubandustavasid ja liidu kohtupraktikat, on vaja selgust geograafilise tähise kasutamise kohta sellise töödeldud toote müüginimetuses, mille koostisosaks geograafilise tähisega toode on. Tuleks tagada, et selline kasutamine toimub kooskõlas õiglaste kaubandustavadega, ei kahjusta geograafilist tähist kandva toote mainet ega vähenda selle maine mõju. Sellise kasutamise lubamiseks tuleks nõuda asjaomaste geograafiliste tähistega toodete tootjate valdava enamuse nõusolekut.
- (21) Selgemaks tuleks muuta üldnimetuste jätkuva kasutamise eeskirju, nii et sellised üldmõisted, mis sarnanevad kaitstud nimetusele või mõistele või moodustavad kaitstud nimetuse või mõiste osa, käsitatakse jätkuvalt üldnimetustena.
- (22) Käesoleva määruse alusel antava kaitse ulatust tuleks selgitada, eelkõige seoses selliste Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/2436²⁸ sätestatud uute kaubamärkide registreerimise piirangutega, mis on vastuolus geograafiliste tähiste registreerimisega. Selgitust on vaja ka seoses varasemate intellektuaalomandiõiguste omanikega, eelkõige siis, kui tegemist on kaitstud geograafilise tähisena registreeritud kaubamärkide ja homonüümsete nimetuste seniste omanikega.
- (23) Tootjarühmadel on peamine roll geograafiliste tähiste registreerimise taotlemisel, samuti tootespetsifikaadi muutmise taotluste ja registreeringu tühistamise taotluste esitamisel. Neile peaks looma võimalusi, kuidas oma tooteid nende eriomadustest lähtuvalt paremini esile tuua ja turustada. Seega tuleks tootjarühma rolli selgitada.
- (24) Kuna geograafilise tähisega toodete tootjad on enamasti väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad, peavad nad konkureerima toiduainete tarneahela muude osalejatega, mis võib tekitada ebaausat konkurentsi kohalike tootjate ja laiemas ulatuses tegutsevate tootjate vahel. Seega on kõigi asjaomaste tootjate huvides vaja lubada ühel tootjarühmal teha tootjate nimel konkreetseid toiminguid. Selleks oleks vaja kehtestada tunnustatud tootjarühma kategooria koos tunnustatud tootjarühmana kvalifitseerumiseks vajalike kriteeriumide ja nendega seotud konkreetsete lisaõigustega, eelkõige selleks, et anda tunnustatud tootjarühmadele õiged vahendid, et paremini kaitsta oma intellektuaalomandi õigusi ebaausate tavade vastu.
- (25) Interneti domeeninimede ja geograafiliste tähiste kaitse vahelist seost tuleks selgitada seoses parandusmeetmete kohaldamisalaga, geograafiliste tähiste tunnustamisega vaidluste lahendamisel ja domeeninimede õiglase kasutamisega. Isikutel, kellel on õigustatud huvi geograafilise tähise vastu, mille registreerimist taotleti enne domeeninime registreerimist, peaks olema õigus taotleda vaidlustamise korral domeeninime tühistamist või üleandmist.
- (26) Kaubamärkide ja geograafiliste tähiste vahelist seost tuleks selgitada selles osas, mis puudutab kaubamärgitaotluste tagasilükkamise kriteeriume, kaubamärkide kehtetuks tunnistamist ning kaubamärkide ja geograafiliste tähiste kooseksisteerimist.
- (27) Et mitte tekitada ebaõiglasi konkurentsitingimusi, peaks igal tootjal, sealhulgas kolmanda riigi tootjal olema võimalik kasutada registreeritud geograafilist tähist,

²⁸ ELT L 336, 23.12.2015, lk 1.

tingimusel et sellega hõlmatud toode vastab asjaomase tootespetsifikaadi või koonddokumendi või viimasega samaväärse dokumendi, st tootespetsifikaadi täieliku kokkuvõtte nõuetele. Liikmesriikide kehtestatud süsteemiga peaks olema tagatud, et eeskirju täitvate tootjate puhul kontrollitakse nende toote vastavust tootespetsifikaadile.

- (28) Registreeritud geograafilist tähist väljendavad sümbolid, tähised ja lühendid ning nendest tulenevad üleliidulised õigused peaksid olema kaitstud nii liidus kui ka kolmandates riikides selle tagamiseks, et neid kasutatakse algupäraste toodete puhul ning et tarbijaid ei eksitataks toodete omaduste teemal.
- (29) Põllumajandustooteid, veini ja piiritusjooke tuleks märgistada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1169/2011²⁹ kehtestatud üldnõuetele ja eelkõige sätetele, mille eesmärk on ära hoida märgistamist, mis võib tarbijaid segadusse ajada või eksitada.
- (30) Geograafiliste tähistega toodete puhul tuleks liidu sümbole või tähistega kasutamine teha kohustuslikuks, et tarbijatele seda liiki tooteid ja nendega seotud tagatise paremini tutvustada ja võimaldada neid tooteid turul paremini ära tunda, lihtsustades seeläbi kontrolli. Kuna käesoleva määrusega hõlmatud toodetel on teatav eripära, tuleks siiski säilitada veini ja piiritusjookide märgistamise erisätted. Kolmandate riikide geograafiliste tähistega ja päritolunimetustega toodete puhul peaks selliste sümbole või tähistega kasutamine jääma vabatahtlikuks.
- (31) Geograafiliste tähistega lisaväärtuse aluseks on tarbijate usaldus. Geograafiliste tähistega süsteem tugineb suurel määral tootjate enesekontrollile, hoolsuskohustusele ja sellele, et iga tootja oleks nõuetega vastavuses, samas kui liikmesriikide pädevate asutuste ülesanne on võtta vajalikke meetmeid, et takistada geograafiliste tähistega eeskirju rikkuvate toodete nimetuste kasutamist või sellise nimetuse kasutamine lõpetada. Kui liidu õigust süsteemselt ei kohaldata, peab sekkuma komisjon. Geograafiliste tähistega suhtes tuleks kohaldada ametliku kontrolli süsteemi koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukogu määramisega (EL) 2017/625³⁰ sätestatud põhimõtetega ning see peaks hõlmama kontrollisüsteemi kõigil tootmis-, töötlemis- ja turustamisetappidel. Iga ettevõtja suhtes tuleks kohaldada kontrollisüsteemi, kus kontrollitakse vastavust tootespetsifikaadile. Võttes arvesse, et veini suhtes kohaldatakse valdkondlike õigusaktidega kehtestatud erikontrolle, tuleks käesolevas määramises sätestada üksnes piiritusjookide ja põllumajandustoodete kontrollid.
- (32) Selleks et olla erapooletud ja tõhusad, peaksid pädevad asutused, kes on määratud tootespetsifikaadile vastavust kontrollima, vastama mitmele tegevuskriteeriumile. Tuleks ette näha sätted, millega delegeeritakse teatavate kontrolliülesannete täitmise pädevused toote sertifitseerimise asutustele, et hõlbustada kontrolliasutustel ülesandeid täita ja muuta süsteem tõhusamaks.
- (33) Teave pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste kohta tuleks avalikustada, et tagada läbipaistvus ja võimaldada huvitatud isikutel asutustega ühendust võtta.
- (34) Kontrolliorganite akrediteerimiseks tuleks kasutada Euroopa Standardikomitee väljatöötatud Euroopa standardeid ja Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni

²⁹ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

³⁰ ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.

väljatöötatud rahvusvahelisi standardeid ning samu standardeid peaksid kasutama kontrolliorganid oma töös. Kõnealuste organite akrediteerimine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 765/2008³¹.

- (35) Geograafiliste tähiste jõustamine turul on oluline, et hoida ära pettust ja eksitavat tegevust ning tagada, et tootjad saavad oma geograafilise tähisega toodete lisandväärtuse eest nõuetekohast tasu ning et kõnealuste geograafiliste tähiste ebaseaduslikel kasutajatel ei ole võimalik oma tooteid müüa. Kontrollid peaksid põhinema riskihindamisel või ettevõtjate teadetel, samuti tuleks kasutada asjakohaseid haldus- ja kohtumenetlusi, et takistada või lõpetada nimetuste kasutamine kaitstud geograafiliste tähistega vastuolus olevate toodete või teenuste puhul.
- (36) Toodete, sealhulgas geograafilise tähisega toodete müümiseks kasutatakse üha enam digiplatvorme ning mõnel juhul võivad need olla oluline etapp, mis aitab pettusi ennetada. Sellega seoses tuleks käesoleva määrusega kehtestada eeskirjad, millega tagada, et digiplatvormide kaudu müüdud tooted oleks asjakohaselt märgistatud, ühtlasi tuleks liikmesriikidele anda volitused tõkestada juurdepääs nõuetega vastuolus olevale sisule. Neid eeskirju tuleks järgida, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/XX³² kohaldamist.
- (37) Võttes arvesse, et geograafilise tähisega toodet, mis on toodetud ühes liikmesriigis, võib müüa teises liikmesriigis, tuleks tagada tõhusat kontrolli võimaldav liikmesriikidevaheline haldusabi ja sätestada selle praktilised aspektid.
- (38) Siseturu optimaalseks toimimiseks on oluline, et tootjad tõendaksid kiiresti ja hõlpsalt eri kontekstides, näiteks tollikontrolli, turuinspeksiooni või kaubandusettevõtjate nõudmise korral, et neil on õigus kaitstud nimetust kasutada. Selleks tuleks tootja käsutusse anda ametlik sertifikaat või muu tõend, mis kinnitaks talle antud õigust geograafilise tähisega toodet toota.
- (39) Geograafiliste tähiste registreerimise, muutmise ja registreeringu tühistamise menetlused, sealhulgas kontrolli- ja vaidlustamismenetlus, peaksid toimuma kõige tõhusamal viisil. Seda on võimalik saavutada, kui kasutada taotluste kontrollimisel Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) abi. Kaalumisel on tegevuse osaline edasiandmine EUIPO-le, kuid registreerimise, muutmise ja registreeringu tühistamise eest jääb vastutavaks komisjon, kuna need tegevused on tihedalt seotud ühise põllumajanduspoliitikaga ning kuna veini, piiritusjookide ja põllumajandustoodete eripärade nõuetekohase hindamise tagamiseks on vaja oskusteavet.
- (40) EUIPO tegevuse hindamiseks tuleks kehtestada kriteeriumid. Nende kriteeriumitega tuleks tagada, et antav abi oleks kvaliteetne, sidus ja tõhus. Komisjon peaks koostama parlamendile ja nõukogule aruande selle kohta, milliseid tulemusi ja kogemusi saadi, kui EUIPO neid ülesandeid täitis.
- (41) Võttes arvesse senist tava, tuleks jätta alles kaks erinevat vahendit, millega saab toodet seostada tema geograafilise päritoluga, nimelt kaitstud päritolunimetus ja kaitstud geograafiline tähis. Tuleks täpsustada taimesortide ja loomatõugude määratlemist ja

³¹ ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) [...], milles käsitletakse digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (ELT L..., XXX, pp.kk.aaaa, lk X).

sellega seotud eeskirju, et vaidlustamise korral paremini mõista nende seotust geograafiliste tähistega. Sööda ja tooraine päritolu eeskirju ei ole vaja muuta.

- (42) Geograafilise tähisega toode peaks vastama tootespetsifikaadis sätestatud teatavatele tingimustele. Et selline teave oleks kergesti arusaadav ka huvitatud isikutele, tuleks tootespetsifikaadi kokkuvõtte esitada koonddokumendina.
- (43) Geograafiliste tähistega seotud eeskirjade rakendamisel peaks komisjoni abistama liikmesriikide esindajatest koosnev komitee.
- (44) Garanteeritud traditsiooniliste toodete kava konkreetne eesmärk on aidata traditsiooniliste toodete tootjail teavitada tarbijaid toote sellistest omadustest, mis tõstavad nende väärtust. Selleks et vältida ebaausate konkurentsitingimuste tekkimist, peaks igal tootjal, sealhulgas kolmandast riigist pärit tootjal, olema võimalik kasutada garanteeritud traditsioonilise toote registreeritud nimetust, tingimusel et toode vastab spetsifikaadi nõuetele ja tootja osaleb kontrollisüsteemis.
- (45) Kuna registreeritud on ainult mõni nimetus, ei ole senise garanteeritud traditsiooniliste toodete kava võimalusi kuigi palju kasutatud. Seetõttu tuleks asjakohaseid sätteid täiustada ning muuta need selgemaks ja sihipärasemaks, et kava oleks potentsiaalsetele kasutajatele arusaadavam, hõlpsamini kasutatav ja atraktiivsem. Selleks et tagada ehtsate traditsiooniliste toodete nimetuste registreerimine, tuleks kohandada nimetuse registreerimise kriteeriume ja tingimusi, ning kaotada eelkõige tingimus, et garanteeritud traditsioonilised tooted peavad olema eripärased.
- (46) Selle tagamiseks, et garanteeritud traditsioonilised tooted vastaksid oma spetsifikaadile ning oleksid ühetaolised, peaks asjaomaste tootespetsifikaatide kehtestamine olema tootjarühmade endi ülesanne. Garanteeritud traditsioonilist toodet peaks olema võimalik registreerida ka kolmandate riikide tootjatel.
- (47) Läbipaistvuse tagamiseks tuleks garanteeritud traditsioonilised tooted kanda registrisse.
- (48) Selleks et vältida ebaausate konkurentsitingimuste tekkimist, peaks igal tootjal, sealhulgas kolmandast riigist pärit tootjal, olema võimalik kasutada garanteeritud traditsioonilise toote registreeritud nimetust, tingimusel et toode vastab spetsifikaadi nõuetele ja tootja osaleb kontrollisüsteemis. Liidus toodetud garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul tuleks liidu sümbol esitada märgistusel nii, et seda oleks võimalik seostada märkega „garanteeritud traditsiooniline toode“. Nimetuste, liidu sümboli ja tähise kasutamist tuleks reguleerida, et tagada ühtne lähenemisviis kogu siseturul.
- (49) Garanteeritud traditsioonilisi tooteid tuleks turul tõhusalt kaitsta, et nende tootjad saaksid oma lisaväärtuse eest nõuetekohast tasu ja et garanteeritud traditsiooniliste toodete ebaseaduslikel kasutajatel ei oleks võimalik oma tooteid müüa.
- (50) Et tarbijat mitte eksitada, peaksid registrisse kantud garanteeritud traditsioonilised tooted, sealhulgas koostisainetena kasutatavad tooted, olema kaitstud nii, et neid ei saaks väärkasutada või jäljendada või nendega tarbijat muul viisil eksitada. Sama eesmärki silmas pidades tuleks kehtestada eeskirjad garanteeritud traditsiooniliste toodete erikasutuseks, eelkõige üksikasjad seoses liidus üldnimetusena tuntud

nimetuste kasutamisega, märgistusega, mis koosneb taimesordi või loomatõu nimest või sisaldab seda, ning kaubamärkidega.

- (51) Osalemine garanteeritud traditsiooniliste toodete kavas peaks tagama, et iga käesoleva kava eeskirju järgiva ettevõtja puhul on õigus kontrollida tema toote vastavust tootespetsifikaadile.
- (52) Liidust pärit garanteeritud traditsiooniliste toodete registreerimisi, tootespetsifikaadi muutmise ja registreeringu tühistamise menetlusi, sealhulgas vaidlustamismenetlusi peaksid teostama liikmesriigid ja komisjon. Liikmesriigid ja komisjon peaksid vastutama iga menetluse eri etappide eest. Liikmesriigid peaksid vastutama esimese etapi eest, millesse kuulub tootjarühmalt taotluse saamine, selle hindamine, sealhulgas riigisisese vaidlustamismenetluse korraldamine, ning pärast hindamise tulemuste saamist taotluse esitamine komisjonile. Komisjon peaks vastutama taotluse kontrollimise eest, sealhulgas ülemaailmse vaidlustamismenetluse korraldamise ja garanteeritud traditsioonilisele tootele kaitse andmise või mitte andmise otsuse tegemise eest. Käesoleva määrusega võimaldatavat kaitset, mis eeldab registrisse kandmist, tuleks pakkuda ka kolmandate riikide garanteeritud traditsioonilistele toodetele, mis vastavad kehtestatud kriteeriumidele ning mida kaitstakse nende päritoluriigis. Komisjon peaks teostama vastavaid menetlusi ka kolmandatest riikidest pärit garanteeritud traditsiooniliste toodete suhtes.
- (53) Vabatahtlike kvaliteedimõistete kava kehtestati määrusega (EL) nr 1151/2012. Selles on osutatud ühe või mitme tooteliigi kindlatele horisontaalsetele omadustele, põllumajandusliku tootmise meetodile või töötlemisviisile, mida konkreetsetes piirkondades kasutatakse. Vabatahtlik kvaliteedimõiste „mägipiirkonna toode“ vastab vabatahtlikele kvaliteedimõistetele kehtestatud tingimustele ja kehtestati kõnealuse määrusega. See on andnud mägipiirkonna tootjatele tõhusa võimaluse oma toodete paremaks turustamiseks ja vähendanud ohtu, et turul olevate toodete pärinemine mägipiirkonnast eksitab tarbijaid. Tootjatele tuleks alles jätta võimalus vabatahtlikke kvaliteedimõisteid kasutada, kuna kava ei ole lühikese kohaldamisaja tõttu liikmesriikides veel oma potentsiaali täielikult saavutanud.
- (54) Garanteeritud traditsiooniliste toodete ja vabatahtlike kvaliteedimõistetega seotud ning käesoleva määrusega kehtestatud eeskirjade rakendamisel peaks komisjoni abistama liikmesriikide esindajatest koosnev komitee.
- (55) Määruses (EL) nr 1308/2013 veini, määruses (EL) 2019/787 piiritusjookide ja käesolevas määruses põllumajandustoodete suhtes kohaldatavad sätteid tuleb muuta, et viia need vastavusse käesolevas määruses sätestatud geograafiliste tähiste registreerimist, muutmist, vaidlustamist, registreeringu tühistamist, kaitset ja kontrolli käsitlevate ühiste eeskirjadega. Eelkõige on veini puhul vaja täiendavaid muudatusi kaitstud geograafiliste tähiste määratluses kooskõlas intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga. Kooskõla tagamiseks käesoleva määrusega tuleks muuta ka EUIPO ülesandeid käsitlevat sätet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/1001³³.
- (56) Selleks et täiendada või muuta käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT L 154, 16.6.2017, lk 1).

artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kestlikkusstandardite kindlaksmääramise ja olemasolevate kestlikkusstandardite tunnustamise kriteeriumide kehtestamise kohta; selgitada või lisada täiendava teabe all esitatavaid andmeid; anda EUIPO-le ülesanded mida tuleb täita selleks, et kontrollida vaidlustamismenetlust, registri pidamist, tootespetsifikaadi standardmuudatuste avaldamist, registreeringu tühistamise menetluse raames toimuvat konsulteerimist, sellise hoiatussüsteemi loomist ja haldamist, millega antakse taotlejatele teada, kas nende geograafiline tähis on saadaval domeeninimena, kontrollida kolmandate riikide geograafilisi tähiseid (v.a geograafilised tähised, mis vastavad päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsioonile³⁴), mis on esitatud rahvusvaheliste läbirääkimiste või rahvusvaheliste kokkulepete alusel; kehtestada asjakohased kriteeriumid, mille alusel teha järelevalvet EUIPO tegevuse üle talle usaldatud ülesannete täitmisel; kehtestada täiendavad eeskirjad geograafiliste tähiste kasutamise kohta töödeldud toodete koostisosade tähistamisel; sätestada täiendavad eeskirjad üldmõistete kindlaksmääramiseks; kehtestada sõõda päritoluga seotud piirangud ja erandid päritolunimetuste puhul; kehtestada piirangud ja erandid elusloomade tapmise või tooraine päritolu puhul; sätestada eeskirjad taimesortide või loomatõugude nimede kasutamise kindlaksmääramiseks; kehtestada eeskirjad, millega piiratakse teavet, mida geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete tootespetsifikaadis esitada; kehtestada täpsustavaid kriteeriume, mille täitmise korral võib garanteeritud traditsioonilise toote nimetuse registreerida; kehtestada täiendavad eeskirjad, millega näha ette toote sertifitseerimise asutuste suhtes kohaldatavad asjakohased sertifitseerimis- ja akrediteerimismenetlused; sätestada täiendavad eeskirjad garanteeritud traditsiooniliste toodete üksikasjalikumaks kaitseks; kehtestada garanteeritud traditsiooniliste toodete lisaeeskirjad, millega määratakse kindlaks mõisted üldmõistetenä, taimesordi ja loomatõu nime kasutamise tingimused ning seos intellektuaalomandi õigustega; määrata kindlaks rohkem kui ühe riigi territooriumi hõlmavate ühistootluste suhtes kohaldatavad lisaeeskirjad ja täiendada garanteeritud traditsiooniliste toodete taotlemisprotsessi eeskirju; täiendada garanteeritud traditsiooniliste toodete vaidlustamismenetluse eeskirju, et kehtestada üksikasjalikud menetlused ja tähtajad; täiendada garanteeritud traditsiooniliste toodete muutmise menetluse eeskirju; täiendada garanteeritud traditsiooniliste toodete registreeringu tühistamise eeskirju; sätestada üksikasjalikud eeskirjad vabatahtlike kvaliteedimõistete kohta; reserveerida uus vabatahtlik kvaliteedimõiste ja kehtestada selle kasutamistingimused; sätestada erandid mõiste „mägipiirkonna toode“ kasutamise kohta ning kehtestada kõnealuse vabatahtliku kvaliteedimõiste kohaldamiseks tootmismeetodid ja muud asjakohased kriteeriumid, eelkõige sätestada tingimused, mille alusel tooraine või sööt võib pärineda väljastpoolt mägipiirkondi. On eriti oluline, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppe³⁵ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

³⁴ <https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3983>

³⁵ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (57) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks geograafilise tähisega toodete tehniline esitus ja veebipõhine juurdepääs klassifikatsioonile, milles geograafilise tähisega tooted on kombineeritud nomenklatuuri kohaselt esitatud; määrata kindlaks kestlikkusnõuete ühtlustatud esitusviis; määrata kindlaks täiendavate dokumentide vorm ja veebipõhine esitamine ning näha ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine; kehtestada üksikasjalikud eeskirjad liidu taotluste menetlemise, vormi ja esitamise kohta, sealhulgas taotluste puhul, mis hõlmavad rohkem kui ühe riigi territooriumi; määrata kindlaks vastuväidete ja ametlike kommentaaride vorm ja veebipõhine esitamine ning näha ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine. võimaldada üleminekuperioodi, mille jooksul registreeritud nimetust saaks kasutada koos muude nimetustega, mis muidu oleksid registreeritud nimetusega vastuolus, ning sellist üleminekuperioodi pikendada; lükata taotlus tagasi; teha otsus geograafilise tähise registreerimise kohta, kui kokkuleppele ei ole jõutud; kanda registrisse kolmandate riikide toodete geograafilised tähised, mida liidus kaitstakse liidu osalusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu kohaselt; määrata kindlaks liidu geograafiliste tähiste registri sisu ja esitusviis; määrata kindlaks liidu geograafiliste tähiste registri väljavõtte vorm ja veebipõhine esitamine ning näha ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine; kehtestada üksikasjalikud eeskirjad liidu muudatuse taotlemise korra, vormi ja esitamise kohta ning standardmuudatuse vormi ja komisjonile edastamise kohta; tühistada geograafilise tähise registreering; kehtestada üksikasjalikud eeskirjad registreeringu tühistamise korra ja vormi kohta ning registreeringu tühistamise taotluste esitamise kohta; luua liidu sümbolid geograafiliste tähiste jaoks, määrata kindlaks liidu sümbolite ja tähiste tehnilised omadused, samuti nende kasutamise eeskirjad kaitstud geograafilise tähise all turustatavate toodete puhul, sealhulgas asjakohaste keeleversioonide kasutamist käsitlevad eeskirjad; määrata üksikasjalikult kindlaks vahetatava teabe laad ja liik ning vastastikuse abi raames kontrollimise ja jõustamise eesmärgil toimuva teabevahetuse meetodid; kehtestada eeskirjad põllumajandustoodete geograafiliste tähiste tootespetsifikaadi vormi kohta; määrata kindlaks põllumajandustoodete geograafiliste tähiste koonddokumendi vorm ja veebipõhine esitamine ning näha ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine; garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul: kehtestada eeskirjad tootespetsifikaadi vormi kohta; sätestada üksikasjalikud eeskirjad garanteeritud traditsiooniliste toodete liidu registri vormi ja sisu kohta; luua liidu sümbol garanteeritud traditsiooniliste toodete jaoks; kehtestada tähiste, lühendite ja liidu sümboli ühetaolise kaitse eeskirjad, eeskirjad nende kasutamise ja liidu sümboli tehniliste omaduste kohta; sätestada garanteeritud traditsiooniliste toodete kaitse protseduurilised ja formaalsed nõuded; kehtestada üksikasjalikud eeskirjad registreerimistaotluste menetluste, vormi ja esitamise kohta, sealhulgas rohkem kui ühe riigi territooriumiga seotud taotluste, vastuväidete, tootespetsifikaadi muutmise taotluste ja registreeringu tühistamise taotluste kohta; üleminekuperioodid garanteeritud traditsiooniliste toodete kasutamiseks; lükata registreerimistaotlus tagasi; teha otsus garanteeritud traditsiooniliste toodete registreerimise kohta, kui kokkuleppele ei ole jõutud; tühistada garanteeritud traditsioonilise toote registreering; vabatahtlike kvaliteedimõistete ja -kavade puhul: sätestada tehnilised üksikasjad seoses vabatahtlikest kvaliteedimõistetest ja -kavadest teatamisega; sätestada vormide, menetluste või muude tehniliste üksikasjadega seotud eeskirjad; sätestada vabatahtlike kvaliteedimõistete kasutamise eeskirjad. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011³⁶.

³⁶ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

- (58) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu rakendusakte ilma määrust (EL) nr 182/2011 kohaldamata järgmistel juhtudel: et registreerida nimetus, mille kohta ei ole esitatud vastuvõetavat vastuväidet, või kui vastuvõetav vastuväide on esitatud, siis tingimusel, et on saavutatud kokkulepe geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete osas, ning vajaduse korral muuta avaldatud teavet, kui tegemist ei ole oluliste muudatustega; luua avalikult kättesaadav elektrooniline geograafiliste tähiste register ja elektrooniline garanteeritud traditsiooniliste toodete register ja seda hallata; näha ette ülemineku periood geograafiliste tähiste kasutamiseks pärast siseriikliku menetluse korras esitatud vastuväidet; tühistada selliste geograafiliste tähiste registreering, mis on registreeritud juba taotletud või registreeritud täielikult või osaliselt homonüümse geograafilise tähisega vastuolus; määrata kindlaks viisid, kuidas garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nimed ja aadressid avalikustatakse.
- (59) Määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2017/1001 ja (EL) 2019/787 tuleks seetõttu vastavalt muuta ning määrus (EL) nr 1151/2012 tuleks kehtetuks tunnistada.
- (60) Määruse (EL) nr 1151/2012 kohaselt juba registreeritud kaitstud päritolunimetused, kaitstud geograafilised tähised ja garanteeritud traditsioonilised tooted, määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt juba registreeritud kaitstud päritolunimetused ja kaitstud geograafilised tähised ning määruse (EL) 2019/787 kohaselt juba registreeritud geograafilised tähised peaksid olema käesoleva määruse alusel jätkuvalt kaitstud ning need tuleks automaatselt kanda vastavasse registrisse.
- (61) Vaja oleks ette näha asjakohane kord, kuidas soodustada sujuvat üleminekut määrustega (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 1308/2013 ja (EL) 2019/787 sätestatud nõuetelt käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I jaotis

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad

- a) veini, piiritusjookide ja põllumajandustoodete geograafiliste tähiste kohta;
- b) garanteeritud traditsiooniliste toodete ja põllumajandustoodete vabatahtlike kvaliteedimõistete kohta.

Artikkel 2

Mõisted

- 1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tootjarühm“ – mis tahes õiguslikus vormis ühendus, kuhu peamiselt kuuluvad ühe ja sama toote tootjad või töötlejad;
- b) „traditsiooniline“ ja „traditsioon“ seoses geograafilisest piirkonnast pärit tootega, mille puhul on tõendatud, et ühendusse kuuluvad tootjad on kasutanud ajaloolisi tavasid põlvkondade vaheldumist võimaldava ajavahemiku jooksul; see ajavahemik peab olema vähemalt 30 aastat ja kõnealune kasutus võib hõlmata muudatusi, mis on vajalikud hügieeni- ja ohutustavade muutmiseks;
- c) „märgistamine“ vastavalt määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 2 lõike 2 punktis j esitatud määratlusele;
- d) „tootmisetapp“ – tootmis-, töötlemis-, ettevalmistus- või laagerdumisetapp kuni toote siseturule laskmiseni;
- e) „töödeldud tooted“ – toit, mis on saadud töötlemata toodete töötlemisel määruse 852/2004 artikli 2 punktide m ja o tähenduses;
- f) „toote sertifitseerimise asutused“ – määruse (EL) 2017/625 II jaotise III peatüki kohased asutused, kes tõendavad, et geograafilise tähisega tooted või garanteeritud traditsioonilised tooted vastavad tootespetsifikaadile.
- g) „üldmõiste“ –
 - i) toote nimi, mis vaatamata oma seotusele selle koha, piirkonna või riigiga, kus seda toodet algselt toodeti või turustati, on saanud liidus toote tavanimetuseks, ning
 - ii) tavamõiste, mis kirjeldab tooteliike, toote tunnuseid või muid mõisteid, mis ei viita konkreetsele tootele;
- h) „taimesordi nimi“ – teatava sordi nimetus, mis on tavakasutuses või ametlikult registreeritud vastavalt nõukogu direktiividele 2002/53/EÜ,³⁷ 2002/55/EÜ,³⁸ 2008/90/EÜ³⁹ või nõukogu määrusele (EL) nr 2100/94⁴⁰ keeles või keeltes, milles neid asjaomase geograafilise tähise registreerimise taotluse esitamise kuupäeval nii kasutati või loetleti;
- i) „loomatõu nimi“ – tõugude nimed Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012⁴¹ artikli 2 tähenduses, mis on loetletud tõuraamatutes või

³⁷ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/53/EÜ ühise põllumajandustaimsortide kataloogi kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1).

³⁸ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/55/EÜ köögiviljaseemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33).

³⁹ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/90/EÜ puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta (ELT L 267, 8.10.2008, lk 8).

⁴⁰ Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1012 tõupuhaste aretusloomade, ristandaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus) (ELT L 171, 29.6.2016, lk 66).

tõuregistris keeles või keeltes, milles neid asjaomase geograafilise tähise registreerimise taotluse esitamise kuupäeval nii kasutati või loetleti.

Artikkel 3

Andmekaitse

1. Komisjon ja liikmesriigid töötlevad käesoleva määruse, määruse (EL) nr 1308/2013 ja määruse (EL) 2019/787 kohaste registreerimise, muutmise heakskiitmise, registreeringu tühistamise, vastuväite esitamise, üleminekuperioodi saamise ja kontrollimise menetluste käigus saadud isikuandmeid kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725 ja määrusega (EL) 2016/679.
2. Komisjoni on vastutav töötleva määruse (EL) 2018/1725 tähenduses, kui ta töötleb isikuandmeid menetluses, mille eest ta vastutab kooskõlas määrusega (EL) 2019/787, komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2021/1235⁴² ja käesoleva määrusega.
3. Liikmesriikide pädevad asutused on vastutavad töötlevad määruse (EL) 2016/679 tähenduses, kui nad töötlevad isikuandmeid menetlustes, mille eest nad vastutavad kooskõlas määrusega (EL) 2019/787, delegeeritud määrusega (EL) 2021/1235 ja käesoleva määrusega.

II jaotis

Geograafilised tähised

1. peatükk

Üldsätted

Artikkel 4

Eesmärk

1. Käesoleva jaotisega nähakse ette geograafiliste tähiste ühtne ja ainuõiguslik süsteem, et kaitsta selliste veinide, piiritusjookide ja põllumajandustoodete nimetusi, mille omadused, tunnused või maine on seotud nende tootmiskohaga, millega tagatakse järgmine:
 - a) ühiselt tegutsevatel tootjatel on vajalikud volitused ja kohustused oma geograafilise tähise haldamiseks, sealhulgas selleks, et vastata ühiskonna nõudmistele selliste toodete järele, mida toodetakse majanduslikus, keskkonnavalises ja sotsiaalses mõttes kestlikult, ning tegutseda turul;
 - b) turustusahelas osalevate tootjate vahel on aus konkurents;

⁴² Komisjoni 12. mai 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1235, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/787 eeskirjadega piiritusjookide geograafiliste tähiste registreerimise taotlemise, tootespetsifikaatide muutmise, registreeringu kustutamise ja registri kohta (ELT L 270, 29.7.2021, lk 1).

- c) tarbijad saavad usaldusväärset teavet ja neile on tagatud selliste toodete ehedus, samuti saavad nad neid turul, sealhulgas e-kaubanduses hõlpsasti kindlaks teha;
- d) geograafiliste tähiste registreerimine on tõhus, võttes arvesse intellektuaalomandi õiguste asjakohast kaitset, ning
- e) jõustamine ja turustamine toimub tõhusalt kogu liidus ja elektroonilises kaubanduses, tagades siseturu tervikluse.

Artikkel 5

Kohaldamisala

1. Käesolev jaotis hõlmab veini, piiritusjooke ja põllumajandustooteid, sealhulgas toiduaineid ning kalandus- ja vesiviljelustooteid, mis on loetletud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87⁴³ I lisas esitatud kombineeritud nomenklatuuri 1.–23. peatükis, ning käesoleva määruse I lisas sätestatud kombineeritud nomenklatuuri rubriikide ja koodide alla kuuluvaid täiendavaid põllumajandustooteid.
2. Geograafiliste tähiste registreerimine ja kaitse ei mõjuta tootjate kohustust täita muid liidu õigusnorme, mis käsitlevad eelkõige toodete turulelaskmist, sanitaar- ja fütosanitaareeskirju, ühist turukorraldust, konkurentsieeskirju ning sätteid, kuidas esitada tarbijatele toidualast teavet.
3. Käesolevas määruses sätestatud geograafiliste tähiste kava suhtes ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/1535⁴⁴.

Artikkel 6

Klassifikatsioon

1. Geograafilise tähisega tooted klassifitseeritakse vastavalt kombineeritud nomenklatuurile kahe-, nelja- või kuuenumbriks. Kui geograafiline tähis hõlmab rohkem kui ühe kategooria tooteid, tuleb igat kannet täpsustada. Toote klassifikatsiooni kasutatakse üksnes registreerimise, statistika ja arvestuse pidamise eesmärgil. Nimetatud klassifikatsiooni ei kasutata võrreldavate toodete kindlaksmääramiseks, et kaitsta neid otsese ja kaudse kaubanduslikul eesmärgil kasutamise eest, nagu on osutatud artikli 27 lõike 1 punktis [a](#).
2. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes 1 osutatud liigituse tehniline esitus ja veebipõhine juurdepääs sellele. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

⁴³ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

Artikkel 7

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - a) „geograafiline tähis“ – kui ei ole sätestatud teisiti, siis veini päritolunimetused ja geograafilised tähised, nagu on määratletud määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 93, põllumajandustoodete päritolunimetused ja geograafilised tähised, nagu on määratletud käesoleva määruse artiklis [48](#) ning piiritusjookide geograafilised tähised, nagu on määratletud määruse (EL) 2019/787 artikli 3 lõikes 4, ning mille saamiseks on esitatud taotlus või mis on kantud liidu geograafiliste tähiste registrisse, nagu on osutatud artiklis [23](#);
 - b) „vein“ – määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa II osa punktides 1, 3–6, 8, 9, 11, 15 ja 16 osutatud tooted;
 - c) „piiritusjoogid“ – nagu on määratletud määruse (EL) 2019/787 artiklis 2;
 - d) „põllumajandustooted“ – artikli 5 lõikes 1 osutatud tooted, välja arvatud vein ja piiritusjoogid;
 - e) „kombineeritud nomenklatuur“ – kaupade nomenklatuur, mis on kehtestatud määruse (EMÜ) nr 2658/87 artikliga 1;
 - f) „tunnustatud tootjarühm“ – ametlik ühendus, millel on juriidilise isiku staatus ja mida pädevad riiklikud asutused tunnustavad ainsa rühmana, kes tegutseb kõigi tootjate nimel;
 - g) „tootja“ – ettevõtja, kes tegeleb geograafilise tähisega kaitstud toote tootespetsifikaadiga hõlmatud mis tahes tootmisetapiga, sealhulgas töötlemistoimingutega.

2. peatükk

Geograafiliste tähiste registreerimine

Artikkel 8

Taotleja

1. Geograafiliste tähiste registreerimise taotlusi võib esitada ainult sellise toote tootjarühm (edaspidi „taotluse esitanud tootjarühm“), mille nimi on registreerimiseks esitatud. Taotluse ettevalmistamisel ja sellega seotud menetluses võivad abiks olla piirkondlikud või kohalikud avalik-õiguslikud asutused.
2. Liikmesriigi määratud asutust võib käsitada käesoleva jaotise tähenduses piiritusjoogi geograafilise tähise puhul taotluse esitanud tootjarühmana, kui asjaomastel tootjatel ei ole nende arvust, geograafilisest asukohast või organisatsioonilistest omadustest tulenevalt võimalik rühma moodustada. Sellisel juhul esitatakse need põhjused artikli 9 lõikes [2](#) osutatud taotluses.

3. Käesoleva jaotise kohaldamisel võib üksiktootjat pidada taotluse esitanud tootjarühmaks, kui tõendatakse, et mõlemad järgmised tingimused on täidetud:
 - a) asjaomane isik on ainus tootja, kes soovib esitada geograafilise tähise registreerimise taotluse, ning
 - b) asjaomane geograafiline piirkond on määratletud looduslike iseärasuste abil, viitamata omandi piiridele, ning selle omadused erinevad märgatavalt naaberpiirkondade omadest või toote omadused erinevad naaberpiirkondades toodetavate toodete omadustest.
4. Kui geograafiline tähis hõlmab piiriülest geograafilist piirkonda, võivad mitu eri liikmesriikidest või kolmandatest riikidest pärit rühma esitada ühise registreerimistaotluse.

Artikkel 9

Registreerimismenetluse riigisisene etapp

1. Liidust pärit toote geograafilise tähise registreerimise taotlus esitatakse selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kust toode pärineb.
2. Lõikes [1](#) osutatud taotlus sisaldab järgmist:
 - a) artiklis [11](#) sätestatud tootespetsifikaat;
 - b) artiklis [13](#) sätestatud koonddokument;
 - c) artikli 14 lõike [1](#) punktides b, c ja d osutatud täiendavad dokumendid.
3. Liikmesriik kontrollib registreerimistaotlust, et teha kindlaks, kas see vastab veini, piiritusjooke või põllumajandustooteid käsitlevates sätetes kehtestatud registreerimistingimustele.
4. Lõikes [3](#) osutatud kontrolli osana korraldab liikmesriik riigisisese vaidlustamismenetluse. Riigisisese vaidlustamismenetlusega tagatakse registreerimistaotluse avaldamine ja nähakse ette vähemalt kahe kuu pikkune ajavahemik alates avaldamise kuupäevast, mille jooksul iga õigustatud huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud või elab selle liikmesriigi territooriumil, kust asjaomane toode pärineb, võib sellele liikmesriigile registreerimistaotluse osas vastuväiteid esitada.
5. Liikmesriik kehtestab vaidlustamismenetluse korra. See kord võib hõlmata vastuväite vastuvõetavuse kriteeriume, taotluse esitanud tootjarühma ja iga vastuväite esitaja vahelise konsulteerimise perioodi ning taotluse esitanud tootjarühma aruande esitamist konsultatsioonide tulemuste kohta, sealhulgas muudatusi, mida taotluse esitanud tootjarühm on registreerimistaotluses teinud.
6. Kui liikmesriik leiab pärast registreerimistaotluse kontrolli ning saadud vastuväite tulemuste ja taotluse esitanud tootjarühmaga kokku lepitud mis tahes muudatuste

hindamist, et käesoleva määruse nõuded on täidetud, võib ta teha heakskiitva otsuse ja esitada liidu taotluse, millele on osutatud artiklis [15](#).

7. Liikmesriik tagab, et tema positiivne või negatiivne otsus avaldatakse, ja et igal õiguspärasest huvi omaval füüsilisel või juriidilisel isikul on võimalus seda otsust vaidlustada. Ühtlasi tagab liikmesriik, et positiivse otsuse aluseks olev tootespetsifikaadi versioon avaldatakse ja teeb selle elektrooniliselt kättesaadavaks.

Artikkel 10

Ajutine riigisisene kaitse

1. Riigisiselt võib liikmesriik anda nimetusele ajutise kaitse alates kuupäevast, millal liidu taotlus nimetuse registreerimiseks komisjonile esitati.
2. Selline riigisisene kaitse lõpeb kuupäeval, mil jõustub artikli [22](#) kohaselt vastu võetud rakendusakt, millega tehakse otsus taotluse registreerimise kohta, või kui registreerimistaotlus tagasi võetakse.
3. Juhul kui nimetust vastavalt käesolevale määrusele ei registreerita, vastutab kõnealuse ajutise riigisisese kaitse tagajärgede eest üksnes asjaomane liikmesriik.
4. Liikmesriikide poolt käesoleva artikli kohaselt võetud meetmetel on tagajärjed üksnes riigisiselt ja need ei tohi mõjutada liidusisest ega rahvusvahelist kaubandust.

Artikkel 11

Tootespetsifikaat

Käesoleva jaotise kohaldamisel on geograafilise tähise „tootespetsifikaat“ dokument, millele on osutatud:

- a) veini puhul määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 94;
- b) piiritusjookide puhul määruse (EL) nr 2019/787 artiklis 22;
- c) põllumajandustoodete puhul käesoleva määruse artiklis [51](#).

Artikkel 12

Kestlikkuskohustused

1. Tootjarühm võib kokku leppida kestlikkuskohustused, millest geograafilise tähisega toote tootmisel lähtuda. Selliste kohustuste eesmärk on kohaldada liidu või riigi õigusega ette nähtust kõrgemat kestlikkusstandardit ning rakendada sotsiaalseid, keskkonnaga seotud või majanduslikke kohustusi, mis on vastava valdkonna headest tavadest märksa rangemad. Sellised kohustused peavad olema konkreetsed, nende puhul tuleb võtta arvesse geograafiliste tähistega toodete tootmisel kasutatavaid

olemasolevaid kestlikke tavasid ning nendega võidakse osutada olemasolevatele kestlikkuskavadele.

2. Lõikes [1](#) osutatud kestlikkuskohustused lisatakse tootespetsifikaadile.
3. Lõikes 1 osutatud kestlikkuskohustustega ei piirata nõuet järgida hügieeni-, ohutus- ja konkurentsieeskirju.
4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks eri sektorite kestlikkusstandardid ja sätestatakse kriteeriumid selliste olemasolevate kestlikkusstandardite tunnustamiseks, mida geograafilise tähisega toodete tootjad võivad järgida.
5. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks kestlikkuskohustuste ühtlustatud esitusviis. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

Koonddokument

1. Geograafilise tähise kohta koostatud koonddokument on
 - a) kokkuvõtte veini tootespetsifikaadist, millele on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 94;
 - b) dokument, millele on osutatud piiritusjooke käsitleva määruse (EL) 2019/787 artiklis 23;
 - c) dokument, millele on osutatud käesoleva põllumajandustoodete määruse artiklis [52](#).

Artikkel 14

Täiendavad dokumendid

1. Registreerimistaotlust täiendavad dokumendid sisaldavad järgmist:
 - a) teave mis tahes piirangute kohta, mida on kavandatud seada geograafilise tähise kasutamisele või kaitsele, ning vajaduse korral teave mis tahes üleminekumeetmete kohta, mille on välja pakkunud taotluse esitanud tootjarühm või riiklikud asutused, eelkõige pärast riigisisest kontrolli ja vaidlustamismenetlust;
 - b) taotluse esitanud tootjarühma nimi ja kontaktandmed;
 - c) selle pädeva asutuse ja/või toote sertifitseerimisasutuse nimi ja kontaktandmed, kes kontrollib, kas tootespetsifikaat vastab:
 - i) veinide puhul määruse (EL) nr 1308/2013 artiklile 116a;

- ii) põllumajandustoodete puhul käesoleva määruse artiklile [39](#);
 - d) muu teave, mida liikmesriik või vajaduse korral taotluse esitanud tootjarühm peab asjakohaseks.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust sätetega, millega täpsustatakse esitatavaid nõudeid või loetletakse üksikasjad, mida täiendavates dokumentides esitada.
 3. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes [1](#) sätestatud täiendavate dokumentide vorm ja nende veebipõhine esitamine ning nähakse ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 15

Liidu registreerimistaotlus

1. Liidust pärit toodete geograafiliste tähiste puhul hõlmab liidu registreerimistaotlus järgmist:
 - a) artiklis [13](#) osutatud koonddokument;
 - b) artiklis [14](#) osutatud täiendavad dokumendid;
 - c) selle liikmesriigi kinnitus, kellele taotlus algselt esitati ja milles kinnitatakse, et taotlus vastab registreerimise tingimustele, ning
 - d) tootespetsifikaadi elektroonilise avaldamise viide, mida tuleb ajakohastada.
2. Väljastpoolt liitu pärit toodete geograafiliste tähiste puhul hõlmab liidu registreerimistaotlus järgmist:
 - a) tootespetsifikaat koos viitega selle avaldamisele;
 - b) artiklis [13](#) osutatud koonddokument;
 - c) artiklis [14](#) osutatud täiendavad dokumendid;
 - d) õiguslik tõend geograafilise tähise kaitse kohta selle päritoluriigis ning
 - e) volikiri, kui taotlejat esindab esindaja.
3. Artikli 8 lõikes [4](#) osutatud ühise registreerimistaotluse esitab üks asjaomastest liikmesriikidest või kolmanda riigi tootjarühm otse või kõnealuse kolmanda riigi asutuste kaudu.
4. Artikli 8 lõikes [4](#) osutatud ühine registreerimistaotlus sisaldab vajaduse korral kõikidelt asjaomastelt liikmesriikidelt või kolmandatelt riikidelt saadud dokumente, mis on loetletud lõikes 1 või 2. Asjaomased riigisisised menetlused, sealhulgas vaidlustamisetaapp toimub kõigis asjaomastes liikmesriikides.

5. Käesolevas artiklis osutatud dokumendid koostatakse ühes liidu ametlikest keeltest.
6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks liidu registreerimistaotluste koostamise ja esitamise kord ning tingimused.
7. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad liidu registreerimistaotluste menetlemise, vormi ja esitamise kohta, sealhulgas taotluste puhul, mis hõlmavad rohkem kui ühe riigi territooriumi. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 16

Liidu registreerimistaotluse esitamine

1. Liidu geograafilise tähise registreerimise taotlus esitatakse komisjonile elektrooniliselt digisüsteemi kaudu. Digisüsteem peab võimaldama esitada taotlusi liikmesriigi asutustele ning liikmesriik peab saama seda kasutada oma riigisisises menetluses.
2. Kui taotlus hõlmab liidust väljapoole jäävat geograafilist piirkonda, esitatakse see komisjonile otse või asjaomase kolmanda riigi asutuste vahendusel. Lõikes 1 osutatud digisüsteem peab võimaldama taotlust esitaval väljaspool liitu asutatud tootjarühmal ja asjaomase kolmanda riigi riiklikel asutustel taotlusi esitada.
3. Komisjon avalikustab liidu registreerimistaotluse lõikes [1](#) osutatud digisüsteemi kaudu.

Artikkel 17

Taotluse kontroll komisjoni poolt ja selle avaldamine vastuväite esitamise võimaldamiseks

1. Komisjon kontrollib kõiki talle artikli 16 lõike [1](#) kohaselt esitatud registreerimistaotlusi. Kontrolli käigus vaadatakse, et ei esineks ilmseid vigu, et artikli [15](#) kohaselt esitatud teave oleks täielik ning et artiklis 13 osutatud koonddokument oleks täpne ja tehnilist laadi. Arvesse võetakse asjaomase liikmesriigi riikliku menetluse tulemusi. Kontrollil keskendutakse eelkõige artiklis [13](#) osutatud koonddokumendile.
2. Kontroll ei tohiks kesta kauem kui kuus kuud. Kui kontrolliperiood on või võib olla pikem kui kuus kuud, teatab komisjon taotlejale kirjalikult viivituse põhjused.
3. Komisjon võib küsida taotlejalt täiendavat teavet.
4. Kui komisjon leiab lõike 1 kohaselt tehtud kontrolli põhjal, et käesolevas määruses ning määrustes (EL) nr 1308/2013 ja (EL) 2019/787 sätestatud tingimused on täidetud, avaldab ta *Euroopa Liidu Teatajas* koonddokumendi ja viite tootespetsifikaadi avaldamisele.

5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, millega usaldatakse käesolevas artiklis sätestatud ülesanded EUIPO-le.

Artikkel 18

Registreerimistaotluse riigisisene vaidlustamine

1. Liikmesriigid hoiavad komisjoni kursis riigisiseste haldus- või kohtumenetlustega, mis võivad geograafilise tähise registreerimismenetlust mõjutada.
2. Komisjon vabastatakse kohustusest pidada kinni artikli 17 lõikes [2](#) osutatud kontrolli tegemise tähtajast ning teatada taotlejale viivituse põhjused, kui ta saab liikmesriigilt artikli 9 lõike [6](#) kohase registreerimistaotlust käsitleva teate, millega
 - a) teavitatakse komisjoni sellest, et artikli 9 lõike [6](#) kohane otsus on riigi tasandil tühistatud viivitamata kohaldatava, kuid mitte lõpliku kohtuotsusega või
 - b) taotletakse komisjonilt kontrolli peatamist, sest liikmesriigis on taotluse põhjendatuse vaidlustamiseks algatatud haldus- või kohtumenetlus ning liikmesriigi hinnangul on kõnealune menetlus piisavalt põhistatud.
3. Vabastus kehtib seni, kuni liikmesriik teatab komisjonile, et algne taotlus on kehtiv või et liikmesriik võtab oma kontrolli peatamise taotluse tagasi.
4. Kui taotlus on riikliku kohtu lõpliku otsusega kehtetuks tunnistatud, kaalub liikmesriik vajaduse korral asjakohaste meetmete võtmist, näiteks taotluse tagasivõtmist või liidu registreerimistaotluse muutmist.

Artikkel 19

Liidu vaidlustamismenetlus

1. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui koonddokument ja viide tootespetsifikaadi avaldamisele on artikli 17 lõike [4](#) kohaselt *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud, võivad liikmesriigi või kolmanda riigi asutused või õiguspärast huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on või kes on asutatud kolmandas riigis, esitada komisjonile vastuväite või teate kommentaaride kohta.
2. Vastuväite või kommentaare käsitleva teate esitamiseks lõikega [1](#) ette nähtud tähtaja jooksul võib õigustatud huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on või kes on asutatud muus liikmesriigis kui selles liikmesriigis, kus esitati liidu registreerimistaotlus, esitada vastuväite sellele liikmesriigile, kus ta on asutatud või elab.
3. Vastuväide sisaldab avaldust, et taotlus võib rikkuda käesolevas määruses, määruses (EL) nr 1308/2013 või määruses (EL) 2019/787 sätestatud tingimusi, ja põhjendab seda. Vastuväide, mis ei sisalda sellist avaldust, on õigustühine.
4. Komisjon kontrollib vastuväite vastuvõetavust. Kui komisjon leiab, et vastuväide on vastuvõetav, kutsub ta viie kuu jooksul alates taotluse *Euroopa Liidu Teatajas*

avaldamise kuupäevast vastuväite esitanud asutuse või isiku ning taotluse esitanud asutuse või taotluse esitanud tootjarühma pidama asjakohaseid konsultatsioone, mis peaks kestma mõistliku aja, kuid mitte kauem kui kolm kuud. Nimetatud ajavahemiku jooksul võib komisjon ameti või taotluse esitanud tootjarühma taotlusel pikendada konsultatsioonide tähtaega kuni kolme kuu võrra.

5. Vastuväite esitanud asutus või isik ning taotluse esitanud asutus või taotluse esitanud tootjarühm alustavad konsultatsioone põhjendamatult viivitusega. Nad annavad üksteisele asjakohast teavet, et hinnata, kas registreerimistaotlus vastab käesolevas määruses, määruses (EL) nr 1308/2013 või määruses (EL) 2019/787 sätestatud tingimustele.
6. Ühe kuu jooksul pärast lõikes 4 osutatud konsultatsioonide lõppu teatavad kolmandas riigis asutatud, taotluse esitanud tootjarühm või selle liikmesriigi või kolmanda riigi asutused, kust liidu registreerimistaotlus esitati, komisjonile konsultatsioonide tulemused, sealhulgas kogu vahetatud teabe, ja selle, kas ühe või kõigi vastuväite esitaja(te)ga on jõutud kokkuleppele, ning kõigist sellest tulenevatest taotlusesse tehtavatest muudatustest. Komisjonile vastuväite esitanud asutus või isik võib konsultatsioonide lõpus teavitada komisjoni ka oma seisukohast.
7. Kui lõikes 4 osutatud konsultatsioonide tulemusel on artikli 17 lõike 4 kohaselt avaldatud tootespetsifikaati muudetud, kontrollib komisjon registreerimistaotluse muudetud kujul uuesti üle. Kui registreerimistaotlust on oluliselt muudetud ja komisjon leiab, et muudetud taotlus vastab registreerimistingimustele, avaldab ta taotluse kooskõlas kõnealuse lõikega uuesti.
8. Käesolevas artiklis osutatud dokumendid koostatakse ühes liidu ametlikest keeltest.
9. Pärast vaidlustamismenetluse lõppu viib komisjon liidu registreerimistaotluse hindamise lõpule, võttes arvesse üleminekuperioodide taotlusi, vaidlustamismenetluse tulemust ning saadud teadet kommentaaride kohta ja muid pärast kontrollimist tekkinud asjaolusid, mis võivad tuua kaasa tootespetsifikaadi muutmise.
10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 84 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks üksikasjalike menetlustega ja vaidlustamismenetluse tähtaegadega ning tähtaegadega, millal riiklikud asutused ja õigustatud huvi omavad isikud saavad ametlikult esitada kommentaare, mis ei käivita vaidlustamismenetlust, samuti eeskirjadega, mis käsitlevad käesolevas artiklis sätestatud ülesannete usaldamist EUIPO-le.
11. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks vastuväidete ja vajaduse korral ametlike kommentaaride vorm ja veebipõhine esitamine ning nähakse ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 20

Vastuväite esitamise alused

1. Artikli [19](#) kohaselt esitatud vastuväide on vastuvõetav üksnes siis, kui vastuväite esitaja tõendab, et:
 - a) kavandatav geograafiline tähis ei vasta geograafilise tähise määratlusele või käesolevas määruses, määruses (EL) nr 1308/2013 või määruses (EL) 2019/787 osutatud nõuetele;
 - b) kavandatava geograafilise tähise registreerimist takistaks üks või mitu artiklis [29](#), [30](#), [31](#) või artikli 49 lõikes [1](#) osutatud asjaolu;
 - c) kavandatava geograafilise tähise registreerimine ohustaks täielikult või osaliselt samasugust nimetust, kaubamärki või tooteid, mida on õiguspäraselt turustatud vähemalt viis aastat enne artikli 17 lõikega [4](#) ette nähtud avaldamise kuupäeva.
2. Komisjon hindab vastuväite vastuvõetavust kogu liidu territooriumi silmas pidades.

Artikkel 21

Üleminekuperiood geograafiliste tähiste kasutamisel

1. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega nähakse ette kuni viieaastane üleminekuperiood, et võimaldada liikmesriigist või kolmandast riigist pärit selliste toodete puhul, mille nimetuse moodustab või mille nimetusse kuulub artikli 27 lõikega [1](#) vastuolus olev nimetus, jätkata selle nimetuse kasutamist, mille all neid turustati, tingimusel et artikli 9 lõike [4](#) või artikli [19](#) kohases vastuvõetavas vastuväites sellise geograafilise tähise registreerimise taotlusele, mille kaitset rikutakse, on esile toodud, et:
 - a) asjaomase geograafilise tähise registreerimine ohustaks täielikult või osaliselt samasugust nimetust teises tootenimetuses või
 - b) selliseid tooteid on asjaomasel territooriumil kõnealuse nimetusega seaduslikult turustatud vähemalt viis aastat enne artikli 17 lõike [4](#) punkti a kohast avaldamist.
2. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega, välja arvatud juhul, kui artikli 9 lõike [4](#) kohaselt esitatakse vastuvõetav vastuväide, mis võetakse vastu kõnealust kontrollimenetlust kohaldamata.
3. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega pikendatakse käesoleva artikli lõike [1](#) kohaselt kehtestatud üleminekuperioodi kuni 15 aastaks või lubatakse nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel nimetuse kasutamist jätkata kuni 15 aastat, kui on esile toodud, et
 - a) käesoleva artikli lõikes [1](#) osutatud tähise nimetust on õiguspäraselt pidevalt ja muutumatuks kasutatud vähemalt 25 aastat enne komisjonile asjaomase geograafilise tähise registreerimise taotluse esitamist;

- b) lõikes [1](#) osutatud tähise nimetuse kasutamise eesmärk ei ole kunagi olnud registreeritud geograafilise tähisena registreeritud toote nimetuse mainest kasu saamine ning
 - c) tarbijat ei ole toote õige päritolu osas eksitatud ega ole saadudki eksitada.
- 4. Lõikes 3 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega, välja arvatud juhul, kui artikli 9 lõike [4](#) kohaselt esitatakse vastuvõetav vastuväide, mis võetakse vastu kõnealust kontrollimenetlust kohaldamata.
 - 5. Lõigetes 1 ja 3 osutatud nimetuste kasutamisel märgitakse päritoluriik märgistusele selgelt ja nähtavalt.
 - 6. Selleks et ületada ajutised raskused ning saavutada pikaajaline eesmärk tagada, et kõik asjaomases piirkonnas geograafilise tähisega hõlmatud toodete tootjad järgivad asjaomast tootespetsifikaati, võib liikmesriik kehtestada tootmise kohandamiseks nõuetele kuni kümne aasta pikkuse üleminekuperioodi, mis hakkab kehtima alates taotluse komisjonile esitamise kuupäevast, tingimusel et asjaomased ettevõtjad on kõnealuseid tooteid vastavate nimetuste all pidevalt ja õiguspäraselt turustanud vähemalt liikmesriikide asutustele taotluse esitamisele eelnenud viie aasta jooksul ning on märkinud selle asjaolu ära artikli 9 lõikes [4](#) osutatud riigisisese vaidlustamismenetluse käigus.
 - 7. Lõiget [6](#) kohaldatakse *mutatis mutandis* kolmandas riigis asuva geograafilise piirkonna nime kasutava geograafilise tähise suhtes, välja arvatud riigisisese vaidlustamismenetluse korral.

Artikkel 22

Komisjoni otsus registreerimistaotluse kohta

- 1. Kui komisjon leiab artikli [17](#) kohaselt tehtud kontrolli käigus saadud teabe alusel, et mõni kõnealuses artiklis osutatud nõuetest ei ole täidetud, võtab ta vastu rakendusaktid, millega lükatakse registreerimistaotlus tagasi. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
- 2. Kui komisjon ei saa vastuvõetavat vastuväidet, võtab ta ilma artikli 53 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata vastu rakendusaktid, millega geograafiline tähis registreeritakse. Komisjon võib võtta arvesse artikli 19 lõike [1](#) kohaselt saadud kommentaare.
- 3. Kui komisjon saab vastuvõetava vastuväite, korraldatakse artikli 19 lõikes [4](#) osutatud asjakohased konsultatsioonid, mille tulemusi arvestades teeb komisjon järgmist:
 - a) võtab juhul, kui on saavutatud kokkulepe, vastu rakendusakti, millega registreeritakse geograafiline tähis ilma artikli 53 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata, olles kontrollinud, et kokkulepe on kooskõlas liidu õigusega, ning vajaduse korral muudab artikli 17 lõike [4](#) kohaselt avaldatud teavet, tingimusel et muudatused ei ole olulised, või

- b) võtab juhul kui kokkulepet ei saavutata, vastu rakendusaktid, milles tehakse otsus registreerimistaotluse kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
4. Õigusaktides, millega geograafiline tähis registreeritakse, sätestatakse registreerimise suhtes kohaldatavad tingimused ja vastuväite esitamise võimaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas* juba avaldatud koonddokumenti käsitleva teabe taasavaldamine mis tahes vajalike muudatuste korral, mis ei ole olulised.
5. Registreerimismäärused ja registreerimisest keeldumise otsused avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* L-seerias.

Artikkel 23

Liidu geograafiliste tähiste register

1. Komisjon võtab ilma artikli 53 lõikes 2 osutatud menetlust kohaldamata vastu rakendusaktid, mis sisaldavad sätteid käesoleva määruse alusel kaitstud geograafilisi tähiseid sisaldava üldsusele juurdepääsetava elektroonilise registri („liidu geograafiliste tähiste register“) loomise ja haldamise kohta. Registris on kolm osa – veini, piiritusjookide ja põllumajandustoodete geograafiliste tähiste.
2. Kõik veini ja põllumajandustoodete geograafilised tähised kantakse liidu geograafiliste tähiste registrisse kui „kaitstud päritolunimetus“ või „kaitstud geograafiline tähis“ ning kõik piiritusjookide geograafilised tähised kantakse sinna kui „geograafiline tähis“.
3. Liidu geograafiliste tähiste registrisse võib kanda ka kolmandate riikide toodete geograafilisi tähiseid, mida liidus kaitstakse liidu osalusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu kohaselt. Komisjon registreerib sellised geograafilised tähised rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetlusega. Veini ja põllumajandustoodete puhul kantakse selliste toodete nimetused kaitstud geograafiliste tähistena liidu geograafiliste tähiste registrisse, välja arvatud juhul, kui need on kõnealustes lepingutes konkreetselt määratletud kaitstud päritolunimetustena.
4. Liidu geograafiliste tähiste registrisse kantakse iga geograafiline tähis selle algupärase kirjaviisis. Kui algupärane kirjaviis ei ole ladina tähtedega, tuleb geograafiline tähis transkribeerida ladina tähestikku ning liidu geograafiliste tähiste registrisse kantakse geograafilise tähise mõlemad versioonid ja neil on võrdne staatus.
5. Komisjon avalikustab ja ajakohastab korrapäraselt lõikes 3 osutatud rahvusvaheliste lepingute loetelu ja nende lepingutega kaitstud geograafiliste tähiste loetelu.
6. Komisjon säilitab geograafilise tähise registreerimise dokumente digi- või paber kandjal geograafilise tähise kehtivusaja jooksul ja registreeringu tühistamise korral kümme aastat pärast seda.

7. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, millega usaldatakse liidu geograafiliste tähiste registri juhtimine EUIPO-le.
8. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks liidu geograafiliste tähiste registri sisu ja esitusviis. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 24

Väljavõtted liidu geograafiliste tähiste registrist

1. Igaühel peab olema võimalik laadida liidu geograafiliste tähiste registrist alla ametlik väljavõte, mis tõendab geograafilise tähise registreerimist, samuti asjakohased andmed, sealhulgas geograafilise tähise registreerimise taotluse kuupäev või intellektuaalomandiks tunnistamise kuupäev. Seda ametlikku väljavõtet võib kasutada kohtumenetluses, kohtus, vahekohtus või muus samalaadses organis ametliku tõendina.
2. Kui riiklikud asutused on tootjarühma vastavalt artiklile [33](#) tunnustanud, märgitakse see rühm liidu geograafiliste tähiste registris ja lõikes [1](#) osutatud ametlikus väljavõttes kui geograafilise tähise õiguste omanik.
3. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks liidu geograafiliste tähiste registri väljavõtte vorm ja veebipõhine esitamine ning näha, kas ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 25

Tootespetsifikaadi muutmine

1. Õiguspärast huvi omav tootjarühm võib taotleda registreeritud geograafilise tähise tootespetsifikaadi muutmise heakskiitmist.
2. Tootespetsifikaadi muudatused liigitatakse kahte kategooriasse:
 - a) liidu muudatused, mis nõuavad liidu tasandil vaidlustamismenetlust, ning
 - b) standardmuudatused, mida käsitletakse liikmesriigi või kolmanda riigi tasandil.
3. Muudatust käsitatakse liidu muudatusena, kui sellega kaasneb koonddokumendi muutmine ja
 - a) muudatus nimetuses või selle kasutuses, või veini ja piiritusjookide puhul geograafilise tähisega toote või toodete kategooria muutmine või piiritusjookide puhul seadusliku nimetuse muutmine, või
 - b) oht kaotada seos koonddokumendis osutatud geograafilise piirkonnaga või
 - c) lisapiirangute seadmine toote turustamisele.

4. Registreeritud geograafilise tähise tootespetsifikaadi mis tahes muud muudatust, mis ei ole lõike 3 kohane liidu muudatus, käsitatakse standardmuudatusena.
5. Standardmuudatusena käsitatakse ajutist muudatust, kui see puudutab tootespetsifikaadi ajutist muutmist, mis tuleneb kohustuslike sanitaar- või fütosanitaarmedetmete kehtestamisest avaliku sektori asutuse poolt, või ajutist muudatust, mis on vajalik seoses pädevate asutuste poolt ametlikult kinnitatud loodusõnnetuste või ebasoodsate ilmastikutingimustega.
6. Liidu muudatused kiidab heaks komisjon. Heakskiitmise menetluse puhul järgitakse *mutatis mutandis* artiklites [8–22](#) sätestatud menetlust.
7. Kolmanda riigi või kolmanda riigi tootja esitatud taotlus liidu muudatuste tegemiseks peab sisaldama tõendeid, et taotletav muudatus on kooskõlas vastava kolmanda riigi geograafilise tähise kaitse suhtes kohaldatava õigusega.
8. Kui registreeritud geograafilise tähise tootespetsifikaati tehtava liidu muudatuse taotlus sisaldab ka standardmuudatusi või ajutisi muudatusi, kontrollib komisjon üksnes liidu muudatust. Kõik standardmuudatused või ajutised muudatused loetakse esitamata jäetuks. Taotluse kontrollimisel keskendutakse kavandatud liidu muudatustele. Vajaduse korral võib komisjon või asjaomane liikmesriik paluda taotlejal tootespetsifikaadi muid elemente muuta.
9. Standardmuudatused kiidavad heaks need liikmesriigid või kolmandad riigid, kelle territooriumil asjaomase toote geografiline piirkond asub, ja teatavad sellest komisjonile. Komisjon avalikustab kõnealused muudatused.
10. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks sätetega, millega usaldatakse lõikes [9](#) osutatud standardmuudatuste avaldamine EUIPO-le.
11. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad liidu muudatuse taotluse menetlemise, vormi ja esitlemise kohta ning standardmuudatuste taotluste menetlemise, vormi ja esitamise kohta ning komisjoni neist muudatustest teavitamise kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 26

Registreeringu tühistamise

1. Komisjon võib omal algatusel või liikmesriigi, kolmanda riigi või õiguspärast huvi omava füüsilise või juriidilise isiku nõuetekohaselt põhjendatud taotlusel vastu võtta rakendusakte, et tühistada kaitstud geograafilise tähise registreering, kui:
 - a) tootespetsifikaadi nõuetele vastavust ei saa enam tagada või
 - b) vähemalt seitsme järjestikuse aasta jooksul ei ole geograafilise tähisega toodet turule lastud.

2. Komisjon võib ühtlasi vastu võtta rakendusaktid, millega tühistatakse registreering registreeritud nimetuse all turustatava toote tootjate taotlusel.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
4. Artiklit [9](#), artikleid [15–20](#) ja artiklit [22](#) kohaldatakse *mutatis mutandis* registreeringu tühistamise menetluse suhtes.
5. Enne lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist konsulteerib komisjon liikmesriigi asutustega, kolmanda riigi asutustega või võimaluse korral kolmanda riigi tootjaga, kes algselt asjaomase geograafilise tähise registreerimist taotles, välja arvatud juhul, kui registreeringu tühistamist taotleavad otse samad algsed taotlejad.
6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, millega usaldatakse artiklis [5](#) sätestatud ülesanded EUIPO-le.
7. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad registreeringu tühistamise korra ja vormi kohta ning lõigete 1 ja 2 kohaste taotluste esitamise kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

3. peatükk

Geograafiliste tähiste kaitse

Artikkel 27

Geograafiliste tähiste kaitse

1. Liidu geograafiliste tähiste registrisse kantud geograafilisi tähiseid kaitstakse järgmise eest:
 - a) geograafilise tähise otsese või kaudse kaubanduslikul eesmärgil kasutamise eest registreerimisega hõlmamata toodete puhul, kui need tooted on võrreldavad asjaomase nimetuse all registreeritud toodetega või kui nimetuse kasutamisega kasutatakse ära, nõrgendatakse või kahjustatakse kaitstud nimetuse mainet;
 - b) väärkasutuse, imiteerimise või seoste tekitamise eest ka siis, kui toodete või teenuste tegelik päritolu on näidatud või kui kaitstud nimetus on tõlgitud või sellele on lisatud sõnad „stiil“, „liik“, „meetod“, „toodetud nagu“, „imitatsioon“, „maitse“, „samasugune“ või muud samalaadsed sõnad;
 - c) toote lähtekohta, päritolu, laadi või olulisi omadusi käsitlevate muude valede või eksitavate märgete eest, mida kasutatakse asjaomase toote sise- või välispakendil, reklaammaterjalides ja asjaomase tootega seotud dokumentides ja veebisaitidel esitatavas teabes, ning selliste pakendite kasutamise eest, mis võivad jätta vale mulje toote päritolust;

- d) mis tahes muu tegevuse eest, mis võib tarbijat eksitada toote tegeliku päritolu osas.
2. Lõike 1 punkti [b](#) kohaldamisel tekib seos geograafilise tähisega eelkõige siis, kui mõistel, tähisel või muul märgistus- või pakendamisvahendil on piisavalt aruka tarbija arvates otsene ja selge seos registreeritud geograafilise tähisega hõlmatud tootega ning sellega kasutatakse ära, nõrgendatakse või kahjustatakse registreeritud nimetuse mainet.
3. Lõiget [1](#) kohaldatakse ka domeeninime suhtes, mis sisaldab registreeritud geograafilist tähist või koosneb sellest.
4. Lõikes [1](#) osutatud kaitset kohaldatakse ka:
- a) kaupade suhtes, mis sisenevad liidu tolliterritooriumile, kuid mida ei lubata kõnealusel territooriumil vabasse ringlusse, ning
- b) kaupade suhtes, mida müüakse kaugmüügi, näiteks e-kaubanduse teel.
5. Tunnustatud tootjarühmadel või ettevõtjatel, kes omavad kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise kasutusõigust, on õigus tõkestada kolmandatel isikutel kaubandustegevuse käigus kaupade liitu toomist neid seal vabasse ringlusse lubamata, kui need kaubad, sealhulgas pakendid, tulevad kolmandatest riikidest ja rikuvad lõike [1](#) sätteid.
6. Käesoleva määruse alusel kaitstavad geograafilised tähised ei tohi muutuda liidus üldmõisteteks.
7. Kui geograafiline tähis on liitnimetus, mis sisaldab üldmõistena käsitatavat mõistet, ei käsitata selle mõiste kasutamist lõike 1 punktides [a](#) ja [b](#) osutatud tegevusena.

Artikkel 28

Töödeldud toodete koostisosad

1. Artikliga [27](#) ei piirata ettevõtjate õigust kasutada geograafilist tähist kooskõlas artikliga [36](#) näitamaks, et töödeldud toode sisaldab koostisosana geograafilise tähisega toodet, tingimusel et selline kasutamine on kooskõlas ausate kaubandustavadega ning ei nõrgenda ega kahjusta geograafilise tähise mainet.
2. Toote koostisosa tähistavat geograafilist tähist ei kasutata töödeldud toote toidunimetuses, välja arvatud juhul, kui on sõlmitud kokkulepe tootjarühmaga, kes esindab kahte kolmandikku tootjatest.
3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust eeskirjadega geograafiliste tähistete kasutamise kohta, et määrata kindlaks käesoleva artikli lõikes [1](#) osutatud töödeldud toodete koostisosad.

Artikkel 29

Üldmõisted

1. Üldmõistet ei registreerita geograafilise tähisena.
2. Selleks et otsustada, kas mõiste on muutunud üldmõisteks, võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, eelkõige:
 - a) olukorda tarbimispiirkondades;
 - b) liikmesriigi ja liidu asjaomaseid õigusakte.
3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 84 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, millega määratakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud mõisted kindlaks üldmõistetena.

Artikkel 30

Homonüümsed geograafilised tähised

1. Geograafilist tähist, mille kohta esitatakse taotlus pärast seda, kui liidus on juba esitatud taotlus sellega täielikult või osaliselt homonüümse geograafilise tähise kohta või mis on liidus kaitstud, ei registreerita, välja arvatud juhul, kui kohaliku ja traditsioonilise kasutuse tingimused ning kahe homonüümse tähise esitusviisid on praktikas piisavalt eristatavad, võttes arvesse vajadust tagada asjaomaste tootjate võrdne kohtlemine ja asjaolu, et tarbijaid ei eksitata toodete tegeliku olemuse või geograafilise päritolu osas.
2. Täielikult või osaliselt homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksliku arvamuse, et tooted on pärit muult territooriumilt, ei registreerita, isegi kui kõnealuste toodete tegeliku päritoluterritooriumi, -piirkonna või -koha nimetus on täpne.
3. Käesoleva artikli kohaldamisel kuuluvad liidus taotletavad või kaitstud homonüümsed geograafilised tähised järgmistesse kategooriatesse:
 - a) liidu geograafiliste tähiste registrisse kantud geograafilised tähised;
 - b) taotletavad geograafilised tähised, tingimusel et need kantakse seejärel liidu geograafiliste tähiste registrisse;
 - c) päritolunimetused ja geograafilised tähised, mis on liidus kaitstud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/1753,⁴⁵ ning
 - d) geograafilised tähised, päritolunimetused ja samaväärsed nimetused, mida on kaitstud liidu ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelise rahvusvahelise lepingu alusel.

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1753 liidu tegevuse kohta pärast liidu ühinemist päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooniga (ELT L 271, 24.10.2019, lk 1).

4. Komisjon tühistab geograafilised tähised, mille registreerimisel rikuti lõigete [1](#) ja [2](#) sätteid.
5. Lõikes [4](#) osutatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 53 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata.

Artikkel 31

Kaubamärgid

Nimetust ei registreerita geograafilise tähisena juhul, kui geograafilise tähisena esitatud nimetuse registreerimine võiks kaubamärgi tuntust või mainet arvesse võttes tarbijat toote tegeliku olemuse suhtes eksitada.

Artikkel 32

Tootjarühmad

1. Tootjarühm moodustatakse huvitatud sidusrühmade, sealhulgas põllumajandustootjate, põllumajandusettevõtete tarnijate, vahetöötlejate ja lõpptöötlejate algatusel, nagu on kindlaks määranud riiklikud asutused ja vastavalt asjaomase toote laadile. Liikmesriigid kontrollivad, et tootjarühm tegutseb läbipaistvalt ja demokraatlikult ning et kõigil geograafilise tähisega toote tootjatel on sellesse rühma kuulumise õigus. Liikmesriigid võivad ette näha, et tootjarühma töös osalevad ka riigiametnikud ja muud sidusrühmad, nagu tarbijarühmad, jaemüüjad ja tarnijad.
2. Tootjarühm võib kasutada eelkõige järgmisi volitusi ja täita järgmisi kohustusi:
 - a) töötada välja tootespetsifikaat ja hallata sisekontrolli, millega tagatakse geograafilise tähisega toote tootmisetappide vastavus nimetatud tootespetsifikaadile;
 - b) võtta õiguslikke meetmeid, et tagada geograafilise tähise ja sellega otseselt seotud intellektuaalomandi õiguste kaitse;
 - c) leppida kokku kestlikkuskohustused, olenemata sellest, kas need sisalduvad tootespetsifikaadis või mitte, või esitada need eraldi algatusena, sealhulgas leppida kokku kord nende kohustuste täitmise kontrollimiseks ja nende piisava avalikustamise tagamiseks eelkõige komisjoni infosüsteemis;
 - d) võtta geograafilise tähise toimimist parandavaid meetmeid, mille alla kuuluvad:
 - i) kollektiivsete turundus- ja reklaamikampaaniate väljatöötamine, korraldamine ja läbiviimine;
 - ii) sellise teavitus- ja müügiendustegevuse levitamine, mille eesmärk on teavitada tarbijaid geograafilise tähisega toote omadustest;

- iii) analüüside tegemine geograafilise tähisega toote majanduslike näitajate, tootmise kestlikkuse, toitainelise koostise ja organoleptiliste omaduste kohta;
 - iv) geograafilist tähist ja asjaomast liidu sümbolit käsitleva teabe levitamine ning
 - v) praegustele ja tulevastele tootjatele nõu ja koolituse pakkumine, sealhulgas soolise aspekti arvestamise ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas;
- e) võidelda tootespetsifikaadile mittevastavaid tooteid tähistava geograafilise tähise võltsimise ja pettusekahtlusega kasutamise vastu siseturul, jälgides geograafilise tähise kasutamist kõikjal siseturul ja kolmandate riikide turgudel, kus geograafilised tähised on kaitstud, samuti internetis, ning teavitada vajaduse korral jõustamisasutusi kättesaadavate konfidentsiaalsete süsteemide kaudu.

Artikkel 33

Tunnustatud tootjarühmad

1. Lõike 3 tingimustele vastavate tootjarühmade taotlusel määravad liikmesriigid kooskõlas oma riigisisese õigusega ühe tootjarühma tunnustatud tootjarühmaks iga nende territooriumilt pärit geograafilise tähise puhul, mis on registreeritud või mille kohta on esitatud registreerimistaotlus, või selliste tootenimetuste puhul, mille kohta võidakse esitada registreerimistaotlus.
2. Tootjarühma võib määrata tunnustatud tootjarühmaks vastavalt eelnevale kokkuleppele, mille on sõlminud vähemalt kaks kolmandikku geograafilise tähisega toote tootjatest, kelle toodang moodustab selle toote toodangust spetsifikaadis osutatud geograafilises piirkonnas vähemalt kaks kolmandikku. Erandina käsitatakse tunnustatud tootjarühmana artikli 8 lõikes 2 osutatud asutust ja artikli 8 lõikes 3 osutatud üksiktootjat.
3. Lisaks artikli 32 lõikes 2 osutatud volitustele ja kohustustele võivad tunnustatud tootjarühmal olla järgmised volitused ja ta võib täita järgmisi kohustusi:
 - a) teha koostööd intellektuaalomandi jõustamise ja võltsimisvastaste asutustega ning osaleda geograafiliste tähiste õiguste omajana intellektuaalomandi õiguskaitse võrgustikes;
 - b) võtta jõustamismeetmeid, sealhulgas esitada tolliasutustele meetmete võtmise taotlusi, et vältida või takistada meetmeid, mis kahjustavad või võivad kahjustada nende toodete mainet;
 - c) soovitada riiklikele asutustele siduvaid eeskirju, mis võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 166a, et reguleerida geograafilise tähisega toodete tarnimist;

- d) selleks et kaitsta geograafilist tähist väljaspool liidu jurisdiktsiooni asuvates interneti domeeninimede süsteemides, registreerida olenevalt asjaomasest kaubamärgisüsteemist üksikkaubamärk, kollektiivkaubamärk või sertifitseerimismärk, mis sisaldab ühena selle silmapaistvatest elementidest geograafilist tähist ja piirdub tootega, mis on kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga.
4. Lõikes 2 osutatud volitused ja kohustused sõltuvad eelnevast kokkuleppest, mille on sõlminud vähemalt kaks kolmandikku geograafilise tähisega toote tootjatest, kelle toodang moodustab selle toote toodangust spetsifikaadis osutatud geograafilises piirkonnas vähemalt kaks kolmandikku.
5. Liikmesriigid teevad kontrolle, et tagada lõikes 2 sätestatud tingimuste järgimine. Kui pädevad riiklikud asutused leiavad, et kõnealuseid tingimusi ei ole täidetud, tühistavad liikmesriigid tootjarühma tunnustamise otsuse.

Artikkel 34

Geograafiliste tähiste õiguste kaitse domeeninimedes

1. Riigidomeeninimede liidu tasandi registrid võivad õigustatud huvi või õigusi omava füüsilise või juriidilise isiku taotlusel tühistada või anda sellise riigidomeeni all registreeritud domeeninime üle asjaomase geograafilise tähisega toodete tunnustatud tootjarühmale, järgides asjakohast alternatiivset vaidluste lahendamise menetlust või kohtumenetlust, kui sellise domeeninime omanik on registreerinud domeeninime ilma õiguste või õigustatud huvita geograafilise tähise suhtes või kui see on registreeritud või seda kasutatakse pahauskelt ja selle kasutamine on vastuolus artikliga [27](#).
2. Riigidomeeninimede liidu tasandi registrid tagavad, et mis tahes alternatiivses vaidluste lahendamise menetluses, mis on loodud lõikes [1](#) osutatud domeeninimede registreerimisel üles kerkinud vaidluste lahendamiseks, tunnustatakse geograafilisi tähiseid õigustena, mis võivad takistada domeeninime pahausket registreerimist või kasutamist.
3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 84 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust sätetega, millega usaldatakse Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametile (EUIPO) sellise domeeninimede teabe- ja hoiatussüsteemi loomine ja haldamine, mis annaks taotlejale geograafilise tähise taotluse esitamisel teavet selle kohta, kas geograafiline tähis on domeeninimena saadav ja soovi korral ka selle kohta, kas on taotletava geograafilise tähisega identne domeeninimi on juba registreeritud. Kõnealune delegeeritud õigusakt sisaldab ka kohustust, mille kohaselt riigidomeeninimede liidu tasandi registrid esitavad EUIPO-le asjakohase teabe ja andmed.

Artikkel 35

Probleemsed kaubamärgid

1. Sellise kaubamärgi registreerimine, mille kasutamine oleks vastuolus artikliga [27](#), lükatakse tagasi, kui kaubamärgi registreerimise taotlus esitatakse pärast kuupäeva, mil geograafilise tähise registreerimise taotlus komisjonile esitati.
2. EUIPO ja vajaduse korral pädevad riiklikud asutused tunnistavad kehtetuks kaubamärgid, mis on registreeritud lõike [1](#) sätteid rikkudes.
3. Olenemata geograafilise tähise registreerimisest võib jätkuvalt kasutada ja uuendada kaubamärki, mille kasutamine on vastuolus artikliga [27](#) ja mis on liidu territooriumil taotletud, registreeritud või heas usus kasutamise teel kindlaks tehtud, kui see võimalus on asjaomaste õigusaktidega ette nähtud enne kuupäeva, mil geograafilise tähise registreerimise taotlus komisjonile esitati, tingimusel et direktiivi (EL) 2015/2436 või määruse (EL) 2017/1001 kohaselt ei ole kaubamärgi kehtetuks tunnistamiseks või tühistamiseks põhjust. Sellisel juhul on geograafilist tähist, kui see on siis registreeritud, ja asjaomast kaubamärki lubatud kasutada.
4. Liidus registreeritud geograafiliste tähistepuhul, mille kohta ei ole esitatud liidu registreerimistaotlust, loetakse lõigete 1 ja 3 kohaldamisel komisjonile geograafilise tähise registreerimise taotluse esitamise kuupäevaks kaitse esimest päeva.
5. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 1169/2011 kohaldamist, võib märgistusel koos geograafilise tähisega kasutada direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 28 lõikes 4 osutatud garantii- või sertifitseerimismärke ning kõnealuse direktiivi artikli 29 lõikes 3 osutatud kollektiivkaubamärke.

Artikkel 36

Kasutusõigus

Registreeritud geograafilist tähist võib kasutada iga ettevõtja, kes turustab toodet, mis on kooskõlas vastava tootespetsifikaadi või koonddokumendiga või viimasega samaväärse dokumendiga.

Liikmesriigid tagavad, et iga käesolevas jaotises sätestatud eeskirju järgiva ettevõtja suhtes kohaldatakse artikli [39](#) kohast tootespetsifikaadile vastavuse kontrolli. Liikmesriigid võivad nõuda kontrollisüsteemi haldamise kulude katmiseks tasu.

Asjaolu, et geograafiline tähis koosneb taotluse esitanud üksiktootja valduse nimest või sisaldab seda, ei takista teisi tootjaid ja ettevõtjaid registreeritud geograafilist tähist kasutamast, tingimusel et seda kasutatakse tootespetsifikaadile vastava toote tähistamiseks.

Artikkel 37

Liidu sümbolid, tähised ja lühendid

1. Geograafiliste tähistep tähistamiseks ja reklaamimiseks kehtestatakse järgmised liidu sümbolid:
 - a) sümbol, mis tähistab veini ja põllumajandustoodete kaitstud päritolunimetusi, ning

- b) sümbol, mis tähistab veini ja põllumajandustoodete kaitstud geograafilisi tähiseid ning piiritusjookide geograafilisi tähiseid.
2. Geograafilise tähise all turustatavate liidust pärit toodete märgistusel ja reklaammaterjalil peab olema tähisele vastav liidu sümbol. Geograafiline tähis paikneb liidu sümboliga samal vaateväljal. Geograafilise tähise suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 13 lõikes 1 sätestatud märgistamisnõudeid, mis käsitlevad kohustuslike andmete esitamist.
 3. Erandina lõikest 2 võib liidust pärit veini ja piiritusjookide puhul, mida turustatakse geograafilise tähise all, liidu sümboolid asjaomase toote märgistusest ja reklaammaterjalist välja jätta.
 4. Nende piiritusjookide kirjeldamisel, esitlemisel ja märgistamisel, mille nimetused on geograafilised tähised, võib kasutada määruse lõike 1 kohast liidu kaitstud geograafilise tähise sümboolit.
 5. Kui vein, põllumajandustooted või piiritusjoogid on tähistatud geograafilise tähisega, on veini märgistusel tähis „kaitstud päritolunimetus“ või „kaitstud geograafiline tähis“, põllumajandustoodete märgistusel on tähis „kaitstud päritolunimetus“ või „kaitstud geograafiline tähis“ ning piiritusjookide märgistusel on tähis „geograafiline tähis“.
- Tähistele „kaitstud päritolunimetus“ või „kaitstud geograafiline tähis“ vastavad lühendid „KPN“ või „KGT“ võivad esineda geograafilise tähisega veini ja põllumajandustoodete märgistusel.
6. Töödeldud toodete märgistamisel ja reklaamimisel võib kasutada tähiseid, lühendeid ja liidu sümboleid, kui geograafiline tähis viitab toote koostisosale. Sellisel juhul paigutatakse tähis, lühend või liidu sümbol selgelt koostisosana identifitseeritava koostisosa nimetuse kõrvale. Liidu sümboolit ei paigutata koos toidu nimetusega määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 17 tähenduses ega viisil, mis annab tarbijale alust arvata, et registreeritud on töödeldud toode, mitte koostisosa.
 7. Pärast liidu geograafilise tähise registreerimise taotluse esitamist võivad tootjad toote märgistusel ja esitlemisel märkida, et registreerimistaotlus on esitatud kooskõlas liidu õigusega.
 8. Kaitstud päritolunimetusele või kaitstud geograafilisele tähisele osutavat liidu sümboolikat, liidu tähist „kaitstud päritolunimetus“, „kaitstud geograafiline tähis“ ja „geograafiline tähis“ ning lühendeid „KPN“ või „KGT“, kui see on asjakohane, võib märgistusel kasutada ainult pärast asjaomase geograafilise tähise registreerimisakti avaldamist.
 9. Kui taotlus lükatakse tagasi, võib lõike 6 kohaselt märgistatud mis tahes toodet turustada kuni olemasolevate varude ammendumiseni.
 10. Märgistusel võib olla ka järgmine teave:
 - a) tootespetsifikaadis osutatud geograafilise päritolupiirkonna kirjeldused ning

- b) tekst, graafilised kujutised või sümbolid, mis viitavad liikmesriigile ja piirkonnale, kus kõnealune geograafiline päritolupiirkond asub.
11. Liidu geograafiliste tähiste registrisse kantud geograafilisi tähiseid väljendavad liidu sümbolid, mis tähistavad kolmandatest riikidest pärit tooteid, võivad olla toote märgistusel ja reklaammaterjalil, ning sel juhul kasutatakse sümboleid kooskõlas lõigetega [2](#) ja [4](#).
12. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega kehtestatakse geograafilisi tähiseid väljendavad liidu sümbolid, määratakse kindlaks geograafilisi tähiseid väljendavate liidu sümbolite tehnilised omadused, samuti nende kasutamise eeskirjad ning registreeritud geograafilise tähise all turustatavate toodete puhul tähiste ja lühendite kasutamise eeskirjad, sealhulgas asjakohaste keeleversioonide kasutamist käsitlevad eeskirjad. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

4. peatükk

Kontroll ja jõustamine

Artikkel 38

Kohaldamisala

1. Käesolev peatükk hõlmab piiritusjookide ja põllumajandustoodete geograafiliste tähiste kontrollimist ja jõustamist.
2. Käesoleva peatüki kohaldamisel hõlmavad kontrollid järgmist:
 - a) selle kontrollimine, kas geograafilise tähisega toode on toodetud kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga, ning
 - b) järelevalve geograafiliste tähiste turul kasutamise üle.
3. Käesolevas jaotises sätestatud kontrollide ja jõustamistoimingute tegemisel järgivad vastutavad pädevad asutused ja toote sertifitseerimise asutused määruses (EL) 2017/625 sätestatud nõudeid. Määruse (EL) 2017/625 VI jaotise 1. peatükki geograafiliste tähiste kontrolli suhtes siiski ei kohaldata.

Artikkel 39

Tootespetsifikaadile vastavuse kontrollimine

1. Liikmesriigid koostavad loetelu oma territooriumilt pärit geograafiliste tähisetega toodete tootjatest, kelle tähised on kantud liidu geograafiliste tähiste registrisse, ja ajakohastavad seda.
2. Tootjad vastutavad sisekontrolli eest, millega tagatakse geograafilise tähisega toodete vastavus tootespetsifikaadile enne toote turule laskmist.

3. Lisaks lõikes 2 osutatud sisekontrollile teeb enne geograafilise tähisega ja liidust pärit toote turule laskmist kolmanda isiku poolse tootespetsifikaadile vastavuse kontrolli:
 - a) üks või mitu pädevat asutust määruse (EL) 2017/625 artikli 3 punkti 3 tähenduses või
 - b) üks või mitu toote sertifitseerimise asutust, kellele on delegeeritud vastutus, nagu on osutatud määruse (EL) 2017/625 II jaotise III peatükis.
4. Kui geograafilise tähise puhul on tegemist kolmandast riigist pärit tootega, teeb tootespetsifikaatidele vastavuse kontrolli enne toote turule laskmist:
 - a) kolmanda riigi määratud pädev riigiasutus või
 - b) üks või mitu toote sertifitseerimise asutust.
5. Kui tootespetsifikaadi kohaselt viib tootmisetapi läbi üks või mitu tootjat riigis, mis ei ole geograafilise tähise päritoluriik, nähakse tootespetsifikaadiga ette sätted nende tootjate vastavuse kontrollimiseks. Kui asjaomane tootmisetapp toimub liidus, teatatakse tootjad selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus tootmisetapp toimub, ning neid kontrollitakse geograafilise tähisega toote tootjana.
6. Kui liikmesriik kohaldab artikli 8 lõiget 2, tagab tootespetsifikaadile vastavuse kontrolli muu kui kõnealuse lõike kohaselt tootjarühmana käsitatav asutus.
7. Tootespetsifikaadile vastavuse kontrollimise kulud võivad kanda kontrollitavad ettevõtjad. Liikmesriigid võivad samuti osaleda nende kulude kandmises.

Artikkel 40

Avalik teave pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste kohta

1. Liikmesriigid avalikustavad artikli 39 lõikes 3 osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nimed ja aadressid ning ajakohastavad seda teavet.
2. Komisjon avalikustab artikli 39 lõikes 4 osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nimed ja aadressid ning ajakohastab seda teavet korrapäraselt.
3. Komisjon võib luua digiportaali, kus avalikustatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nimed ja aadressid.

Artikkel 41

Toote sertifitseerimise asutuste akrediteerimine

1. Artikli 39 lõike 3 punktis b ja artikli 39 lõike 4 punktis b osutatud toote sertifitseerimise asutused järgivad järgmisi nõudeid ja on akrediteeritud vastavalt:

- a) Euroopa standardile ISO/IEC 17065:2012 „Vastavushindamine. Nõuded asutustele, kes sertifitseerivad tooteid, protsesse ja teenuseid“, sealhulgas Euroopa standardile ISO/IEC 17020:2012 „Vastavushindamine. Eri liiki kontrolliasutuste töö nõuded“ või
 - b) muudele sobivatele rahvusvaheliselt tunnustatud standarditele, sealhulgas punktis a osutatud Euroopa standardite muudatustele või muudetud versioonidele.
2. Lõikes 1 osutatud akrediteerimist teostab määruse (EÜ) nr 765/2008 kohaselt tunnustatud akrediteerimisasutus, mis on Euroopa akrediteerimisorganisatsiooni liige, või väljaspool liitu asuv akrediteerimisasutus, mis on rahvusvahelise akrediteerimisfoorumi liige.

Artikkel 42

Geograafiliste tähiste kontroll ja nende jõustamine turul

1. Liikmesriigid määravad ühe või mitu jõustamisasutust, mis võivad olla samad kui artikli 39 lõikes 3 osutatud pädevad asutused, kes vastutavad geograafiliste tähiste kontrolli eest turul ja jõustamise eest pärast seda, kui geograafilise tähisega toode on läbinud kõik tootmisetapid, olenemata sellest, kas seda ladustatakse, veetakse, levitatakse või pakutakse hulgi- või jaemüügiks, sealhulgas e-kaubanduses.
2. Jõustamisasutus kontrollib geograafilise tähisega tooteid, et tagada vastavus tootespetsifikadile või koonddokumendile või viimasega samaväärsele dokumendile.
3. Liikmesriigid võtavad asjakohased haldus- ja kohtulikud meetmed, et hoida ära või peatada nende territooriumil valmistatavate, käitatavate või turustatavate toodete või teenuste nimetuste kasutamine, mis on vastuolus artiklite 27 ja 28 kohase geograafiliste tähistega kaitsega.
4. Lõike 1 kohaselt määratud asutus koordineerib geograafiliste tähistega jõustamist asjaomaste osakondade, ametite ja organite, sealhulgas politsei, võltsimisvastaste asutuste, tolli, intellektuaalomandi ametite, toidualaste õigusnormide asutuste ja jaemüügiinspektoritega.

Artikkel 43

Vahendusteenuste osutajate kohustused

1. Selliste kaupade müüki, millele liidus asutatud isikutel on juurdepääs, kuid mis on vastuolus artikliga 27, käsitatakse ebaseadusliku sisuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/xxx⁴⁶ artikli 2 punkti g tähenduses.

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) [...], milles käsitletakse digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (ELT L..., XXX, pp.kk.aaaa, lk X).

2. Liikmesriikide pädevad asutused võivad anda määruse (EL) 2022/xxx artikli 8 kohaselt korralduse võtta meetmeid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ebaseadusliku sisu vastu.
3. Vastavalt määruse (EL) 2022/xxx artiklile 14 võib iga isik või üksus teavitada veebimajutusteenuse pakkujaid konkreetsest sisust, mis on vastuolus käesoleva määruse artikliga [27](#).
4. Käesolev määrus ei piira määruse (EL) 2022/xxx kohaldamist.

Artikkel 44

Vastastikune abi ja teabevahetus

1. Liikmesriigid abistavad üksteist käesolevas peatükis sätestatud kontrollide tegemisel ja tähiste jõustamisel kooskõlas määrusega (EL) 2017/625.
2. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles käsitletakse käesolevas peatükis sätestatud kontrollide tegemisel ja tähiste jõustamisel vahetatava teabe olemust ja liiki ning teabevahetuse meetodeid. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
3. Haldusabi võib asjakohasel juhul ja asjaomaste pädevate asutuste vahelisel kokkuleppel hõlmata liikmesriigi pädevate asutuste osalemist kohapealsetes kontrollides, mille viivad läbi teise liikmesriigi pädevad asutused.
4. Geograafilisele tähisele antud kaitse võimaliku rikkumise korral võtavad liikmesriigid meetmeid, et jõustamisasutustel, prokuröridel ja kohtutel oleks lihtsam edastada sellist võimalikku rikkumist käsitleva teavet artikli 39 lõikes [3](#) osutatud pädevatele asutustele.
5. Selleks et hõlbustada registreeritud geograafiliste tähistega seotud nõuete rikkumist või pettust käsitleva teabe vahetamist, kasutavad liikmesriigid määruse (EL) 2017/625 alusel loodud teabehaldussüsteemi või mis tahes muud süsteemi, mis võidakse sel eesmärgil tulevikus luua.

Artikkel 45

Tootmisloa sertifikaadid

1. Tootjal, kelle toode on pärast artikli [39](#) kohast vastavuse kontrollimist tunnistatud käesoleva määruse kohaselt vastavaks kaitstud geograafilise tähise tootespetsifikaadile, on õigus saada ametlik sertifikaat või muu sertifitseerimistõend, mis kinnitab tootja õigust toota asjaomase geograafilise tähisega toodet tema poolt teostatavates tootmisetappides.
2. Taotluse korral tehakse lõikes 1 osutatud sertifitseerimistõend kättesaadavaks liidu jõustamisasutustele, tollile või muudele asutustele, kes kontrollivad geograafiliste tähiste kasutamist kaupade puhul, mis on deklareeritud vabasse ringlusse lubamiseks

või lastud liidu turule. Tootja võib teha sertifitseerimistõendi kättesaadavaks üldsusele või isikutele, kes võivad äritegevuse käigus sertifitseerimistõendit nõuda.

5. peatükk

Tehniline abi

Artikkel 46

Kolmandate riikide geograafiliste tähiste kontroll

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, millega antakse EUIPO-le õigus kontrollida kolmandate riikide geograafilisi tähiseid, mis ei ole geograafilised tähised päritolunimetusi ja geograafilisi tähiseid käsitleva Lissaboni kokkuleppe Genfi redaktsiooni mõistes ja mille kohta on esitatud kaitsetaotlus vastavalt rahvusvahelistele läbirääkimistele või rahvusvahelistele kokkulepetele.

Artikkel 47

Järelevalve ja aruandlus

1. Kui komisjon kasutab käesolevas määruses sätestatud volitusi usaldada ülesandeid EUIPO-le, on tal samuti õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust kriteeriumidega, mille alusel jälgida selliste ülesannete täitmist. Need kriteeriumid võivad hõlmata järgmist:
 - a) põllumajandustegurite kontrolliprotsessi integreerimise ulatus;
 - b) hindamiste kvaliteet;
 - c) eri allikatest pärit geograafiliste tähiste hindamise sidusus;
 - d) ülesannete tõhusus ning
 - e) kasutajate rahulolu.
2. Hiljemalt viis aastat pärast EUIPO-le esimeste ülesannete delegeerimist koostab komisjon ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande EUIPO poolt nende ülesannete täitmisel saavutatud tulemuste ja saadud kogemuste kohta.

6. peatükk

Põllumajandustoodete geograafilised tähised

Artikkel 48

Päritolunimetused ja geograafilised tähised

1. Põllumajandustoote „päritolunimetus“ on nimetus, millega tähistatakse toodet:
 - a) mis on pärit mingist kindlast kohast, piirkonnast või erandjuhul riigist;
 - b) mille kvaliteet või omadused tulenevad valdavalt või eranditult teatavast geograafilisest keskkonnast ning sellele omastest looduslikest ja inimteguritest ning
 - c) mille kõik tootmisetapid toimuvad määratletud geograafilises piirkonnas.
2. Põllumajandustoote „geograafiline tähis“ on nimetus, millega tähistatakse toodet:
 - a) mis pärineb konkreetsest kohast, piirkonnast või riigist;
 - b) mille teatav kvaliteet, maine või muu omadus tuleneb peamiselt tema geograafilisest päritolust ning
 - c) mille tootmisetappidest vähemalt üks toimub määratletud geograafilises piirkonnas.
3. Kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähise alla ei kuulu järgmised põllumajandustooted:
 - a) tooted, millega ei saa nende olemuse tõttu kaubelda siseturul ja mida saab tarbida ainult nende tootmiskohas või selle lähedal, näiteks restoranis;
 - b) tooted, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud moraali põhimõtetega ning mida ei tohi siseturule lasta, ilma et see piiraks artikli 5 lõikes [2](#) osutatud eeskirjade kohaldamist.
4. Olenemata lõikest 1 registreeritakse teatavad nimetused päritolunimetuseks, isegi kui asjaomase toote tooraine pärineb geograafilisest piirkonnast, mis on suurem määratletud geograafilisest piirkonnast või erineb sellest, tingimusel et:
 - a) tooraine tootmispiirkond on määratletud;
 - b) tooraine tootmiseks kehtivad eritingimused;
 - c) punktis b sätestatud tingimuste täitmise tagamiseks on olemas kontrollisüsteem ning
 - d) kõnealused päritolunimetused olid päritolumaal sellena tunnustatud enne 1. maid 2004.

Käesoleva lõike kohaldamisel võib toorainena käsitada üksnes elusloomi, liha ja piima.
5. Lõike 2 punkti [b](#) kohaldamisel võib „muu omadus“ hõlmata traditsioonilisi tootmistavasid, traditsioonilisi tooteomadusi ja põllumajandustavasid, mis kaitsevad keskkonnaväärtust, sealhulgas elurikkust, elupaiku, riiklikult tunnustatud keskkonnavalasid ja maastikku.

6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse päritolunimetuse puhul kohaldatavaid sööda päritoluga seotud piiranguid ja erandeid.
7. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse elusloomade tapmise või tooraine päritoluga seotud piiranguid ja erandeid. Nimetatud piirangute ja eranditega võetakse objektiivsete kriteeriumide alusel arvesse kvaliteeti või kasutust ja tunnustatud oskusteavet või looduslikke tegureid.

Artikkel 49

Taimesordid ja loomatõud

1. Nimetust ei või registreerida geograafilise tähisena, kui see on vastuolus taimesordi või loomatõu nimega ning võib tarbijat eksitada seoses geograafilise tähisega toote tegeliku olemuse või päritoluga või põhjustada segadust seoses geograafilise tähisega toodete ja kõnealuse sordi või tõuga.
2. Lõikes [1](#) osutatud tingimusi hinnatakse vastuolus olevate nimetuste tegeliku kasutamise kontekstis, sealhulgas taimesordi või loomatõu nime kasutamine väljaspool selle päritolupiirkonda ja ühenduse sordikaitsega kaitstud taimesordi nime kasutamine.
3. Käesoleva määrusega ei takistata sellise toote turulelaskmist, mis ei vasta sellise registreeritud geograafilise tähise tootespetsifikatsioonile, mille märgistus sisaldab kõnealuse geograafilise tähise nime või selle osa, millesse kuulub või mille moodustab taimesordi või loomatõu nimi, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) kõnealune toode sisaldab märgitud sorti või tõugu või on valmistatud märgitud sordist või tõust;
 - b) tarbijaid ei eksitata;
 - c) sordi või tõu nime kasutatakse kooskõlas ausa konkurentsiga;
 - d) kasutamine ei kujuta endast registreeritud geograafilise tähise maine ärakasutamist ning
 - e) toodet on hakatud valmistama ja turustama oma päritolupiirkonnast väljaspool enne geograafilise tähise registreerimise taotluse esitamise kuupäeva.
4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte taimesortide ja loomatõugude nimede kasutamise kindlaksmääramise eeskirjade kohta.

Artikkel 50

Sööda ja tooraine päritolu erieeskirjad

1. Artikli [48](#) kohaldamisel on sööt selliste loomsete saaduste puhul, mille nimetus on registreeritud päritolunimetuseks, täielikult pärit määratletud geograafilisest piirkonnast.
2. Kui kogu sööda pärinemine määratletud geograafilisest piirkonnast ei ole tehniliselt võimalik, võib lisada väljastpoolt sellist piirkonda pärit sööta tingimusel, et see ei mõjuta toote peamiselt teatavast geograafilisest keskkonnast tulenevat kvaliteeti või omadusi. Väljastpoolt määratletud geograafilist piirkonda pärit sööda osakaal ei ületa aasta lõikes 50 % kuivainest.
3. Geograafilise tähisena registreeritud toote tootespetsifikaadis sätestatud tooraine päritolu piiranguid põhjendatakse artikli 51 lõike 1 punktis [f](#) osutatud seosega.

Artikkel 51

Tootespetsifikaat

1. Tooted, mille nimetused on registreeritud päritolunimetuse või geograafilise tähisena, peavad vastama tootespetsifikaadile, mis sisaldab vähemalt järgmist:
 - a) päritolunimetuse või geograafilise tähisena kaitstav nimetus, mis võib olla kas konkreetse toote tootmiskoha geografiline nimi või kaubanduses kasutatav nimetus või tavakeeles määratletud geograafilises piirkonnas konkreetse toote kirjeldamiseks kasutatav nimetus;
 - b) toote kirjeldus, sealhulgas vajaduse korral asjaomane tooraine, taimesordid ja loomatõud, sealhulgas liigi kaubanduslik nimetus ja teaduslik nimetus, ning toote peamised füüsikalised, keemilised, mikrobioloogilised või organoleptilised omadused;
 - c) piiritletud geograafilise piirkonna määratlus, millega luuakse punkti f alapunktides i või ii osutatud seos, ja asjakohasel juhul üksikasjad, mis osutavad artikli 48 lõikega [4](#) ette nähtud nõuete täitmisele;
 - d) tõendid selle kohta, et toode pärineb artikli 48 lõike 1 punkti [c](#) või lõike 2 punkti [c](#) kohaselt täpsustatud määratletud geograafilisest piirkonnast;
 - e) toote saamismeetodi kirjeldus ning, asjakohasel juhul, kasutatavad traditsioonilised meetodid ja konkreetsete tavade; samuti pakendamisega seotud teave, kui taotlejarühm peab seda vajalikuks ja esitab piisavalt tootepõhiseid põhjendusi, miks pakendamine peab kvaliteedi säilitamiseks, algupära või kontrolli tagamiseks toimuma määratletud geograafilises piirkonnas, võttes arvesse liidu õigust, eelkõige kaupade vaba liikumise ja teenuste vaba osutamise kohta;
 - f) üksikasjad, millega määratakse kindlaks:
 - i) päritolunimetuse puhul toote kvaliteedi või omaduste ning artikli 48 lõike 1 punktis [b](#) osutatud geograafilise keskkonna vaheline seos. Osutatud geograafilise keskkonna inimtegureid puudutavad üksikasjad võivad asjakohasel juhul olla piiratud sellega, et kirjeldatakse

mulla majandamist ja maastikukorraldust, viljelustavasid või muud asjakohast inimtegevust, mis aitab säilitada nimetatud sättes osutatud geograafilise piirkonna looduslikke tegureid;

- ii) geograafilise tähise puhul toote teatava kvaliteedi, maine või muude omaduste ning artikli 48 lõike 2 punktis [b](#) osutatud geograafilise päritolu vaheline seos;
 - g) asjaomase toote märgistamise erinõuded;
 - h) muud kohaldatavad nõuded, kui liikmesriigid või tootjarühm on need ette näinud, võttes arvesse asjaolu, et sellised nõuded peavad olema objektiivsed, mittediskrimineerivad ning kooskõlas liikmesriigi ja liidu õigusega.
- 2. Tootespetsifikaat võib hõlmata ka kestlikkuskohustusi.
 - 3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse eeskirjad, mis piiravad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tootespetsifikaadis sisalduvat teavet, kui sellist piirangut on vaja liiga mahukate registreerimistaotluste vältimiseks.
 - 4. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse eeskirjad tootespetsifikaadi vormi kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 52

Koonddokument

- 1. Koonddokument koosneb järgmistest osadest:
 - a) tootespetsifikaadi põhielemendid, täpsemalt: toote nimetus ja kirjeldus, sealhulgas vajaduse korral pakendamisele ja märgistamisele kohaldatavad erieeskirjad ning geograafilise piirkonna kokkuvõtlik määratlus;
 - b) kirjeldus, mis selgitab toote seost artikli 51 lõike 1 punktis [f](#) osutatud geograafilise keskkonna või geograafilise päritoluga, sealhulgas vajaduse korral seda seost tõendavad tootekirjelduse või tootmismeetodi eritunnused.
- 2. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, millega määratakse kindlaks lõikes 1 sätestatud koonddokumendi vorm ja veebipõhine esitamine ning nähakse ette kaitstud isikuandmete väljajätmine või anonüümimine. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 53 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

7. peatükk

Menetlussätted

Artikkel 53

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse geograafiliste tähiste komiteeks. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

III jaotis

Kvaliteedikavad

1. peatükk

Garanteeritud traditsioonilised tooted

Artikkel 54

Eesmärk ja kohaldamisala

1. Traditsiooniliste tootmismeetodite ja retseptide säilitamiseks võetakse kasutusele garanteeritud traditsiooniliste toodete kava, aidates traditsiooniliste toodete tootjail oma tooteid turustada ja selgitada tarbijaile oma traditsiooniliste retseptide ja toodete väärtust tõstvaid omadusi.
2. Käesolevat peatükki kohaldatakse põllumajandustoodete suhtes.

Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendavad põllumajandustooted Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisas loetletud inimtoiduks ettenähtud põllumajandustooteid ning käesoleva määruse II lisas loetletud muid põllumajandustooteid ja toitu.

Käesolevat peatükki ei kohaldata määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa II osas määratletud piiritusjookide, aromatiseeritud veinide ega viinamarjasaaduste (välja arvatud veiniäädikas) suhtes.
3. Traditsiooniliste toodete registreerimine ja kaitsmine ei mõjuta tootjate kohustust täita muid liidu õigusnorme, mis käsitlevad eelkõige toodete turulelaskmist, ühist turukorraldust ning toidu märgistamist.

Artikkel 55

Registreerimiskõlblikkuse kriteeriumid

1. Nimetust võib registreerida garanteeritud traditsioonilise tootena, kui sellega kirjeldatakse konkreetset toodet, mis:
 - a) on toodetud, töödeldud või koostatud sellele tootele või toidule eriomasel traditsioonilisel viisil või
 - b) on toodetud traditsiooniliselt kasutatavatest toor- või koostisainetest.
2. Garanteeritud traditsioonilise tootena registreerimiseks peab nimetus:
 - a) olema toote puhul traditsiooniliselt kasutusel või
 - b) väljendama toote traditsioonilist iseloomu.
3. Kui artikli [62](#) kohase vaidlustamismenetluse käigus selgub, et nimetust kasutatakse ka muus liikmesriigis või kolmandas riigis, võib võrreldavate toodete või sama või sarnase nimetusega toodete eristamiseks märkida kooskõlas artikli 65 lõikega [3](#) vastuvõetud registreerimisotsuses, et garanteeritud traditsioonilise toote nimetuse juurde lisatakse väide „valmistatud [...] traditsiooni kohaselt“, märkides nurksulgude asemele asjaomase riigi või piirkonna nime.
4. Nimetust ei registreerita, kui see toetub ainult üldist laadi väidetele, mida kasutatakse mingi tooterühma puhul, või väidetele, mis on sätestatud liidu eriõigusaktides.
5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust käesolevas artiklis sätestatud registreerimisõiguse kriteeriume täiendavate üksikasjadega, mis hõlmavad järgmist:

Artikkel 56

Tootespetsifikaat

1. Garanteeritud traditsiooniline toode peab vastama tootespetsifikaadile, milles on esitatud järgmine teave:
 - a) registreeritav tootenimetus asjakohastes keeleversioonides;
 - b) toote kirjeldus, sealhulgas selle peamised füüsikalised, keemilised, mikrobioloogilised või organoleptilised omadused;
 - c) toote tootmismeetodi kirjeldus, mida tootjad peavad järgima, sealhulgas asjakohasel juhul kasutatava tooraine või koostisainete laad ja omadused, lisades vajaduse korral liigi tootenimetus ja selle teadusliku nime, ning toote valmistamisviisi kirjeldus ning
 - d) põhielemendid, mis annavad tootele traditsioonilise iseloomu.
2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse eeskirjad, mis piiravad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tootespetsifikaadis sisalduvat teavet, kui sellist piirangut on vaja liiga mahukate registreerimistaotluste vältimiseks.

3. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse eeskirjad tootespetsifikaadi vormi kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 57

Registreerimismenetluse riigisisene etapp

1. Garanteeritud traditsioonilise toote registreerimise taotlusi võivad esitada üksnes sellised tootjarühmad, kes kaitstava nimetusega toodet toodavad. Mitu eri liikmesriikidest või kolmandatest riikidest pärit rühma võivad esitada ühise registreerimistaotluse.
2. Garanteeritud traditsioonilise toote nimetuse registreerimise taotluses esitatakse järgmine teave:
 - a) taotluse esitanud tootjarühma nimi ja aadress;
 - b) artiklis 56 sätestatud tootespetsifikaat.
3. Kui registreerimistaotluse on koostanud ühes liikmesriigis asutatud tootjarühm, esitatakse taotlus selle liikmesriigi asutustele. Liikmesriik kontrollib taotlust, et teha kindlaks, kas see on põhjendatud ja vastab artiklis 55 osutatud registreerimiskõlblikkuse kriteeriumidele. Kontrolli osana korraldab liikmesriik riigisisese vaidlustamismenetluse. Kui liikmesriik leiab, et käesoleva peatüki nõuded on täidetud, võib ta teha taotluse kohta pooldava otsuse ja esitada liidu registreerimistaotluse komisjonile.
4. Liikmesriik tagab, et tema positiivne või negatiivne otsus avaldatakse, ja et igal õiguspärasel huvi omaval füüsilisel või juriidilisel isikul on võimalus seda otsust vaidlustada. Ühtlasi tagab liikmesriik, et positiivse otsuse aluseks olev tootespetsifikaadi versioon avaldatakse ja teeb selle elektrooniliselt kättesaadavaks.
5. Kui taotluse, sealhulgas ühistootluse, valmistab/valmistavad ette kolmandas riigis asutatud tootjarühm või tootjarühmad, esitatakse taotlus kas otse või asjaomase kolmanda riigi asutuste kaudu.

Artikkel 58

Liidu registreerimistaotlus

1. Liidu taotlus garanteeritud traditsioonilise toote registreerimiseks hõlmab järgmist:
 - a) artikli 57 lõikes 2 osutatud teave ning
 - b) ainult liikmesriikide puhul liikmesriigi kinnitus selle kohta, et taotlejarühma esitatud taotlus vastab registreerimistingimustele.
2. Kui esitatakse artikli 57 lõikes 1 osutatud ühistootlus, esitab taotluse komisjonile üks asjaomastest liikmesriikidest. Vajaduse korral sisaldab see artikli 57 lõikes 2 osutatud teavet ning käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud kinnitust, mis on

saadud kõigilt asjaomastelt liikmesriikidelt. Asjaomased riigisisised menetlused, sealhulgas vaidlustamisetapp toimub kõigis asjaomastes liikmesriikides.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse käesolevat määrust eeskirjadega, milles käsitletakse rohkem kui ühe riigi territooriumi hõlmavaid ühistootlusi garanteeritud traditsioonilise toote registreerimiseks ja taotlemisprotsessi.
4. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad registreerimistaotluste menetlemise, vormi ja esitamise kohta, sealhulgas garanteeritud traditsioonilise toote registreerimise taotluste puhul, mis hõlmavad rohkem kui ühe riigi territooriumi. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 59

Liidu registreerimistaotluse esitamine

1. Liidu taotlus garanteeritud traditsioonilise toote registreerimiseks esitatakse komisjonile elektrooniliselt digisüsteemi kaudu. Digisüsteem peab võimaldama esitada taotlusi liikmesriigi asutustele ning liikmesriigil peab olema võimalik kasutada seda oma riigisiseses menetluses.
2. Digisüsteem peab võimaldama väljaspool liitu asutatud taotlejatel ja kolmandate riikide asutustel taotlusi esitada.
3. Komisjon avalikustab teabe liidu registreerimistaotluste kohta pärast seda, kui need on lõikes 1 osutatud digisüsteemi kaudu esitatud.

Artikkel 60

Taotluse kontroll komisjoni poolt ja selle avaldamine vastuväite esitamise võimaldamiseks

1. Komisjon vaatab läbi kõiki talle artikli 65 lõike 1 kohaselt esitatud taotlused, kontrollimaks et need ei sisalda ilmseid vigu, artikli [58](#) kohaselt esitatud teave on täielik, tootespetsifikaat on täpne ja tehniline ning artiklites 55 ja 56 sätestatud nõuded on täidetud. Kontrolli käigus võetakse arvesse asjaomase liikmesriigi riigisisese menetluse tulemusi.
2. Kontroll ei tohiks kesta kauem kui kuus kuud. Kui kontrolliperiood on või võib olla pikem kui kuus kuud, teatab komisjon taotlejale kirjalikult viivituse põhjused.
3. Komisjon võib küsida taotlejalt täiendavat teavet.
4. Kui komisjon leiab lõike 1 kohaselt tehtud kontrolli tulemusel, et käesolevas peatükis sätestatud tingimused on täidetud, avaldab ta tootespetsifikaadi *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 61

Registreerimistaotluse riigisisene vaidlustamine

1. Liikmesriigid hoiavad komisjoni kursis riigisiseste haldus- või kohtumenetlustega, mis võivad garanteeritud traditsioonilise toote registreerimise menetlust mõjutada. Sellisel juhul võivad liikmesriigid taotleda, et komisjon peataks kontrollimenetluse 12 kuuks ja seda peatamist oleks võimalik pikendada.
2. Liikmesriik teavitab komisjoni kiiresti sellest, kui komisjonile esitatud taotlus on riigi tasandil tühistatud viivitamata kohaldatava, kuid mitte lõpliku kohtuotsusega. Sellisel juhul vabastatakse komisjon kohustusest pidada kinni artikli 60 lõikes 2 osutatud kontrollitähatajast ja kohustusest teavitada taotlejat viivituse põhjustest.
3. Kui komisjonile esitatud taotlus on riikliku kohtu lõpliku otsusega kehtetuks tunnistatud, kaalub liikmesriik vajaduse korral asjakohaste meetmete võtmist, näiteks taotluse tagasivõtmist või muutmist.

Artikkel 62

Liidu vaidlustamismenetlus

1. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui tootespetsifikaat on artikli 60 lõike 4 kohaselt *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud, võib liikmesriigi või kolmanda riigi asutus või õiguspärast huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on või kes on asutatud kolmandas riigis, esitada komisjonile vastuväite.
2. Vastuväite esitamise tähtaja jooksul, mis on kehtestatud lõikes 1, võib õigustatud huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on või kes on asutatud muus liikmesriigis kui selles liikmesriigis, kust esitati liidu registreerimistaotlus, esitada vastuväite sellele liikmesriigile, kus ta on asutatud.
3. Vastuväite esitaja väidab, et taotlus võib rikkuda käesolevas peatükis sätestatud tingimusi, ja põhjendab seda. Vastuväide, mis ei sisalda sellist avaldust, on õigustühine.
4. Komisjon kontrollib vastuväite vastuvõetavust. Kui komisjon leiab, et vastuväide on vastuvõetav, kutsub ta viie kuu jooksul alates tootespetsifikaadi *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast vastuväite esitanud asutuse või isiku ja komisjonile taotluse esitanud asutuse või taotleja pidama asjakohaseid konsultatsioone, mis peaks kestma mõistliku aja, kuid mitte kauem kui kolm kuud. Nimetatud ajavahemiku jooksul võib komisjon ameti või taotleja taotlusel pikendada konsultatsioonide tähtaega kuni kolme kuu võrra.
5. Vastuväite esitanud asutus või isik ja taotluse esitanud asutus või taotleja alustavad konsultatsioone põhjendamatu viivitusega. Nad annavad üksteisele asjakohast teavet, et hinnata, kas registreerimistaotlus vastab käesoleva määruse tingimustele.
6. Ühe kuu jooksul pärast lõikes 4 osutatud konsultatsioonide lõppu teavitavad kolmandas riigis asutatud taotleja või selle liikmesriigi või kolmanda riigi asutused, kust liidu registreerimistaotlus esitati, komisjoni konsultatsioonide tulemustest,

sealhulgas kogu vahetatud teabest, sellest, kas ühe või kõigi vastuväite esitaja(te)ga on jõutud kokkuleppele, ning kõigist sellest tulenevatest taotlusesse tehtavatest muudatustest. Komisjonile vastuväite esitanud asutus või isik võib konsultatsioonide lõpus teavitada komisjoni ka oma seisukohast.

7. Kui pärast konsultatsioonide lõppu on artikli 60 lõike 4 kohaselt avaldatud tootespetsifikaati muudetud, vaatab komisjon registreerimistaotluse muudetud kujul uuesti läbi. Kui taotlust on oluliselt muudetud ja komisjon leiab, et muudetud taotlus vastab registreerimistingimustele, avaldab ta taotluse kooskõlas kõnealuse lõikega uuesti.
8. Käesolevas artiklis osutatud dokumendid koostatakse ühes liidu ametlikest keeltest.
9. Pärast vaidlustamismenetluse lõpetamist viib komisjon liidu registreerimistaotluse hindamise lõpule, võttes arvesse üleminekuperioodide taotlusi, vaidlustamismenetluse tulemust ja muid pärast kontrollimist tekkivaid asjaolusid, mis võivad tähendada tootespetsifikaadi muutmist.
10. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 84 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse vaidlustamismenetluse eeskirju üksikasjalike menetluste ja tähtaegade kehtestamiseks.
11. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse vastuväidete menetlemise, vormi ja esitamise üksikasjalikud eeskirjad. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 63

Vastuväite esitamise alused

1. Artikli 62 kohaselt esitatud vastuväide on vastuvõetav üksnes siis, kui vastuväite esitaja:
 - a) põhjendab nõuetekohaselt, miks kavandatav registreerimine on käesoleva peatüki sätetega vastuolus, või
 - b) tõendab, et nimetuse kasutamine on seaduslik, tuntud ja majanduslikult oluline sarnaste põllumajandustoodete puhul.
2. Lõike 1 punktis b esitatud kriteeriume hinnatakse kogu liidu territooriumi arvesse võttes.

Artikkel 64

Üleminekuperioodid garanteeritud traditsiooniliste toodete kasutamisel

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada kuni viieaastase üleminekuperioodi, et võimaldada selliste toodete puhul, mille nimetuse moodustab või mille nimetusse kuulub artikliga 69 vastuolus olev nimetus, jätkata selle nimetuse kasutamist, mille all neid tooteid turustati, tingimusel et vastavalt artikli 57 lõikele 3 või artiklile 62 esitatud vastuvõetava vastuväitega sellise garanteeritud traditsioonilise toote

registreerimise taotlusele, mille kaitsmine on vastuolus, tõendatakse, et sellist nimetust on siseturul õiguspäraselt kasutatud vähemalt viis aastat enne artikli 60 lõikega [4](#) ette nähtud avaldamise kuupäeva.

2. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega, välja arvatud juhul, kui artikli 57 lõike [3](#) kohaselt esitatakse vastuvõetav vastuväide, mis võetakse vastu kõnealust kontrollimenetlust kohaldamata.

Artikkel 65

Komisjoni otsus registreerimistaotluse kohta

1. Kui komisjon leiab artikli 58 lõike [3](#) kohaselt tehtud kontrolli käigus saadud teabe alusel, et mõni osutatud nõuetest ei ole täidetud, võtab ta vastu rakendusaktid, millega lükatakse taotlus tagas. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
2. Kui komisjon ei saa vastuvõetavat vastuväidet, võtab ta ilma artikli 80 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata vastu rakendusaktid, millega garanteeritud traditsiooniline toode registreeritakse.
3. Kui vastuvõetav vastuväide on saadud, teeb komisjon järgmist:
 - a) kui saavutati kokkulepe, registreerib nimetuse rakendusaktiga, mis on vastu võetud artikli 80 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata, ja muudab vajaduse korral artikli 60 lõike [4](#) kohaselt avaldatud teavet, kui need muudatused ei ole olulised, või
 - b) kui kokkulepet ei saavutatud, võtab vastu rakendusaktid, millega tehakse otsus registreerimistaotluse kohta. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
4. Õigusaktides, millega garanteeritud traditsiooniline toode registreeritakse, sätestatakse registreerimise suhtes kohaldatavad tingimused ja *Euroopa Liidu Teatajas* vastuväite esitamiseks avaldatud koonddokumendi taasavaldamine, kui tegemist on muudatustega, mis ei ole olulised.
5. Registreerimismäärused ja registreerimistaotluse rahuldamata jätmise otsused avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* L-seerias.

Artikkel 66

Liidu garanteeritud traditsiooniliste toodete register

1. Komisjon võtab artikli 80 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata vastu rakendusaktid, et luua käesoleva määruse kohaselt tunnustatud ja üldsusele kättesaadav garanteeritud traditsiooniliste toodete register (edaspidi „liidu garanteeritud traditsiooniliste toodete register“) ning seda hallata.
2. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad liidu garanteeritud traditsiooniliste toodete registri vormi ja sisu kohta.

Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 67

Tootespetsifikaadi muutmine

1. Õiguspärast huvi omav tootjarühm võib taotleda garanteeritud traditsioonilise toote tootespetsifikaadi muutmise heakskiitmist. Taotlustes kirjeldatakse ja põhjendatakse taotletud muudatusi.
2. Tootespetsifikaadi muutmisel järgitakse *mutatis mutandis* artiklites [57–65](#) sätestatud menetlust.
3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse tootespetsifikaadi muutmise menetluse eeskirju.
4. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse tootespetsifikaadi muutmistaotluse esitamise, vormi ja menetlemise üksikasjalikud eeskirjad. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 68

Registreeringu tühistamise

1. Komisjon võib omal algatusel või õiguspärast huvi omava füüsilise või juriidilise isiku taotlusel vastu võtta rakendusakte, et tühistada garanteeritud traditsioonilise toote registreerimine, kui:
 - a) tootespetsifikaadile vastavus ei ole tagatud;
 - b) kui ühtegi toodet ei ole garanteeritud traditsioonilise tootena vähemalt seitsme aasta jooksul turule lastud.
2. Komisjon võib ühtlasi vastu võtta rakendusaktid, millega tühistatakse registreering, kui taotluse esitavad registreeritud nimetuse all turustatava toote tootjad.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
4. Artikleid [57–63](#) ja artiklit [65](#) kohaldatakse registreeringu tühistamise menetluse suhtes *mutatis mutandis*.
5. Enne lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist konsulteerib komisjon asjaomase liikmesriigi asutustega, asjaomase kolmanda riigi asutustega või võimaluse korral kolmanda riigi tootjaga, kes algselt garanteeritud traditsioonilise toote registreerimist taotles, välja arvatud juhul, kui registreeringu tühistamist taotlevad otse samad algsed taotlejad.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse registreeringu tühistamise menetluse eeskirju.
7. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse registreeringu tühistamise taotluse esitamise, vormi ja menetlemise üksikasjalikud eeskirjad. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 69

Registreeritud garanteeritud traditsiooniliste toodete kasutamise piiramine

1. Registreeritud garanteeritud traditsioonilised tooted, sealhulgas koostisainetena kasutatavad tooted, on kaitstud väärkasutuse või jäljendamise ning tarbija muul viisil eksitamise eest.
2. Liikmesriigid tagavad, et riigi tasandil kasutatavaid toidunimetusi ei oleks võimalik segamini ajada registreeritud garanteeritud traditsiooniliste toodetega.
3. Lõikes 1 osutatud kaitset kohaldatakse ka toodete suhtes, mida müüakse kaugmüügi, näiteks e-kaubanduse teel.
4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse täiendavad eeskirjad, et täpsustada garanteeritud traditsiooniliste toodete kaitset.
5. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse garanteeritud traditsiooniliste toodete kaitse menetlus- ja vorminõuded. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 70

Teatavate kasutusviiside puhul tehtavad erandid

1. Käesoleva peatüki sätteid ei piira järgmist:
 - a) liidus üldmõisteks kujunenud mõiste kasutamist juhul, kui üldmõiste on garanteeritud traditsioonilise tootena kaitstava nimetuse osa;
 - b) selliste toodete turulelaskmist, mille märgistus sisaldab või mille moodustab taimesordi või loomatõu nimi, mida kasutatakse heauskselt;
 - c) intellektuaalomandit reguleerivate liidu või liikmesriikide õigusnormide, eelkõige geograafilisi tähiseid ja kaubamärke ning nende normide alusel antud õigusi käsitlevate eeskirjade kohaldamist.
2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, millega määratakse kindlaks, millal on nimetuse puhul tegemist üldmõistega, millised on taimesordi ja loomatõugude nimede kasutamistingimused garanteeritud traditsioonilise toote puhul ning nende seos intellektuaalomandi õigustega, millele on osutatud käesolevas artiklis.

Artikkel 71

Garanteeritud traditsioonilise toote nimetus, liidu sümbol ja tähis

1. Garanteeritud traditsioonilise tootena registreeritud nimetust võivad kasutada kõik ettevõtjad, kes turustavad asjaomasele tootespetsifikaadile vastavaid tooteid.
2. Garanteeritud traditsiooniliste toodetena määratletud toodete märgistamiseks luuakse liidu sümbol. Tähist „garanteeritud traditsiooniline toode“, lühendit „GTT“ ja garanteeritud traditsioonilisele tootele osutavat liidu sümbolit võib kasutada üksnes asjaomase tootespetsifikaadi kohaselt toodetud toodete puhul.
3. Käesoleva määruse kohaselt registreeritud garanteeritud traditsioonilise tootena turustatavate liidust pärit toodete märgistusel ja reklaammaterjalil peab olema lõikes 2 osutatud liidu sümbol. Registreeritud garanteeritud traditsioonilise toote suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 13 lõikes 1 sätestatud märgistusnõudeid, mis käsitlevad kohustuslike andmete esitamist. Märgistusel võib olla tähis „garanteeritud traditsiooniline toode“ või vastav lühend „GTT“.
4. Liidu sümboli kasutamine väljaspool liitu toodetud garanteeritud traditsiooniliste toodete märgistusel on vabatahtlik.
5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega luuakse liidu sümbol ja kehtestatakse selle kohustusliku kasutamise tingimused, sätestades eeskirjad lõikes 2 osutatud tähise, lühendi ja liidu sümboli, selle kasutamise ja tehniliste omaduste ühetaoliseks kaitsmiseks. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 72

Kvaliteedikavades osalemine

1. Liikmesriigid tagavad, et iga käesolevas peatükis sätestatud eeskirju järgiva ettevõtja suhtes kohaldatakse artikli 73 kohast tootespetsifikaadile vastavuse kontrolli. Liikmesriigid võivad nõuda vastavuse kontrolli kulude katmiseks tasu.
2. Garanteeritud traditsioonilise tootena turustatavaid tooteid valmistavate ja ladustavate ettevõtjate või selliseid tooteid turule laskvate ettevõtjate suhtes kohaldatakse samuti artiklis 73 sätestatud kontrolle ja jõustamismeetmeid.

Artikkel 73

Kontroll ja jõustamine

1. Garanteeritud traditsiooniliste toodete registri kontroll hõlmab järgmist:
 - a) kontrollitakse, kas garanteeritud traditsioonilise tootena tähistatud toode on toodetud kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga, ning
 - b) jälgitakse garanteeritud traditsioonilise toote kasutamist turul, sealhulgas internetis.

2. Kooskõlas määrusega (EL) 2017/625 määravad liikmesriigid:
 - a) ühe või mitu pädevat asutust, kes vastutavad garanteeritud traditsiooniliste toodete kontrollimise eest, ning
 - b) ühe või mitu jõustamisasutust, mis võivad olla samad kui punktis [a](#) osutatud pädevad asutused, kes vastutavad garanteeritud traditsioonilisi tooteid käsitlevate eeskirjade täitmise tagamise eest.
3. Lõike 2 punktis [a](#) osutatud ülesanded võib kooskõlas määrusega (EL) 2017/625 delegeerida ühele või mitmele toote sertifitseerimise asutusele.
4. Käesolevas peatükis esitatud nõuetele vastavuse tagamiseks teevad liikmesriigid riskianalüüsi alusel kontrolle ja rakendavad rikkumise korral asjakohaseid karistusi.
5. Käesolevas artiklis sätestatud kontrollide ja jõustamistoimingute tegemisel järgivad pädevad asutused ja toote sertifitseerimise asutused määruses (EL) 2017/625 sätestatud nõudeid. Määruse (EL) 2017/625 VI jaotise 1. peatükki garanteeritud traditsiooniliste toodete kontrolli suhtes siiski ei kohaldata.
6. Kui garanteeritud traditsiooniliste toodete puhul on tegemist kolmandast riigist pärit tootega, teeb tootespetsifikaatidele vastavuse kontrolli enne toote turule laskmist:
 - a) üks või mitu kolmanda riigi poolt määratud avaliku sektori asutust ja/või
 - b) üks või mitu toote sertifitseerimise asutust.
7. Liikmesriigid avalikustavad vastavalt lõike 2 punktis a ja lõikes 3 osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nime ja aadressi ning ajakohastavad seda teavet.
8. Komisjon avalikustab lõikes 6 osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nime ja aadressi ning ajakohastab seda teavet korrapäraselt.
9. Komisjon võib luua digiportaali, kus avalikustatakse lõike 2 punktis a ning lõigetes 3 ja 6 osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nimed ja aadressid.
10. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks eeskirjadega, et sätestada asjakohased sertifitseerimis- ja akrediteerimismenetlused, mida kohaldatakse lõigetes 2 ja 5 osutatud toote sertifitseerimise asutuste suhtes.
11. Komisjon võib artikli 80 lõikes [2](#) osutatud menetlust kohaldamata võtta vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks käesolevas artiklis osutatud pädevate asutuste ja toote sertifitseerimise asutuste nime ja aadressi avalikustamise viis.

2. peatükk

Vabatahtlikud kvaliteedimõisted

Artikkel 74

Eesmärk ja kohaldamisala

1. Vabatahtlike kvaliteedimõistete kava luuakse selleks, et aidata lisaväärtusega põllumajandustoodete tootjatel siseturul paremini tutvustada oma toodete selliseid omadusi ja tunnuseid, mis tõstavad nende väärtust.
2. Käesolev peatükk hõlmab põllumajandustooteid.

Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendavad põllumajandustooted ELi toimimise lepingu I lisas loetletud inимtoiduks ettenähtud põllumajandustooteid ning käesoleva määruse II lisas loetletud muid põllumajandustooteid ja toitu.

Käesolevat peatükki ei kohaldata määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa II osas määratletud piiritusjookide, aromatiseeritud veinide ega viinamarjasaaduste (välja arvatud veiniäädikas) suhtes.

Artikkel 75

Riiklikud eeskirjad

1. Liikmesriigid võivad säilitada riigisisesed eeskirjad selliste vabatahtlike kvaliteedimõistete ja kavade kohta, mis ei ole käesoleva määrusega hõlmatud, tingimusel et need eeskirjad on kooskõlas liidu õigusega.
2. Komisjon võib luua digisüsteemi, millesse lisada lõikes 1 osutatud mõisteid ja kavu, et edendada teadmisi toodete ja kavade kohta kogu liidus. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse vabatahtlikest kvaliteedimõistetest teavitamise tehnilised üksikasjad. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 76

Vabatahtlikud kvaliteedimõisted

1. Vabatahtlikud kvaliteedimõisted peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:
 - a) mõiste on seotud ühe või mitme tooteliigi omaduse või tooteliigi põllumajandusliku tootmise või töötlemise viisiga, mida konkreetses piirkonnas kasutatakse;
 - b) mõiste kasutamine tõstab toote väärtust võrreldes teiste samaliigiliste toodetega ning

- c) mõiste on liiduülene.
2. Käesoleva peatüki kohaldamisalast jäävad välja vabatahtlikud kvaliteedimõisted, mille eesmärk ei ole teavitada tarbijaid toote omadustest, vaid millega kirjeldatakse toote tehnilisi omadusi eesmärgiga järgida kohustuslikke turustusnorme.
 3. Vabatahtlikud kvaliteedimõisted ei hõlma vabatahtlikke reserveeritud mõisteid, mis toetavad ja täiendavad konkreetseid sektori või tootekategooria põhjal kindlaks määratud turustusnorme.
 4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks üksikasjalike normidega, mis on seotud lõikes 1 osutatud kriteeriumidega.
 5. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse kõik käesoleva peatüki kohaldamiseks vajalikud eeskirjad, mis on seotud vormide, menetluste või muude tehniliste üksikasjadega. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes [2](#) osutatud kontrollimenetlusega.
 6. Delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmisel kooskõlas lõigetega 4 ja 5 võtab komisjon arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid.

Artikkel 77

Täiendavate vabatahtlike kvaliteedimõistete reserveerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga [84](#) vastu delegeeritud õigusakte, millega reserveeritakse täiendavad vabatahtlikud kvaliteedimõisted ja sätestatakse nende kasutustingimused.

Artikkel 78

Mägipiirkonna toode

1. Vabatahtliku kvaliteedimõistena võetakse kasutusele mõiste „mägipiirkonna toode“. Seda mõistet kasutatakse üksnes aluslepingu I lisas loetletud inimtoiduks ettenähtud toodete kirjeldamiseks, mille puhul:
 - a) nii tooraine kui ka põllumajandusloomade sööt pärineb peamiselt mägipiirkondadest;
 - b) töödeldud toodete puhul toimub ka töötlemine mägipiirkondades.
2. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendavad liidu mägipiirkonnad neid mägipiirkondi, mis on piiritletud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1305/2013⁴⁷ artikli 32 lõikele 2. Kolmandate riikide toodete puhul hõlmavad mägipiirkonnad piirkondi, mis on asjaomase kolmanda riigi poolt ametlikult

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

mägi piirkondadena määratletud või mis vastavad kriteeriumidele, mis on samaväärsed kõnealuses lõikes sätestatud kriteeriumidega.

3. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 84 vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse erandid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kasutustingimustest, eelkõige see, millistel tingimustel võib tooraine või sööt pärineda väljastpoolt mägi piirkondi, millistel tingimustel võib toodete töötlemine toimuda väljastpoolt mägi piirkondi määratletavas geograafilises piirkonnas ja selle geograafilise piirkonna määratlus.
4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 84 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse tootmismeetodite kehtestamist ja muid käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud vabatahtliku kvaliteedimõiste kohaldamiseks vajalikke kriteeriume.

Artikkel 79

Kasutuspiirangud ja järelvalve

1. Vabatahtlikku kvaliteedimõistet võib kasutada üksnes sellise toote kirjeldamiseks, mille puhul on täidetud kvaliteedimõiste kasutamise tingimused.
2. Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, milles sätestatakse vabatahtlike kvaliteedimõistete kasutamise eeskirjad. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 80 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Käesolevas peatükis esitatud nõuetele vastavuse tagamiseks teevad liikmesriigid riskianalüüsi alusel kontrole ja rakendavad rikkumise korral asjakohaseid halduskaristusi.

3. peatükk Menetlussätted

Artikkel 80

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse põllumajandustoodete kvaliteedi komiteeks. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

III jaotis

Määruste (EL) nr 1308/2013, (EL) 2017/1001 ja (EL) 2019/787 muutmine

Artikkel 81

Määruse (EL) nr 1308/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 1308/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 93 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

b) „geograafiline tähis“ – nimetus, sealhulgas traditsiooniliselt kasutatav nimetus, mis tähistab artikli 92 lõikes 1 osutatud toodet,

i) mille eriline kvaliteet, maine või muud omadused tulenevad toote geograafilisest päritolust;

ii) mis pärineb konkreetsest kohast, piirkonnast või riigist;

iii) mille valmistamiseks kasutatavatest viinamarjadest vähemalt 85 % pärineb eranditult kõnealusest geograafilisest piirkonnast;

iv) mille tootmine toimub kõnealuses geograafilises piirkonnas ning

v) mis on saadud viinamarjasortidest, mis kuuluvad liiki *Vitis vinifera* või liigi *Vitis vinifera* ja muude perekonna *Vitis* liikide ristandite hulka.“

2) Artikkel 94 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 94

Tootespetsifikaat

1. Tootespetsifikaat võimaldab huvitatud isikul kontrollida päritolunimetuse või geograafilise tähisega seonduvaid tootmistingimusi. Tootespetsifikaat sisaldab järgmisi elemente:

- a) kaitstavat nimetust;
- b) kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega hõlmatud geograafilise tähise liiki;
- c) veini või veinide kirjeldust, sealhulgas nende peamisi analüütilisi organoleptilisi omadusi;
- d) veini või veinide valmistamiseks kasutatavaid eritavasid ning veini või veinide valmistamisel kehtivaid asjakohaseid piiranguid, kui need on kohaldatavad;
- e) piiritletud geograafilise piirkonna määratlust punktis h osutatud seose kontekstis;

- f) maksimaalset saagikust hektari kohta;
- g) andmeid veiniviinamarjasordi või -sortide kohta, millest vein või veinid on saadud;
- h) üksikasju seose kohta, millele on osutatud artikli 93 lõike 1 punkti a alapunktis i või olenevalt olukorrast punkti b alapunktis i:
 - i) kaitstud päritolunimetuse puhul toote kvaliteedi või omaduste ning artikli 93 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud geograafilise keskkonna vaheline seos; osutatud geograafilise keskkonna inimtegevuse puudutavad üksikasjad võivad asjakohasel juhul olla piiratud sellega, et kirjeldatakse mulla ja taimse materjali majandamist ning maastikukorraldust, viljelustavasid või muud asjakohast inimtegevust, mis aitab säilitada nimetatud punktis osutatud geograafilise piirkonna looduslikke tegureid;
 - ii) kaitstud geograafilise tähise puhul toote konkreetse kvaliteedi, maine või muude omaduste ning artikli 93 lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud geograafilise päritolu vaheline seos;
- i) muud kohaldatavad nõuded, kui liikmesriigid või tunnustatud tootjarühm on need ette näinud, võttes arvesse asjaolu, et sellised nõuded peavad olema objektiivsed, mittediskrimineerivad ning kooskõlas liikmesriigi ja liidu õigusega.

2. Tootespetsifikaat võib sisaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL).../... [GTsid käsitlev määrus]* artikli 12 kohaseid kestlikkuskohustusi.

3. Kui vein või veinid võivad olla osaliselt alkoholitustatud, sisaldab tootespetsifikaat ka osaliselt alkoholitustatud veini või veinide kirjeldust vastavalt lõike 2 punktile c *mutatis mutandis* ning vajaduse korral konkreetseid veinivalmistustavasid, mida kasutatakse osaliselt alkoholitustatud veini või veinide valmistamiseks, samuti nende valmistamispiiranguid.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) .../... (ELT L .., lk ...).“

3) Artiklid 95–99, artiklid 101–106 ja artikkel 107 jäetakse välja.

Artikkel 82

Määruse (EL) 2017/1001 muutmine

Määrust (EL) 2017/1001 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 151 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„f) hallata geograafilisi tähiseid, eelkõige talle Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../... [GTde määrus]* artikli [...] kohaselt vastu võetud komisjoni delegeeritud õigusaktidega pandud ülesandeid;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) .../... (ELT L .., lk ...).“

Määruse (EL) 2019/787 muutmine

Määrust (EL) 2019/787 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 3 punktid 6 ja 7 jäetakse välja.
- 2) Artiklid 16 ja 21 jäetakse välja.
- 3) Artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

Koonddokument

Koonddokument sisaldab järgmist:

- a) tootespetsifikaadi põhielemendid, sealhulgas kaitstav nimetus, piiritusjoogikategooria või sõna „piiritusjook“, valmistamismeetod, piiritusjoogi omaduste kirjeldus, geograafilise piirkonna kokkuvõtlik määratlus ning asjakohasel juhul pakendamisele ja märgistamisele kohaldatavad erinormid;
- b) kirjeldus, mis selgitab piiritusjoogi seost artikli 3 punktis 4 osutatud geograafilise päritoluga, sealhulgas asjakohasel juhul seost tõendavaid tootekirjelduse või valmistamismeetodi konkreetseid üksikasju.“
- 4) Artiklid 24–33 ja artiklid 35–40 jäetakse välja.

V jaotis

Volituste delegeerimine, ülemineku- ja lõppsätted

Volituste delegeerimine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 12 lõikes [4](#), artikli 14 lõikes [2](#), artikli 15 lõikes [6](#), artikli 17 lõikes [5](#), artikli 19 lõikes [10](#), artikli 23 lõikes [7](#), artikli 25 lõikes [10](#), artikli 26 lõikes [6](#), artikli 28 lõikes 3, artikli 29 lõikes [3](#), artikli 34 lõikes [3](#), artikli 46 lõikes 1, artiklis 46, artikli 47 lõikes 1, artikli 48 lõikes [6](#), artikli 48 lõikes [7](#), artikli 49 lõikes [4](#), artikli 51 lõikes [3](#), artikli 55 lõikes [5](#), artikli 56 lõikes [2](#), artikli 73 lõikes [10](#), artikli 69 lõikes [4](#), artikli 70 lõikes [2](#), artikli 58 lõikes [3](#), artikli 62 lõikes [10](#), artikli 67 lõikes [3](#), artikli 68 lõikes [6](#), artikli 76 lõikes [4](#), artikli 77 lõikes [1](#), artikli 78 lõikes [3](#), artikli 78 lõikes [4](#) osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja

arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad lõikes 2 osutatud artiklitega seotud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. Otsus ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Lõikes 2 osutatud artiklite alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 85

Üleminekusätted geograafiliste tähiste klassifikatsiooniks

Enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva registreeritud või taotletud geograafiliste tähiste puhul toimib artikli 6 lõikes 1 osutatud klassifikatsioon vastavalt III lisas esitatud tabelile.

Artikkel 86

Üleminekusätted menetluses olevate taotluste kohta

1. Enne käesoleva määruse jõustumist kohaldatavad eeskirjad jäävad kehtima registreerimistaotluste, tootespetsifikaadis tehtava liidu muudatuse heakskiitmise taotluste ja geograafiliste tähiste registreeringu tühistamise taotluste suhtes, kui komisjon on saanud taotlused kätte enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.
2. Nende taotluste suhtes, mille puhul registreerimistaotlusele, tootespetsifikaadis tehtava liidu muudatuse heakskiitmise taotlusele või geograafilise tähise registreeringu tühistamise taotlusele esitatud vastuväide avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* pärast [käesoleva määruse jõustumise kuupäev], kohaldatakse siiski artikleid [19–22](#).
3. Enne käesoleva määruse jõustumist kohaldatavad eeskirjad jäävad kehtima registreerimistaotluste, tootespetsifikaadis tehtava liidu muudatuse heakskiitmise taotluste ja garanteeritud traditsioonilise toote registreeringu tühistamise taotluste

suhtes, kui komisjon on saanud taotlused kätte enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

4. Nende taotluste suhtes, mille puhul registreerimistaotlusele, tootespetsifikaadis tehtava liidu muudatuse heakskiitmise taotlusele või garanteeritud traditsioonilise toote registreeringu tühistamise taotlusele esitatud vastuväide avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* pärast [käesoleva määruse jõustumise kuupäev], kohaldatakse siiski artikleid [62](#)–[65](#).

Artikkel 87

Registrite järjepidevus

1. Kõik veini ja põllumajandustoodete päritolunimetused ja geograafilised tähised ning piiritusjookide geograafilised tähised koos kõigi asjaomaste andmetega ning andmed menetluses olevate registreerimise, muutmise või registreeringu tühistamise taotluste kohta, mis on kantud vastavatesse geograafiliste tähiste registritesse, kantakse automaatselt liidu geograafiliste tähiste registrisse.
2. Kõik enne käesoleva määruse kohaldamise algust garanteeritud traditsiooniliste toodete registrisse kantud garanteeritud traditsioonilised tooted koos kõigi asjakohaste andmetega ning andmed menetluses olevate registreerimise, muutmise või registreeringu tühistamise taotluste kohta kantakse automaatselt liidu garanteeritud traditsiooniliste toodete registrisse.

Artikkel 88

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1151/2012 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 89

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [...] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president
[...]

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]